הײנט 12 זײטען

פרייז 15 גראשען

NAJER FOLKSBLAT

Oplata pocztowa uiszczona ryczałtem.

נייער פאָלקסבלאַט

15-טער יאָהרגאַנג | לאָדז, מיטוואָך פּ' ויקרא כ"ז אדר תרצ"ז | אַדרעס: לאָדז, פּעטריקאָווער 21 טעל. 224-71 Adres Łódź, Piotrkowska 21, tel. 224-71. Skrz. poczt. 1.06 | Łódź, Sroda, 10 marca 1937 | № 59

אָפּשאַפען אינגאַנצען די יודישע שחיטה

פאָדערט דער סענאַטאָר וויעזשביצקי

שאַרפער אַרויסטריט פון סענאַטאָרין פּלעשאַר. — ענטפערען פון די מיניסטאָרען פּאָניאַטאָווסקי און גראַבאָווסקי

די נעכטיגע פּלענאַר-זיצונג פון סענאַט

„דעביוט" פון סענ. וויעזשביצקי

וואַרשאַ, 9 (טעלעפאָניש)

היינט אַ גאַנצען טאָג האָט געדויערט די פּלענאַר זיצונג פון סענאַט. עס זענען באַטראַכט געוואָרען די בודזשעטען פון אַגראַר-מיניסטעריום און יוסטיץ-מיניסטעריום.

ביים בודזשעט פון אַגראַר-מיניסטעריום האָט דעביוטירט דער סענ. וויעזשביצקי, וועלכער האָט דאָס ערשטע מאָל גענומען אַ וואָרט און **האָט אַריינגעפיהרט דעם אַנטיסעמיטישען טאָן בנוגע דער יודישער שחיטה.** דערביי האָט ער אָנגעגריפען דעם מיניסטער צוליב דעם, וואָס לויט זיין מיינונג ווערט דאָס געזעץ נישט דורכגעפיהרט און האָט געפאָדערט, אַז די יודישע שחיטה זאָל אינגאַנצען אָפּגעשאַפט ווערען. דער אַגראַר-מיניסטער האָט באַלד נאָך זיין רעדע גענומען אַ וואָרט און „באַרוהיגט" דעם סענאַטאָר, אַז סוף כל סוף וועט דאָס פּאַרלאַמענטאַרישע שחיטה-געזעץ אינגאַנצען דורכגעפיהרט ווערען.

* * *

די זיצונג האָט זיך געעפענט אונטער פאָרזיץ פון סענאַטאָר-מאַרשאַלעק פּריסטאָר. צוערשט איז מען אָנגעטרעטען צו באַטראַכטען דעם בודזשעט פון אַגראַר-מיניסטעריום. דער רעפערענט סענ. פּעראַ-ושינסקי האָט זיך הויפּטזעכליך אָפּגעשטעלט אויף **דער שטייגערונג פון די תבואה-פרייזען** און האָט אָנגעוויזען, אַז די דאָזיגע ערשיינונג איז אַ פּאָזיטיווע ווייל דאָס איז אַ באַווייז, אַז די קאָנ-יונקטור האָט זיך געבעסערט.

דער דייטשער סענאַטאָר האַסבאַך טרעט נישט אַרויס געגען דער אַגראַר-רעפאָרם, ער טרעט אָבער אַרויס געגען דעם, וואָס די דייטשע פּריצים אין פּויזען און פּאָמערן געגענד ווערען שטאַרק באַעוולה'ט.

סענ. שעטשעשאָווסקי: און וואָס איז געווען אין ביסמאַרק'ס צייטען?

סענ. האַסבאַך: אין ביסמאַרק'ס צייטען זענען חוץ די דייטשען אין פּויזען און פּאָמערן קאָלט בלויז קאָלאָניזירט געוואָרען 16 טויזענט העקטאַר ערד און פאַר די ערד האָט מען געצאָהלט מיט 25 פּראָצענט מעהר ווי די פּרייזען זענען געווען. **די דייטשע פּריצים האָבען אָבער דאַמאָלט געהאַט דעם מוט צו פּראָטעסטירען געגען דער דאָזיגער קאָלאָניזאַציע** און פיל דייטשע באַאַמטע האָבען אַלס פּראָטעסט דימי-סיאָנירט (פון וואַנען האַסבאַך נעמט דאָס, איז נישט באַקאַנט) איך פרעג דערביי, זאָגט דער היטלער-ישער סענאַטאָר, צי אַזעלכע איצט צוצונעמען די ערד ביי די אייניקלעך פון די, וועלכע האָבען בימי ביסמאַרק פּראָטעסטירט וועגען דער דייטשער קאָלאָ-ניזאַציע אין פּויזען און פּאָמערן. איך ערקלער, זאָגט דער רעדנער, אַז דער דייטשער לאַנדעס-בונד און די דייטשע קאָאָפּעראַטיווען פאַרנעמען זיך נישט מיט קיין פּאָליטיק, זיי האָבען נאָר אַ קולט פאַר דער גרויסער דייטשער צוקונפט און פאַר די „גרויסע מענטשען פון דייטשען פאָלק".

סענ. כּושאַטאָווסקי זאָגט, אַז מ'דאַרף איבער-שטרייכען די פאַרגאַנגענהייט: סיי צווישען די פּריצים און סיי צווישען די פּויערים זענען געווען אָנהענגער און געגנער פון דער פּוילישער אומאָפּהענגיגקייט. די אַלטע אַנטאַגאָניזמען דאַרפען איבערגעשטראָכען ווערען.

נאָכ'ן סענאַטאָר חשידזשיצקי, וועלכער האָלט אַ זעהר בייסיגע רעדע וועגען נייעם פּאָליטישען לאַגער, נעמט אַ וואָרט דער סענאַטאָר גראַף בנינסקי, וועלכער זאָגט:

דער אַגראַר מיניסטער האָט באַזעצט אַלע אַמטען אין מיניסטעריום מיט ראַדיקאַלען, וועלכע פיהרען אַ פּאָ-ליטיק פון נישט דורכגעטראַכטע און נישט רעאַלי-סאַציאַלע רעפאָרמען.

דער סענאַטאָר זאָגט, אַז ער וועט זיך אָפּהאַלטען פון שטימען ביים בודזשעט פון אַגראַר-מיניסטעריום בלויז דערפאַר, ווייל ער האָט אין זין די מלוכה-נויטווענדיגקייט.

דער דייטשער סענאַטאָר ווינזער ערקלערט, אַז **אַזוי גוט ווי די אוקראַינער וועלען די דייטשע סענאַטאָרען שטימען געגען בודזשעט פון אַגראַר-מיניסטעריום.**

אינגאַנצען אָפּשאַפן די יוד. שחיטה

דאַן באַקומט דאָס וואָרט סענ. וויעזשביצקי, וועל-כער זאָגט: דער אַגראַר-מיניסטער געהערט צו די שטאַטסמענער, וועלכע פיהרען אַ קאָנסעקווענטע אייגענע פּאָליטיק. דאָס האָט מען געזעהן בעת דער דעבאַטע וועגען שחיטה-געזעץ אין סיים. **דער מי-ניסטער האָט דאָרט אַדורכגעפיהרט זיינע פּאָסטולאַטען להיפוך צו די פאַר-שלאָגען פון מאַדאַם פּריסטאָר און פון רעפערענט.** דעריבער דאַרפען אַלע פּלוסען און מינוסען פון שחיטה-געזעץ פאַרשריבען ווערען אויפ'ן חשבון פון מיניסטער. ווי אַזוי ווערט רעאַליזירט דאָס שחיטה-געזעץ? די 2 חדשים'דיגע פּראַקטיק האָט באַוויזען, אַז דאָס טיילווייזע דערלויבען פון דער יודישער שחיטה (פאַר 5 פון גענדז), איז ביי גע-וויסע פאַקטאָרען אַן אויסדרוק פון שוואַכקייט, עס איז נישט קיין סוד, אַז די יודישע קהלות רעס-**פּעקטירען נישט דאָס שחיטה-געזעץ,** די הינטערשטע חלקים ווערען נישט געטריבערט, ס'ווערען פשוט סאַבאָטירט די פאַרשריפטען, די הינטערשטע חלקים ווערען ווידער געוואָרפען אויפ'ן מאַרק פאַר דער קריסטליכער באַפעלקערונג, ווייל עס מוז ווייטער אויסהאַלטען די יודישע קהלות און די שוחטים. **אין פּאַלעסטינא ווערען יאָ גע-טריבערט די הינטערשטע חלקים.** אַזאַ מצב האָט ווידער איבערגעלאָזען דעם מאָנאָפּאָל די יודישע פלייש-סוחרים. די דאָרפישע באַפעלקערונג ווערט דעמאָראַליזירט, צו זיי קומען יודישע דילער באַציעהם מיט רבנים. זיי צאָהלען העכערע פּרייזען.

שעכטען אויף בשר און פאַרקויפען דאָס פלייש קריסטען. **ס'ווערט געפיהרט אַ כשר'ער „שמוגעל"** אונטער מאַנטעל פון דער מעכאַנישער שחיטה ווערט אויך אין דער פּראָווינץ געשאָכטען אויף בשר. דער פּאַראַגראַף 5 גיט אַלערליי מעגליכקייטען פאַר שפּעקולאַנטען. ס'ווערען באַגאַנגען מיסברויכען. איך ווייס נישט — זאָגט דער סענאַטאָר צי דער אַג-ראַר-מיניסטער גלויבט צו רעאַליזירען דאָס שחיטה-געזעץ, דעריבער דאַרף ער קומען מיט אַ נאָוועלע צו שטרייכען דעם פּאַראַגראַף 5 וואָס הייסט **אינגאַנ-צען אָפּצושאַפען די יודישע שחיטה,** ביז דאָס וועט געשעהן דאַרף אַמטליך געמאַכט ווערען דער סאַבאָטאַזש און דאָס געזעץ דאַרף די-נען לטובת דעם פּוילישען סוחר, קאָנסומענט און פּויער.

אַגראַר-מיניסטער באַרוהיגט

ס'נעמט אַ וואָרט דער אַגראַר-מיניסטער פּאָניאַ-טאָווסקי, וועלכער דריקט אויס זיין פאַרוואונדערונג צוליב דער נערוועזיטעט פון סענ. וויעזשביצקי. דאָס שחיטה-געזעץ עקזיסטירט קוים 2 חדשים און מען וויל, אַז ס'זאָל זיין שוין אינגאַנצען רעאַליזירט. ביז איצט ווערט שוין **50 פּראָצענט געשאָכטען לויט דער יודישער שחיטה.** דער מיניסטער פאַרזיכערט, אַז שוין אין דער נאָהענטסטער צייט וועט מעהר ווי אַ העלפט פון פליישהאַנדעל איבער-גיין אין קריסטליכע הענט. מ'דאַרף האָבען געדולד און אָפּוואַרטען און דאַן וועט מען זיך איבערצייגען אַז אַלץ וועט רעאַליזירט ווערען לויט'ן זין פון אָנגע-נומענעם געזעץ.

נייער שאַרפער אַרויסטריט פון סענאַטאָרין פּלעשאַר

נאָכמיטאָג איז מען צוגעטרעטען צום בודזשעט פון יוסטיץ-מיניסטעריום. רעפערירט האָט סענאַטאָר ראַחוזשיוויל, ער האָט אָנגעוויזען אויף דער טרויע-ריגער לאַגע אין די תפיסות, וואָס זייט 1919 איז נישט

(ווייטער זעה 4-טע זייט)

דער זיכערהייטס-מצב אין א"י

די לאַגע אין טבריה. — וויפיל אַסיגנירט די א"י-רעגירונג אויף זיכערהייטס-צוועקען. — גענעראַל דיל אין אַקאַבאַ. — עמיר אַבדולאַה קומט אויף קבר-אבות קיין ירושלים

ירושלים, 9 (יט"א טעלעגר.)

לויט דעם פּאָליציי-ביולעטין איז אַ פּאַטרול פון רייטער-פּאָליציי באַשאָסען געוואָרען דורך אַראַ-בער ביי דער בריק „בנות יעקב". די פּאָליציאַנטען האָבען געענטפערט מיט פייער.

אויף אַ פּאָליציי-פּאַטרול, וואָס איז געגאַנגען פון רמה קיין עכו, האָט מען געשאָסען נישט ווייט פון מעדזשיאַל-קרום. די פּאָליציאַנטען האָבען צוריק געענטפערט מיט שאָסען.

„דבר" טיילט מיט פון אַן אַראַבישער קוועלע, אַז די אַראַבישע העצערס אין טבריה מאַכען הכנות צו נייע פיינדליכע דעמאָנסטראַציעס געגען די יודען אין דעם טאָג, ווען עס וועט פאָרקומען דער פּראָצעס פון דעם באַקאַנטען העצער צידקי טאַבארי.

מיט איניגע טעג צוריק האָבען אומבאַקאַנטע פאַרזאָגען פאַרברענט אַלע איילבערטען-ביימער אויף דעם יודישען בית-עולם אין חברון. איצט גיט מען איבער, אַז מען האָט אַרויסגעגנבעט פון דער חברונ'ער שול אַלע מאַרמאָרנע פּליטעס. די היזקות באַ-טרעפען עטליכע הונדערט פונט. די רעגירונג האָט דערביי נישט געגעבען קיין ענטפער בנוגע דער איבאָרדנונג פון פּליטים פון חברון און ירושלים.

ירושלים, 9 (יט"א טעלעגר.)

„פּאַלעסטיין" טיילט מיט, אַז דער דיסטריקט-קאָמיסאַר פון ירושלים האָט איינגעלאַדען די מוכ-טאַרען פון ירושלימ'ער קרייז און זיי אויפגעפאָדערט אָפּצוהיטען די אָרדנונג און רוה אין דער צייט פון די קומענדע מוזולמענישע חגאות.

ירושלים, 9 (יט"א טעלעגר.)

אין דער „פּאַלעסטיין-גאַזעט" איז פאַרעפענט-ליכט געוואָרען דער פולער בודזשעט פון דער א"י-רעגירונג אויפ'ן פינאַנץ-יאָהר 1936/37, וועלכער ענדיגט זיך דעם קומענדיגען 31-טען מערץ. דעם אויבען-אָן אין בודזשעט פאַרנעמט די פּאָזיציע „פאַר טיידיגונג". די הוצאות פון מיליטער אויסער דער פּאָליציי און דעם גרעניץ - קאָרפּוס באַטרעפען 1.333.000 פונט. רעכענט מען נאָך די הוצאות אויף דער פּאָליציי און דעם גרעניץ-קאָרפּוס, באַקומט זיך אַ קיילעכדיגע סומע פון 2.291.526 פונט.

אַרום און אַרום באַטרעפען אַלע הוצאות פון דער פּאַלעסטינער רעגירונג פאַר'ן אָפּגעלאָפענעם פינאַנץ-יאָהר 5.907.388 פונט.

ירושלים, 9 (יט"א טעלעגר.)

דאָ ווערט ערוואַרט עמיר אַבדולאַה, וועלכער קומט קיין ירושלים אויף קבר-אבות. (ווי באַוואוסט איז זיין פאָטער, כוסיין על האשימי, באַערדיגט געוואָרען אויפ'ן הר-הזיתים.)

ביי דער געלעגענהייט וועט די א"י-רעגירונג דערלאַנגען דעם עמיר אַן אַמבולאַטאָרישע אַפּטייק פאַר דער סאַניטאַרער אָפּטיילונג פון זיין רעגירונג. די אַפּטייק אַנטהאַלט אַלע מעדיקאַמענטען, און אַ ספּעציעלער דאָקטאָר, וועלכער דאַרף די טעג קו-מען פון לאָנדאָן, וועט מיט איהר אַרומפאָהרען אין די פאַרוואָרפענסטע בעדואינישע ישובים פון עבר-הירדן און באַהאַנדלען די בעדואינער.

ירושלים, 9 (יט"א טעלעגר.)

גענעראַל דיל איז נאָך אַ קורצען באַזוך אין ביירוט, וואו ער איז אויפגענומען געוואָרען דורכ'ן פראַנצויזישען הויך - קאָמיסאַר, אָפּגעפאָהרען קיין אַקאַבאַ, נאָכדעם קעהרט זיך גענ. דיל גלייך צוריק קיין ארץ-ישראל.

אַרבייטער-צעהלונג אין א"י

1000 שטאָטישע אַרבייטער און סטודענטען געשיקט צום סטיף

ירושלים, 9 (יט"א טעלעגר.)

די „הסתדרות העובדים" האָט דורכגע-פיהרט אַן אַרבייטער-ציילונג אין גאַנצען לאַנד. דער געזאַמעלטער מאַטעריאַל ווערט געגעבען באַ-אַרבייט. לויט די פּראָוויזאָרישע באַריכטען פון די שטעט און קאָלאָניעס באַטרעפט די צאָהל יודישע אַרבייטער אין א"י העכער 110.000.

ירושלים, 9 (יט"א טעלעגר.)

אין רעזולטאַט פון דער אַקציע פון דער „הס-תדרות" צו באַזאָרגען די פּרדסים מיט יודישע אַרביי-טער צום קטיף זענען אין משך פון די לעצטע 2 וואָ-כען אַרויסגעשיקט געוואָרען אויף אַרבייט אין די פּרדסים קרוב 1000 פּערזאָן, מערסטענס בויאַר-בייטער און סטודענטען.

דעם 9-טען מערץ 1937 איז געשטאָרבען נאָך לאַנגע און שווערע ליידען

דער לאַנגיעהריגער מיטגליד פון אונזער פאַראיין

אליהו מענדל קאַלמאַנסאָן נ"ע

די לויה קומט פאָר היינט, מיטוואָך, דעם 10-טען ד. ח. 12 בייטאָג פון טרויער-הויז, נאַרוטאָוויטשאַ 25. אַלע מיטגלידער ווערען געבעטען צאָהלרייך צו קומען.

די פאַרוואַלטונג פון

קאַמיוואָיאַזשאָרען-פאַריין אין לאָדז.

די גרויסע אפענסיווע

פון די אויפשטענדיגע אויף מאדריד דויערט ווייטער

מאדריד, 9 (ספ. טעל.)

„האוואס"-אגענטור טיילט מיט: אין משך פון דער פאריגער נאכט האט דאס רעגירונגס-מיליטער פארטיפיצירט די פאזיציעס אויפ'ן מאדרידער פראנט אפוואַרטענדיג א נייעם אנגריף. ארום 2 ביינאכט האבען 10 דריי-מאטארדיגע אעראפלאנען פון די אויפשטענדיגע אטאקירט די אקאפעס פון רעגירונגס-מיליטער. א נייער אנגריף פון אעראפלאנען איז פארגעקומען ארום 4 פארטאג. די רעגירונגס-באטעריען האבען געצוואונגען די אעראפלאנען זיך צוריקצוציהען. נישט וויכטיג באמבעס זע-זענען אבער געפאלען אויף די רעגירונגס-פאזיציעס, אויף זייער צוריק-פליה האבען די אויפשטענדיגע אעראפלאנען באמבארדירט די געגענד אזוקווערא און מעקא.

אווילא, 9 (ספ. טעל.)

„האוואס" טיילט מיט: די אפענסיווע פון די אויפשטענדיגע דויערט. זייער מיליטער האט אין פארלויף פון טאג זיך גערוקט פאראויס, פארנעהמענדיג א גאנצע רייה שטעטלעך און דערפער. די אויפשטענדיגע האבען אויך דעראבערט גרויסע זאפאסען קריגס-מאטעריאל.

פאריז, 9 (ספ. טעל.)

פון שפאניען מעלדעט מען, אז די פאשיסטען האבען אנגעהויבען א גרויסען אנגריף אויף מאדריד שיקענדיג אין שלאכט א גרויסע צאהלען טאנקסטען און אעראפלאנען. די קאמפען קומען פאר אמ-שארפסטען ביים אפשניט גוואדאלא כארא. די פאשיסטען האבען אויך געווארפען אין דער שלאכט ביז 50 טויזענט סאלדאטען, וועלענדיג פאר יע-דען פרייז איינעהמען די הויפט-שטאט. ביז איצט האבען די פאשיסטען געהאט גרויסע פארלוסטען. מען שאצט די צאהל הרוגים פון ביידע צדדים אויף איבער 3000. דאס רעגירונגס-מיליטער קעמפט העל-דיש. מען ערווארט אז די פאשיסטען וועלען אין דער איצטיגער שלאכט באזיגט ווערען.

פאריז, 9 (ספ. טעל.)

וועגען דער לאגע אויף די שפאנישע פראנטען ווערט דא באקאנט פאלגענדעס: אין אסטוריען האט דאס רעגירונגס-מיליטער אנגעהויבען שטארקע אנ-גריפען ביי עסקאמפלערא סאן ראקע און סאנטא-לאנא. די פאשיסטען האבען זיך געמוזט צוריקציהען ביים פראנט פון סיגענצא האט דאס רעגירונגס-מי-ליטער געבראכען דעם ווידערשטאנד פון די פא-שיסטען און האט באזעצט אלע זייערע אקאפעס אויף דער ליניע אלמאדראנעס אלאמינאס. אויפ'ן מאו-רידער פראנט ביי עלפארדא און דעסאוניווערזי-טעטס-קווארטאל קאראבאנטשעל קומען פאר לייכטע שיסעריין. ביי עספיעל האט דאס רעגירונגס-מיליטער צוריקגעשטויסען די פאשיסטען אויף א מהלך פון עטליכע קילאמעטער.

שפאנישע פאשיסטען דערטרונקען אמעריקאנער שיף

פאריז, 9 (ספ. טעל.)

שפאניש-פאשיסטישע קריגס-שיפען האבען בעשאסען די אמעריקאנישע שיף „מערקאנט", וואס האט געפיהרט לאדונג פון אמעריקא קיין שפאניען און זי דערטרונקען. די פאשיסטישע ראדיא-סטאציע מעלדעט וועגען דעם פאלגענדעס: די שיף „מאר-קאנט" האט שוין לאנג געמאכט פון זיך רעדען. זי איז זיינער צייט אפגעפאהרען פון אמעריקא מיט קריגס-מאטעריאל פאר'ן רעגירונגס-מיליטער און האט שנעל פארלאזט די אמעריקאנישע וואסערן, כדי נאך צו קאנען ברענגען אמוניציע פאר דער שפאנישער רעגירונג. איידער דער אמעריקאנער פארלאמענט האט אנגענומען דעם ארויספיהר-פארבאט פאר אמוניציע.

די נאציאנאליסטישע שיפען האבען זי זינט דעמאלס אבגעווארט און גוט געהיט. ענדליך איז עס זיי געלונגען די שיף ארומצורינגלען און צו דערטרינקען. די לאדונג האט באטראפען א האלבע מיליאן דאלאר. פיל מאטראזען זענען אומגעקומען.

אנדויאר, 9 (ספ. טעל.)

דער ספעציעלער קארעספאנדענט פון „האוואס" טיילט מיט, אז דאס אויפשטענדיגע מיליטער איז איבערגעגאנגען צו א געוואלטיגען אנגריף אויף דעם אפשניט פון סאזאבלאנקא און היאנאטאדעל דוקווע. אין צפון טייל פון קארדאווא דויערט די שלאכט ווייטער. די שאדענס אויף ביידע זייטען זענען זעהר גרויס.

מיאוסע מפלה פון די פאשיסטען אין ענגלאנד

לאנדאן. (יט"א). די שווערע מפלה פון די פאשיסטען, וועלכע האבען בעת די שטאט-ראטוו[...] לען אין לאנדאן ענטוויקעלט א שארפע אנטיסעמי[...] שע אגיטאציע, ווערט בריט קאמענטירט דורך [...] גאנצער פרעסע. אלע 6 פאשיסטישע קאנדידאטע[...] נען דורכגעפאלען. אין סטעפני-דיסטריקט האבען [...] פאשיסטען באקומען צו 2000 שטימען לגבי די [...] כער 8000 שטימען פון די סאציאליסטען. אין [...] ראל-גרין האבע[ן] די פאשיסטישע קאנדידאטען [...] קומען צו 3000 שטימען. בעת די סאציאליסטען [...] בען באקומען צו 7000 שטימען, אין דעם [...] דיטש-קווארטאל וועלכען די פאשיסטען האבען [...] טראכט פאר זייער פעסטונג, האבען זיי באק[...] 2,500 שטימען. דאגעגען די סאציאליסטען הא[...] 11000 שטימען.

קאנפערענץ צווישן וואן-זעלאנד און דעלבא[ס]

וועגען וואס מ'האט גערעדט ווייס מען נישט

פאריז, 9 (ספ. טעל.)

אין די פאליטישע קרייזען אינפארמירט מען, אז דער בעלגישער פרעמיער וואן-זעלאנד, וועל-כער איז דינסטאג אוועקגעפאהרען דורך פאריז צוריקקעהרענדיג פון א־רלויב קיין בריסעל, האט אפגעהאלטען א לענגערן געשפרעך מיט'ן פראנצוי-זישען אויסערן-מיניסטער דעלבא. וועגען דעם דא־זיגען געשפרעך איז נישט ארויסגעגעבען געווארען קיין שום אפיציעלער קאמוניקאט. אין די מאס-געבענדע קרייזען ווערט די קאנפערענץ אויך גע-האלטען בסוד.

לאנדאן, 9 (ספ. טעל.)

אין שייכות מיט די ענגליש-בעלגישע אונטער-האנדלונגען וועגען בעלגישער נייטראליטעט איז העכסט-ווארשיינליך, אז קיין לאנדאן זאל קו[מען] דער בעלגישער פרעמיער וואן-זעלאנד. אין דער [...] פון וואן-זעלאנד'ס אויפהאלט אין לאנדאן וועלען [...] שטעטיגט ווערען די איינצעלהייטען פון בייעס[...] קארנא פאקט, אדער אנדערן אפמאך, פון די מע[...] איירָאפעאישע מלוכות.

רעקאנסטרוקציע פון ענגלישער רעגירונג

וועט פארקומען נאך דער קרוינונג פון קעניג

לאנדאן, 9 (ספ. טעל.)

פון האלב-אפיציעלע קרייזען מעלדעט מען, אז דער פרעמיער באלדווין האט בדעה אפצוטרעטען באלד נאך דער קרוינונג פון קעניג געארג. באלד־ווין וועט פארלייגען דעם קעניג די קאנדידאטור פון איצטיגען פינאנץ - מיניסטער נעוויל טשעמבערלען אלס שעף פון דער רעגירונג. עס איז א זיכערע זאך, אז דער קעניג וועט באלדווינען געבען דעם לארד-טיטול. ווארשיינליך וועט באלדווין באקו־מען דעם טיטול גראף רעדלעי, לויט דעם נאמען פון דעם וואהל-קרייז, פון וואנען ער האט דעם מאנדאט שוין 30 יאהר.

אין צוזאמענהאנג מיט'ן איבערנעמען דעם פרע-מיער-אמט דורך טשעמבערלען, וועלען פארקומען ענדערונגען אין צוזאמענשטעל פון דער רעגירונג. דער איצטיגער האנדעלס-מיניסטער רינטשימאן וועט ווארשיינליך איבערנעמען דעם אמט פון פינאנץ-קאנצלער, און סער דזשאהן סיימאן וועט באקו[מען] דעם אמט פון לארד-קאנצלער. פרעזעס פון גע[...] מען ראט לארד ראמזיי מאקדאנאלד און דער קר[...] מיניסטער דוף קאפער וועלען ארויסטרעטען [...] דער רעגירונג.

בעלגישער פרעמיער געגען דעם רעקסיסט דעגרעל

בריסעל, 9 (ספ. טעל.)

דער פרעמיער וואן-זעלאנד האט דערקלערט אין פארלאמענט, אז מיט'ן ציל קלאהר צו מאכען די פאליטישע סיטואציע אין לאנד, האט ער באש[לאסען] ארויסצושטעלען זיין קאנדידאטור געגען [...] גרעל אין בריסעלער קרייז.

גערענקט! אז קויפען סחורה איז נאר ביי
שטשעשנישליווי
וואו ס'געפינט זיך אויף לאגער צום זומער-סעזאן א גרויסער אויסוואהל פון אריגינעלע ביליצער און טאמאשאווער סחורות אויף אנציגער און פאלטענס
פון די בעסטע קוואליטעטען —:— קומט און איבערציינט אייך
R. SZCZĘŚLIWY
לאדז, 5 גאוואמיעסקא 5 טעל. 156-09. געדענקט פראנט II שטאק.

קמח של פסח
תחת השגחת הראבינאט דפה לודז.
בעקאנטמאכונג פאר לאדז און פראווינץ!
די איינציגע מיהל
„עלעקטראמליך"
איז געכשרט אונטער דער השגחה פון היגען ראבינאט, ס'איז איבעריג צופיל צו רעקלאמירען, בעווייל אין דעם זענען אונזערע ג' קונדען איבערצייגט, אז דאס בעסטע און שענסטע זעמעל מעהל אויף מצות בעקומט מען נאר ביי אונזער פירמע „עלעקטראמלין" לאדז, זאקאנטנא 47, טעל. 147-40, וועלכע איז פאראנטווארטליך פאר די רעינלע און פינקטליכע ליפערונג לויט יעדענס פערלאנג. בעשטעלונגען ווערען שוין אנגענומען פערזענליך אדער דורך טעל. 147-40.
מיט אכטונג
Firma „Elektromłyn" Łódź
Zakątna 47, tel. 147-40.

דעם אויפריכטיגסטען מיטגעפיהל דריקען מיר אויס אונזערע פריינד
בנימין זילבערבערג,
פרוי און פאמיליע צוליב'ן טויט פון זייער אונפערגעסליכען
פאטער נ"ע
און שוויגער-פאטער!
זייט געטרייסט!
י. זאקס און פרוי.

מיר דריקען אויס טיפען מיטגעפיהל אונזער פריינד
ווינרייך
צוליב דעם טויט פון זיין שוועסטער
דארא
ד. און י. יאנאסאוויטש

ס'ווערט געזוכט צו קויפ[ען]
א דרוק-מאש[ין]
א צילינדער, א האלבער בויגען 95 [...] (לילופוטקא). — אפערטען אונטער [...] אין אדמיניסטר. פון „נייעם פאלקסבל[אט]"

אויערען, נאז און האלז און לונגען-קליניק
מיט בעטען פון Dr.
Z. RAKOWSKI
פיעטריקאווער 67. טעל. 127-81
נעהמט אן שטענדיגע קראנקע (צוועק אפעראציע א. אז. וו. ווי אויך אמבולאטא-רישעס פון 9-2 און פון 4-8 אוונט
ביי דער קליניק איז טעטיג
א רענטגען-קאבינעט
פאר דורכלייכטונגען און עלעקטראטעראפיע

כשר דער באוואוסטער ניי-רעמאנטירטער כשר
כשר'ער פענסיאנאט
„ELIDA"
אין פאדעמביע, ווילא „גראנד"
טעל. Tuszyn 2
נעהמט שוין אן אויף פסח געסט
און עמפפעהלט שעהנע, זוניגע צימערען מיט עלעקטריש ליכט, צענטראל-בעהייצונג, קאנא-ליזאציע, פליסענד וואסער, באדעצימער, ראדיא, טע-לעפאן אויף ארט — פעלשיד. פערזענליכע-פלעצער
מיט אכטונג: אינה.: ש. לובינסקי

בטמיש-באקטעריאלאגישע אבאראטאריום
פ. שאץ
פיעטריקאווער 37

דעם טיפסטען מיטגעפיהל דריקען מיר אויס אונזער פריינד יאקל עלבוים צוליבן טויט פון זיין
פאטער
אליעזר
זייט געטרייסט!
יחיאל און גאלדע פלאם.

Dr. med.
[...]. Braun
ספעצ. פאר טריפער, סיפיליס און הויט - קראנקהייטען, בעהאנדלונג פון מענער-שוואכע
צעגעלניאנא 4, טעל. [...]00-57
נעמט אן פון 8—2 מיטאג און פון [...]—4
ספעציעלער ווארטע-זאל פאר פרויען. פאר אונבעמיטעלטע – לעטשניצע-פרייז

Dr. med.
G. GERSZTAJN
ספעצ. פאר אויגען-קראנקהייטען
צוריקגעקעהרט
Traugutta 12, tel. 175-10
נעמט אן פון 11—2 און פון 5—8.30

כעמיש-באקטעריאלאגישע לאבאראטאריום
פ. שאץ, לאדז
פיעטריקאווער 37

Dr. med. LEON FAMILIER
אינערליכע און קינדער - קראנקהייטען
6. שערפיען 37 בענעדיקטא
נעהמט אן פון 5—7 נאכמ.

Dr. med.
Michał Eljasberg
CHIRURG
przeprowadził się
na ul. Zachodniej 63
tel. 117-87

Dr.
Wajnberg
ספעציאליסט פאר לונגען, הארץ און סקלעראז קראנקהייטען
פיעטריקאווער 145
טעל. 126-02.
נעמט אן פון 9—10 צוריק 3-5 8-9 אוו.

Doktór
C. J. Prawda
אינערליכע קראנקהייטען
זגיערסקא 20 טעל. 133-26
נעמט אן פון 5—7 אווענד.

פראַנצויזישער פּאַרלאַמענט אָנגענומען

דעם געזעץ-פּראָיעקט וועגען דער הלוואה אויף נאַציאָנאַלער פאַרטיידיגונג

פּאַריז, 9 (ספ. טעל.)
אַנאַליזירענדיג דעם טעקסט פון געזעץ-פּראָיעקט וועגען דער הלוואה, וואָס די רעגירונג האָט איינגעטראָגען, שטרייכען די פּאַרלאַמענטאַרישע קרייזען אונטער אין דער ערשטער רייה, אַז דער דאָזיגער פּראָיעקט ווייזט נישט אָן די הויך פון דער סומע און אויך נישט די הויך פון פּראָצענט. דאָס אַנצייכענען דעם פּראָצענט-פוס געהערט אין די פּרעראָגאַטיווען פון דער רעגירונג פון וועלכער די רעגירונג קלערט צו גענוצן ערשט אין דער לעצטער מינוט, כדי אויסצומיידען אַזוי רום כלערליי ספּעקולאַציע-מאַנעווערס.

„אינטראַנסיזשאַן" טיילט מיט, אַז עס איז פּראָפּאָנירט געוואָרען א פּראָצענט אין דער הויך פון ½ אויף 100. די צייטונג האַלט, אַז דער דאָזיגער פּראָצענט-פוס וואָלט געווען צו הויך.

פּאַריז, 9 (ספ. טעל.)
די פּאַריזער פּאָליטישע קרייזען פאָלגען נאָך מיט גרויס אויפמערקזאַמקייט די רעאַקציע פון די אַמעריקאַנער רעגירונגס-קרייזען בנוגע דער נייער פראַנצויזישער פינאַנץ-פּאָליטיק. פון די אינפאָרמאַציעס, וועלכע זענען היינט אָנגעקומען פון ניו-יאָרק, דרינגט אַרויס, אַז די פראַנצויזיש-אַמעריקאַנער אונטערהאַנדלונגען וועגען לאָקירען א בעדייטענדען טייל פון דער נייער פראַנצויזישער הלוואה פון נאַציאָנאַלער פאַרטיידיגונג, טרעפען אָן אויף געוויסע קאָמפּליקאַציעס.

די פראַנצויזישע רעגירונג האָט געוואָלט פאָרלעגען דער אַמעריקאַנער רעגירונג, אַז זי זאָל אָפיציעל באַשטימען די אַמעריקאַנער באַנק, וועלכע זאָל ערפילען די ראָל פון אַגענט אין אַמעריקאַ, כדי צו פאַרשפּרייטען די הלוואה אין אַמעריקאַ. דער פאָרשלאַג האָט געזאָלט אונטערשטיצט ווערען דורך ענגלאַנד. דער אַמעריקאַנער קאָנגרעס איז אָבער געגען דעם. סען. באָראַה האָט ערקלערט, אַז דער אַנטייל פון אַמעריקאַ אין דער פראַנצויזישער הלוואה וואָלט אַריינגעצויגען אַמעריקאַ אַנטיילצונעהמען אין די גרויסע אייראָפּעאישע בעוואָפנונגען. די אונטערהאַנדלונגען קיימען ווייטער פאָר. מ'האַלט, אַז דער ענין וועט ערלעדיגט ווערען אויף דעם אופן, אַז די אַמעריקאַנער וועלען סובסקריבירען דורך דער פאַרמיטלונג פון די פּאַריזער פיליאַלס פון די אַמעריקאַנער בענק.

אין די פינאַנציעלע קרייזען געהען אפילו אַרום קלאַנגען, אַז איינע פון די ניו-יאָרקער באַנקען פּאָרזיכערט, אַז זי וועט אויף אייגענער האַנד איינקויפען אין פּאַריז אָבליגאַציעס פון דער הלוואה אויף א מיליאַרד פראַנק (50 מיליאָן דאָלאַר.)

פּאַריז, 9 (ספ. טעל.)
דער פּרעמיער בלום האָט באַטאָנט, אַז די רעגירונג איז אַנטשידען געגען איינפיהרען א דעוויזען-קאָנטראָל און אַז זי וועט גאָרנישט ענדערען אין דעם בשותּפותדיגען פּראָגראַם פון פאָלקס-פראָנט אָהן פריהערדיגער הסכּמה פון די פּאָליטישע פּאַרטייען, וועלכע זענען רעפּרעזענטירט אין דער רעגירונג.

די רעגירונג האָט אָפּגעוואָרפען דעם פאָרשלאַג פון די רעכטע וועגען שאַפען א ספּעציעלע קאָמיסיע, וועלכע זאָל קאָנטראָלירען אויף וואָס ס'ווערען אויסגעגעבען די סומען פון דער נייער הלוואה. די הלוואה וועט אויסגעשריבען ווערען דאָנערשטאָג.

פּאַריז, 9 (ספ. טעל.)
דער פּאַרלאַמענט האָט מיט 470 שטימען געגען 46 אָנגענומען דאָס געזעץ וועגען דער הלוואה אויף לאַנדעס-פאַרטיידיגונג.

די פאַרפלייצונג פון דער ווייסעל

פאַרגאָסען דעם שאָסע בידגאָשטש—טאָרן

בידגאָשטש, 9 (טעלעפאָניש)
דער שטאַנד פון וואַסער אין דער ווייסעל ביי לעגנאָוו איז אַזוי הויך, אַז ביינאַכט האָט מען געמוזט עוואַקואירען די באַפעלקערונג פון די הייזער, וואָס געפינען זיך אויפ'ן שאָסיי בידגאָשטש—טאָרן און ביים ברעג פון דער ווייסעל. א גאַנצע נאַכט זענען טעטיג געווען די פּראָמען און שיפלעך פון „בידגאָשטשער לאָיד", ווי אויך פון דעם אַמט פון די וואַסער-וועגען.

היינט מיטאָג האָט זיך דאָס וואַסער אויסגעגליכען מיט דער אויבערפלאַך פון שאָסיי, באַוואָרענדיג די קאָמוניקאַציע מיט טאָרן.

ביים אויסגאַנג פון טייך ברדא האָט דאָס וואַסער אויסגעגאָסען און דערגרייכט די דעכער פון די הייזער אויף זאַווישלע און קעמפּיע. די באַפעלקערונג איז איבערגעפיהרט געוואָרען קיין אָסטראָמעצקאַ. ביים אויסגאַנג פון טייך ברדא האָבען זיך אָנגעזאַמעלט אייז-קריגעס, וואָס פירען צוליב דעם לייכטען פראָסטעל נאָך מעהר צו. און עס וועט דעריבער לאַנג דויערן ביז עס וועט מעגליך זיין די אייז-פאַרשטאָפּונג אַדורכצוברעכען. דאָס וואַסער פון דער ברדא האָט שוין פאַרגאָסען די גאַס פון העררייך פראַנקע, צוליב וואָס די קאָמוניקאַציע מיט אַנדערע גאַסען קומט פאָר אויף שיפלעך.

פון די קעלער-שטובען און נידריגען פּאַרטער ווערען ווייטער די זאַכען אַרויסגעטראָגען אויף די הויכע שטאָקען. וועגען דער פאַרפלייצונגס-סכּנה האָט זיינער צייט געמאָלדען די הויז-באַזיצער דער וואַסער-אַמט, צוליב וואָס די הויז-באַזיצער האָבען באַצייטענס באַוויזען אויסצולײדיגען די קעלער.

* * *

סטאַניסלאַוואָוו, 9 (טעלעפאָניש)
דאָס וואַסער אין טייך ביסטשיצע האָט זיך אויפגעהויבען ביז 1,65 איבער'ן נאָרמאַלען שטאַנד. דאָס וואַסער האָט פאַרגאָסען די בילטשעווסקי-גאַס אין סטאַניסלאַוואָוו, ווי אויך דעם הויף פון דער גרעסטער גאַרבעריי אין פּוילען. וואָס געהערט צו מאַרגאָשעס.

פּרעמיער סקלאַדקאָווסקי ביים מלוכה-פּרעזידענט

וואַרשאַ, 9 (טעלעפאָניש)
היינט, 12,30 האָט דער מלוכה-פּרעזידענט אויפגענומען דעם פּרעמיער סקלאַדקאָווסקי, וועלכער האָט פאָרגעשטעלט דעם ה' פּרעזידענט די אַקטועלע פּראָבלעמען פון דער רעגירונגס-אַרבייט

וואַרשאַ, 9 (טעלעפאָניש)
דער מלוכה-פּרעזידענט האָט אין דער אַנוועזנהייט פון מאַרשאַל רידז-שמיגלי אויפגענומען דעם פּרעמיער גענ. סלאַוואָי-סקלאַדקאָווסקי און דעם וויצע-פּרעמיער קוויאַטקאָווסקי, וועלכע האָבען אָפּגעגעבען א באַריכט פון דער לויפענדער רעגירונגס-אַרבייט

באַנייט די פליה - קאָמוניקאַציע
וואַרשאַ — תּל-אביב

וואַרשאַ, 9 (טעלעפאָניש)
דעם 15-טען ד.ח. קומט פאָר א נייער פליה פון וואַרשאַ קיין ארץ-ישראל. דער אעראָפּלאַן וועט מיטנעהמען מיט זיך בלויז פּאָסט און טעכנישען מאַטעריאַל. דער דאָזיגער פליה איז ווי די פריהערדיגע צוויי בלויז א פּראָבע-פליה. דעם 5-טען אַפּריל ווערט איינגעפיהרט א רעגולערע לופט-קאָמוניקאַציע צווישען פּוילען און ארץ-ישראל דריי מאָל וועכענטליך.

„דזשעניק נאַראָדאָווי" דערציילט וועגען ענדערונגען אין דער רעגירונג

וואַרשאַ, 9 (טעלעפאָניש)
דער „דזיענניק נאַראָדאָווי" ברענגט היינט פאָלגענדע ידיעה: אין די פּאָליטישע קרייזען געהען קלאַנגען, אַז עס וועלען פאָרקומען פּערזאָנען-ענדערונגען אין דער רעגירונג. עס איז זיכער, אַז גענעראַל סקלאַדקאָווסקי בלייבט ווייטער פּרעמיער-מיניסטער. דער וואַרשאַווער שטאָט-פּרעזידענט סטאַרזשינסקי זאָל ווערען אינערן-מיניסטער. מען זאָגט אויך, אַז דער געוועזענער פּרעמיער און איצטיגער מיניסטער פאַר געזעלשאַפטליכער שוץ קאָשטשאַלקאָווסקי זאָל אוועקגיין. מיניסטער ראָמאַן זאָל ווערען וויצע-מיניסטער פאַר אויסערן ענינים.

די אַנטיילנעהמער פון שאָפּען-קאָנקורס
זענען אויפגענומען געוואָרען דורכ'ן מלוכה-פּרעזידענט

וואַרשאַ, 9 (טעלעפאָניש)
נעכטען נאָכמיטאָג האָט דער מלוכה-פּרעזידענט אין דער געזעלשאַפט פון דער פרוי פּרעזידענטין אויפגענומען אין קעניגליכען שלאָס, אין דער אַנוועזנהייט פון די דיפּלאָמאַטישע פאַרשטעהער פון די מלוכות, וועלכע זענען רעפּרעזענטירט אויפ'ן שאָפּען-קאָנקורס — די אַנטיילנעהמער פון קאָנקורס, וועלכע זענען פאַרהאַלטען געוואָרען אויף טיי. ס'זענען אויך אַנוועזענד געווען פאָרשטעהער פון דער רעגירונג, שטאָט-פאַרוואַלטונג און אַרטיסטישער וועלט.

פייערליכקייטען דעם 19. מערץ

אין נאָמענסטאָג פון מאַרשאַל יוזעף פּילסודסקי

וואַרשאַ, 9 (טעלעפאָניש)
דער הויפּט-קאָמיטעט צו באַערען דעם אָנדענק פון מאַרשאַל יוזעף פּילסודסקי האָט צוגעשיקט צו די קאָמיטעטען א צירקולאַר מיט פאָלגענדען אינהאַלט:

„דער טאָג, וואָס איז געווידמעט צו פאַרעהרונג פון דעם גרויסען מאַרשאַל יוזעף פּילסודסקי, איז דער 12 מאַי, דער טאָג פון זיין טויט.

ביים לעבען פון מאַרשאַל איז דער 19 מערץ געווען א טאָג פון שטורמישע מאַניפעסטאַציעס פון אונזערע געפיהלען לגבּי איהם און אַלס אַזעלכער דאַרף ער פאַרבלייבען אין אונזער זכרון.

צוליב דעם וועט דעם 19 מערץ דער הער פּרעזידענט אין דער אַנוועזנהייט פון דער רעגירונג האַלטען א רעדע געווידמעט די זכרונות וועגען קאָמענדאַנט, וואָס וועט טראַנסמיטירט ווערען דורך אַלע פּוילישע ראַדיאָ-סטאַציעס. אין די קלויסטערס און סינאַגאָגען וועלען פאָרקומען טרויער-געבעטען, אָרגאַניזירט דורך דער לאָקאַלער איניציאַטיווע.

די געזעלשאַפטליכע אָרגאַניזאַציעס ווערען אויך געגעבען די איניציאַטיווע צו רופען אין דעם דאָזיגען טאָג אָפּ-זאַמלונגען געווידמעט דעם אָנדענק פון מאַרשאַל — אין די אייגענע לאָקאַלען, מיט דער מעגליכקייט פון אויסהערען דעם רעפעראַט פון ה' פּרעזידענט, וואָס וועט טראַנסמיטירט ווערען דורך ראַדיאָ 6 א זייגער אין אָוונט.

אין בעלוועדער, אין וואַרשאַ, וועט געמאַכט ווערען פאַר מעגליך דאָס אָפּגעבען כבוד דורך כאַלייגען קרענץ, איינשרייבען זיך אין בוך און באַזוכען דאָס מוזעאום פון די אָנדענקונגען".

אַרום דעם באַזוך פון רעקטאָר פּראָפ. ח. בערגמאַן אין וואַרשאַ

וויזיטען ביים בילדונגס-מיניסטער.—רעקטאָר פון וואַרש. אוניווערסיטעט און ענגלישען אַמבאַסאַדאָר

וואַרשאַ, (יט"א) פּראָפ. בערגמאַן, דער רעקטאָר פון דער העברעאישער אוניווערזיטעט האָט אָבגעשטאַט א רייה אָפיציעלע וויזיטען. מאָנטאָג איז ער אויפגענומען געוואָרען דורך דעם ענגלישען אַמבאַסאַדאָר אין וואַרשאַ, מיט וועלכען ער האָט געפיהרט א לענגערן געשפּרעך וועגען דער ירושלימער אוניווערזיטעט און איהרע אַנטוויקלונגס-פּערספּעקטיווען.

דינסטאָג, פאַרמיטאָג האָט פּראָפ. בערגמאַן באַזוכט דעם בילדונגס-מיניסטער פּראָפ. שוויענטאָסלאַווסקי. היינט וועט פּראָפ. בערגמאַן וויזיטירען דעם רעקטאָר פון דער וואַרשאַווער אוניווערזיטעט פּראָפ. אַנטאָניעוויטש.

מאָנטאָג אין אָוונט איז פאָרגעקומען א פייערליכע זיצונג פון דער געזעלשאַפט „פריינד פון דער העברעאישער אוניווערזיטעט" מיט דער באַטייליגונג פון פּראָפ. בערגמאַן, ה' בערגער און ה' מאַגיד. די זיצונג איז פאָרגעקומען אין דער וואָהנונג פון אַדוו. אַלעקסאַנדער סטאַווסקי. נאָך דער פייערליכער באַגריסונג פון דעם חשוב'ן גאַסט האָט זיך אַנטוויקעלט א לעבהאַפטע מיינונגס-אויסטויש וועגען דער טעטיגקייט פון דער געזעלשאַפט און איהרע אויפגאַבען אין דער צוקונפט.

צום מיטאָג איז פּראָפ. בערגמאַן געווען איינגעלאַדען צום אינזש. מ. קערנער. אין דעם מיטאָג האָבען אַנטיילגענומען א רייה פּראָמינענטע פּערזענליכקייטען פון דער יודישער געזעלשאַפט אין וואַרשע ווי אויך דער עקזעקוטיוו-מיטגליד פון דער יודישער אַגענץ ה' יצחק גרינבוים.

5 נ. מ. איז פאָרגעקומען א באַגעגעניש צווישען רעקטאָר בערגמאַן און דער יודישער אַקאַדעמישער יוגענד אין וואַרשאַ. די באַגעגעניש אויף וועלכער עס זענען געווען אַנוועזענד די פאָרשטייער פון כמעט אַלע אַקאַדעמישע יודישע אָרגאַניזאַציעס און קאָרפּאָראַציעס, האָט געטראָגען [illegible]

אין אויפנאַהמע לכּבוד דעם רעקטאָר בערגמאַן איז פאָרגעקומען ביים אינזש. אליהו לעשטשינסקי אין זיין פּריוואַט-וואָהנונג אין א געשלאָסענער געזעלשאַפט.

דאָס וואַרשאַווער ראַדיאָ האָט אין זיין אָוונט-קאָמוניקאַט געמאָלדען וועגען דעם באַזוך פון פּראָפ. בערגמאַן אין פּוילען און וועגען דער אָרגאַניזאַציע פון דער העברעאישער אוניווערזיטעט אין ירושלים.

אין אָוונט האָט פּראָפ. בערגמאַן אין לאָקאַל פון דער יודאַאיסטישער ביבליאָטעק געהאַלטען א פאָרלעזונג א. ד. ט. „יבנה און ירושלים". צום רעפעראַט איז געקומען א זעהר גרויסער עולם. פאַר דער פאָרלעזונג איז געקומען צו א פּיינליכען אינצידענט. א רעוויזיאָניסט, וועלכער האָט זיך אַריינבעקומען אין זאַל, האָט געמאַכט בעליידיגענדע אויסרופען אויפ'ן אַדרעס פון פּראָפ. בערגמאַן. ער איז באַלד בעזייטיגט געוואָרען פון זאַל. די פּערזאַמעלטע האָבען דעם פּראָפעסאָר געמאַכט א שטורמישע אָוואַציע.

די העברעאישע אוניווערסיטעט דאָס איז ערד און באָדען פאַר אונזער גייסט
ח. נ. ביאַליק.

סענאַטאָר טראָקענהיים אינטערוועניר ט אין אינערן-מיניסטעריום

וועגען די געשעהענישען אין סאָקאָלאָוו-פּאָדלאַסק

וואַרשאַ, 9 (יט"א טעל.)
סענאַטאָר טראָקענהיים האָט היינט אינטערוועניר ט אין אינערן-מיניסטעריום וועגען די געשעהענישען אין סאָקאָלאָוו-פּאָדלאַסק און וועגען די באַאונרוהיגענדע קלאַנגען, וואָס ווערען דאָרט פאַרשפּרייט.

דער סענאַטאָר איז אויפגענומען געוואָרען דורכ'ן דירעקטאָר פון פּאָליטישען דעפּאַרטאַמענט זשיבאַרסקי, וועלכער האָט צוגעזאָגט אַנצונעהמען די נויטיגע שריט.

באַנייט די לוסטראַציע אין דער וואַרשאַווער קהלה

וואַרשאַ, 9. (טעל.) דער רעגירונגס-קאָמיסאַריאַט האָט מיטגעטיילט דעם קהלה-קאָמיסאַר, אַז ס'ווערט באַנייט די קאָנטראָל-לוסטראַציע אין דער וואַרשאַווער יודישער קהלה.

שוין היינט וועט קומען אין דער קהלה דער ראַט קאַבילאַנסקי, וועלכער וועט אַדורכפיהרען א קאָנטראָל אין אַלע אָפּטיילונגען פון דער קהלה, כדי צו לוסטרירען די ווירטשאַפט פון דער אַלטער קהלה-פאַרוואַלטונג.

Dr.
Wołkowyski
ציגעל-גאַס 11, טעל. 238-02
ספּעצ. פאַר טריפּער, סיפיליס און הויט-קראַנקה
בעהאַנדלונג פון מענער-שוועכע
נעמט אָן פון 8—11 בייטאָג און 4—9 אוונט

די דעקלאַראַציע פון ז.ז.ז.

וועגן די רעכט פון די נאַציאָנאַלע מינדערהייטן אין פּוילען

וואַרשאַ, 9 (טעלעפאָניש)

די הידעאישע דעקלאַראַציע פון ז. ז. ז. זאָגט צווישן אַנדערן:

„די רעגירונגס־מאַכט קען נישט אָננעמען קיין דיקטאַטאָרישן כאַראַקטער. מען דאַרף אומקערן דעם אַרבייטענדיקן קלאַס די צוגענומענע וואַהל־רעכט צו דעם פּאַרלאַמענט און צו די אָרגאַנען פון זעלבסטפאַרוואַלטונג. דאָס קאָנסטיטוציאָנעלע געזעץ דאַרף אונטערליגן אַן ענדערונג, וואָס זאָל זיין אין איינקלאַנג מיט די ווירטשאַפטלעכע פאָרטשריטן און מיט דער זיך אַנמערקוענדיגער טענדענץ פון ענדערונג אין דעם געביט, ווי אויך אומקערן די בירגערליכע גלייכהייט אין באַצוג צו די מלוכה'שע פליכטן און רעכט. דער פונדאַמענט פון דער מלוכה איז דאָס פּוילישע פאָלק. די מאַטעריעלע איבערוואָג פון דער פּוילישער קולטור, אַזוי פון דער גייסטיגער, ווי פון דער מאַטעריעלער דאַרף זיין דער ציל פון אַנשטרענגונג פון פּוילישן פאָלק. גאַראַנטירענדיג גלייכצייטיג די נאַציאָנאַלע מינדערהייטן, די פרייהייט פון גייסטיגער אַנטוויקלונג. מיר שטייען אויף דעם שטאַנדפּונקט פון נישט מאַכן קיין רעכטליכע און מעדשירען צווישן די פּוילישע בירגער צוליב נאַציאָנאַלע, רעליגיעזע און ראַסן־טעמים.

א חוץ דעם האָט דער ז. ז. ז. קאָנגרעס אַרויסגעשיקט צום מלוכה־פּרעזידענט אַ הולדיגונגס־טעלעגראַמע, אין וועלכן זי דריקט אויס די האָפנונג, אַז אונטער דער אָנפירונג פון פּרעזידענט וועט די פּוילישע מלוכה גיין אויף נייע וועגן צוציהענדיג צו דער פאַראַנטוואָרטליכקייט פאַר דער גאַנצקייט און באַדייטונג פון דער מלוכה, דאָס אַרבייטענדיגע פאָלק פון שטאָט און דאָרף. דעם טעלעגראַם האָט אונטערגעשריבן דער געוועזענער פּרעמיער מאָראַטשעווסקי.

פאַרן לאַגער פון פּולק. קאָץ

וואַרשאַ, 9 (טעלעפאָניש)

דער וואַרשאַווער שטאָט־פּרעזידענט סטאַרזשינסקי האָט באַלייגט אַ וויזיט דעם סיים־מאַרשאַלעק צאַר אַלס פאָרזיצער פון דער שטאָטישער אָרגאַניזאַציע פון „פאַראייניגטן נאַציאָנאַלן לאַגער“.

דער פּרעזעס פון פאַרבאַנד פון די האַנדעלס־קאַמערן האָט זיך אַרויסגעזאָגט פאַר דעם לאַגער פון פּולק. קאָץ.

בעכטען זענען ווידער אָנגעקומען צאָהלרייכע אָנמעלדונגען צום לאַגער פון פּולק. קאָץ.

ריבענטראָפּ פאָהרט אָפּ קיין לאָנדאָן

בערלין, 9 (ספּ. טעל.)

דער דייטשער אַמבאַסאַדאָר אין ענגלאַנד ריבענטראָפּ פאָהרט מאָרגען אַרויס קיין לאָנדאָן.

וועגן לינדערן דעם צוואַנגס־זונטאָג־רוה

זיצונג פון דער האַנדעלס־קאָמיסיע ביים סיים

וואַרשאַ, 9 (טעלעפאָניש)

נעכטען איז פאָרגעקומען אַ זיצונג פון דער האַנדעלס־ און אינדוסטריע־קאָמיסיע ביים סיים. ס'איז באַטראַכט געוואָרן דער ענין וועגן די האַנדעלס־שעה'ן אין שבתים און פאַר־חגא־טעג. דעפּ. האַלינסקי האָט דערביי פאָרגעלייגט צו לינדערן דעם צוואַנגס־זונטאָג־רוה און ערלויבן צו פאַרקויפן פאַרשידענע אַרטיקלען עטליכע שעה זונטאָג.

דעפּ. מינצבערג האָט געשטיצט דעם פאָרשלאַג און אַריינגעטראָגן נאָך עטליכע אויסבעסערונגען. כדי צו פּרעציזירן דעם פּראָיעקט איז געוועהלט געוואָרן אַ סוב־קאָמיסיע פון פינף פּערזאָן, אין וועלכער ס'איז אויך אַריינגעגאַנגען דעפּ. מינצבערג.

גרויסע רעדע פון פּוילישן דעלעגאַט

אויף דער זיצונג פון דער רויה־שטאָף־קאָמיסיע

גענף, 9 (ספּ. טעל.)

אויף דער זיצונג פון רויה־שטאָף־קאָמיסיע האָט דער פּוילישער זאַכקענער וויצע־מיניסטער ראָזע געהאַלטן אַ גרויסע רעדע, אין וועלכער ער האָט פאַרגעשטעלט דעם פּרינציפּיעלן שטאַנדפּונקט אויף דער פראַגע פון צוטריט צו די רוישטאָפן פאַר די מלוכות און זיך אַקעגנגעשטעלט קאַטעגאָריש די פּרובען צו פאַרשטופּן דעם פּראָבלעם פון רויה־שטאָפן אין דער לאַנגער באַנק פון דער פּראָצעדור, וועלכע וועט אויסמיידן די וועזנטליכע לייזונג פון דער רויה־שטאָף־פראַגע.

מיני. ראָזע האָט אָנגעוויזן, אַז פּוילן מוז אינדוסטריאַליזירט ווערן, אין דעריבער דאַרף זי האָבן אַ צוגאַנג צו די רוישטאָפן.

מאָרגען קומט פאָר אַ ווייטערדיגע זיצונג פון דער קאָמיסיע.

אַנפראַגעס אין ענגלישן פּאַרלאַמענט

וועגן ברוטאַלע רעפּרעסיעס אין אַביסיניען

לאָנדאָן, 9 (ספּ. טעל.)

אין די ענגלישע קרייזן ווערט איבערגעגעבן וועגן שוידערליכע סצענעס וואָס האָבן זיך אָפּגעטון אין דער אַביסינישער הויפּט־שטאָט אַדיס־אַבעבאַ נאָך דעם באָמבען־אַטענטאַט אויף גענעראַל גראַציאַני. די איטאַליענישע סאָלדאַטן האָבן איינפאַך אונטערגעצונדן און באַשאָסן די הייזער, נישט אַרויסלאָזנדיג קיינעם פון די איינוואוינער. עס זענען פאַרהאַן טויזנטער פאַרברענטע לעבעדיגערהייט. אין ענגלישן פּאַרלאַמענט איז אַריינגעטראָגן געוואָרן אַן אַנפראַגע וועגן דעם. דער ענגלישער וויצע־מיניסטער קרענבאָרן האָט ערקלערט, אַז ליידער זענען ווירקליך פאָרגעקומען ברוטאַלע און ריקזיכטסלאָזע רעפּרעסיעס.

נאָך דער ענטדעקטער היטלעריסטישער פאַרשווערונג אין אונגאַרן

ווין, 9 (ספּ. טעל.)

מען האָט אַנטדעקט, אַז אין דער צוגעגרייטער היטלעריסטישער פאַרשווערונג אין אונגאַרן האָבן אָנטייל גענומען פיל אָפיצירן און גענעראַלן. לויט דער פאַרשווערונג האָט אונגאַרן געזאָלט צוזאַמען מיט דייטשלאַנד אַרויסטרעטן אין דער וועלט־פּאָליטיק. די פאַרשווערונג איז אַנטדעקט געוואָרן אין דער לעצטער מינוט. אַ סך פּערזאָנען זענען אַרעסטירט. דער דייטשער געזאַנדטער אין אונגאַרן איז אָפּגעפאָהרן קיין בערלין.

אַ פּוילישער ייד בעגאַנגען זעלבסטמאָרד אין צאַפּאָט

גדיניע, 9. (יט"א טעל.) נישט ווייט פון אָרלאָוואָ, האָט מען אַרויסגעצויגן פון ים דעם טויטן קערפּער פון אַ ייד, ווי עס האָט זיך אַרויסגעוויזן, איז דאָס געווען דער 49־יעהריגער דוד קאַפּלאַנסקי פון ביאַלאַ־פּאָדלאַסקאַ, וועלכער איז אויס נויט בעגאַנגען זעלבסטמאָרד אין צאַפּאָט אַריינוואַרפנדיג זיך אין ים.

דוד קאַפּלאַנסקי איז געבראַכט געוואָרן צו קבורה אין ווייהעראָווא אויף די קאָסטן פון דער יודישער קהלה אין גדיניע.

מוסאָליני פאָהרט קיין ליביען

140 זשורנאַליסטען פאָהרען מיט איהם מיט

נעאַפּאָל, 9 (ספּ. טעל.)

דער איטאַליענישער דאַמפער „ציטאַ די גענאָוואַ“ האָט נעכטען פאַרלאָזן די ברעגן פון נעאַפּאָל, פאָהרענדיג אין דער ריכטונג פון ליביען מיט 140 זשורנאַליסטען, וועלכע וועלען באַגלייטן מוסאָלינין אויף זיין רייזע קיין ליביען. פון די דאָזיגע זשורנאַליסטען רעפּרעזענטירען 15 אייראָפּעאישע פעלקער און 5 אויסער אייראָפּעאישע. די איבריגע זשורנאַליסטען רעפּרעזענטירען די איטאַליענישע פּרעסע און פילם ביוראָען פון איטאַליען און אויסלאַנד.

הויך־קאָמיסאַר פון דער פעלקער־ליגע אין דאַנציג

מיט אַ באַזוך אין וואַרשאַ

וואַרשאַ, 9 (טעלעפאָניש)

היינט איז דער הויך־קאָמיסאַר פון דער פעלקער־ליגע אין דאַנציג, בורקהאַרדט, אויפגענומען געוואָרן דורכ'ן מלוכה־פּרעזידענט.

בורקהאַרדט האָט אויך אָפּגעגעבן אַ וויזיט דעם וויצע־מיניסטער שעמבעק. דער הויך־קאָמיסאַר איז אויך אויפגענומען געוואָרן אויף פרישטיק ביים ענגעם קרייז פון שווייצאַרישן אַמבאַסאַדאָר.

אין אָוונט האָט דער וויצע־מיניסטער שעמבעק געגעבן אַ מיטאָג לכבוד דעם הויך־קאָמיסאַר בורקהאַרדט.

אונטערגעגאַנגען אַ קאַנאַדישע שיף

סט. יאָן — ניי־פינלאַנד, 9 (ספּ. טעל.)

די קאַנאַדישע שיף „דעליא“ האָט זיך אָנגעשלאָגן ביים ברעג ראַדע און אַן אייז—באַרג און איז אונטערגעגאַנגען. דער שיף־מאַנשאַפט האָט זיך געגעבן צו ראַטעווען.

א דענקמאָל פון די קריגס־געפאַלענע אין א יודישער שול אין האַמבורג

האַמבורג. (יט"א). אין דער תלמוד־תורה אין האַמבורג איז אַנטהילט געוואָרן אַ דענקמאָל פון די קריגס־געפאַלענע לעהרער און שילער. אויף דעם אַנדענקטאַוועל זענען אויסגעקריצט נעמען פון 5 לעהרער און 125 געוו. שילער פון דער שול.

Dr. med. H. LUBICZ
ספּעצ. פאַר הויט וועגער־שע קראַנקהייטן און מענער־שוועכע
האָט זיך איבערגעצויגן פון ציגעל־גאַס 7 אויף
69 פּילסודסקיעגאַ 69
(רוג נאַרוטאָוויטשאַ) טעל. 141-32
נעהמט אָן פון 8—10 פריה, 12—2 און 5—8
זונטאָג און חגאות פון 9—11 פריה.

Dr. REICHER
פּאָלודניאָווא 28, טעל. 201-93
ספּעציאַליסט
פאַר מענער · שוועכע · בעהאַנדלונג
סעקסועלע באַראַטונגען פון פּסיכאָ־אַנאַליז
רענטגען־באַשטראַלונגען ביי הויט־קראַנקהייטן
נעמט אָן פון 8—11 און פון 5—8 אָוונט
זונטאָג און יום־טוב פון 9—12 בייטאָג

אָפּשאַפן אינגאַנצן די יודישע שחיטה

(ענדע פון דער ז־טער זייט)

צוגעפוירט געוואָרן קיין אין תפיסה, וועלכע זענען איצט איבערפול, נישט קוקענדיג אויף דער אָנגענומענער אַמנעסטיע.

סען. האַרבאַטשעווסק האָט זיך אַרויסגעזאָגט **געגען אָפּשאַפן די געשוואָרענע געריכטען**, געגען העכערן די שטראָפן און פאַר פאַרקלענערן די געריכטס־קאָסטען.

דאַן האָט געהאַלטן אַ שאַרפע רעדע די סענאַטאָרין פּלעשאַר. לויט איהר מיינונג זענען די אַזוי גערופענע קאָמוניסטען פּשוט'ע קבצנים, הונגעריגע מענשען, אַרבייטסלאָזע און פויערים, וועלכע זעהען נישט קיין מעגליכקייט פון אַ נאָרמאַלן לעבען. אמת, אַז מ'דאַרף די פאַרברעכער באַשטראָפן, אָבער די שטראָפן טאָרען נישט זיין קיין נקמה־אַקטען. **די תפיסות דאַרפען ערציהען.** פרי נאָכ'ן אָפּקומען די שטראָף זאָלען די אַרעסטאַנטן זיך קענען אומקערן צו אַ נאָרמאַלע לעבען. די לאַגע אין די תפיסות איז אָבער אַן אַנדערע, מ'גיט צו ווייניג שפייז. דער רעגולאַמין ערלויבט צו באַקומען שפייז־פּעקלעך פון דער פריי, לעצטענס איז אָבער פאַראָרדענט געוואָרן, אַז מ'קען אַריינשיקן פּעקלעך נאָר 2 מאָל אַ וואָך און דאָס פון באַשטימטע פּראָדוקטן צו 5 קילאָ, דער רעגולאַמין ערלויבט צו טראָגן ציוויל מלבושים ביז'ן פּראָצעס, מען צווינגט אָבער די אַרעסטאַנטן צו טראָגן תפיסה־מלבושים.

די סענאַטאָרין דערציילט, אַז אַ 17־יעהריגע מיידעל, וועלכע זיצט אין דער פרויען־תפיסה אין פּאַוויאַק איז געזעסן 3 וואָכען אין בלויזען העמד, ווייל זי האָט נישט געוואָלט אָנטון קיין תפיסה־קליידער. די סענאַטאָרין שילדערט נאָך אַ רייחה פאַקטען און פאָדערט זיך אויף **בריוו פון מאַמעס פון די אַרעסטאַנטען**

— אין 1934 זאָגט פרוי פּלעשאַר, זענען געווען 31 טויזענד מינדערעהריגע פאַרברעכער מיט אורטיילען און 12 טויזענד זענען באַפרייט געוואָרן, צי איז דאָס בלויז די שולד פון דער יוגענד, אין 1934 זענען אַרויסגעגעבן געוואָרן 820 טויזענד געריכטס־אורטיילען צווישן זיי 73 טויזענד פון רעדיזיוויסטען, אַדמיניסטראַטיווע שטראָפן זענען אַרויסגעגעבן געוואָרן 1,102,000.

267 טויזענד פערזאָן זענען אַדורך דורכ'ן גע־ריכט מיט אַ באַפּעלאַציאָנס־אורטייל, זיי זענען אָבער אַדורכגעגאַנגען די איינשפּאַרונג און תפיסה, עס קומט אויס, אַז יעדער 15טער מענש איז געווען באַשטראָפט געריכטליך אָדער אַדמיניסטראַטיוו. די צו

גרויסע שטראָפן מאַכען וואַכענדיג די פאַרברעכענס.

דאַן זאָגט נאָך פרוי פּלעשאַר, אַז די **צאָהל פּראָצעסן פאַר באַליידיגען דאָס פּוילישע פאָלק איז צו גרויס. ס'זענען געווען פאַלען ווען דער באַליידיגער איז געווען אַ שטומער און דער באַליידיגטער אַ טויבער**, ערשט נאָך דער רעדע פון יוסטיץ־מיניסטער אין דער סיים־קאָמיסיע, איז די צאָהל פון די דאָזיגע פּראָצעסן קלענער געוואָרן און זיך איצט ווידער פאַרגרעסערט, איך ווייס נישט, צי נאָך דער רעדע פון מיניסטער, זאָגט די בירגער געוואָרן ווייניגער עמפּינדליך אָדער די מאַכט איז געוואָרן מילדער, **דאָס אָנווענדען פאַרשידענע מאָסען לגבי די בירגער גראַבט אונטער די יום־טוב**, כאַראַקטעריסטיש איז ווי שנעל ס'איז פאָרגעקומען דער פּראָצעס וועגן די קראָקאָווער געשעהעניש און ווי לאַנג ס'דויערט ביז חנם פּראָצעס פון האָבאַשינסקי.

נאָך די רעדעס פון עטליכע סענאַטאָרען נעמט אַ וואָרט דער

יוסטיץ־מיניסטער גראַבאָווסקי

מכח די געשוואָרענע געריכטען, זאָגט דער מיניסטער, אַז זיי ווערען אָפּגעשאַפן נישט כדי אויסצושלאָמינירען דעם בירגערליכען עלעמענט, נאָר ווייל אַזוי איז עס לויט דער קאָנסטיטוציע. דער בירגערליכער עלעמענט בלייבט אין די האַנדעלס־געריכטען, אַרבייטס־געריכטען און שידס־געריכטען.

ענטפערענדיג די פרוי פּלעשאַר, זאָגט דער מיניסטער, אַז די סענאַטאָרין האָט דאָ פאָרגעלייענט אַ בריוועל פון דעם זוהן צו דער טייערער מאַמעשי. מ'דאַרף אָבער וויסען, פאַרוואָס דאָס זוהנדעל זיצט אין תפיסה. **אַ תפיסה איז נישט קיין פּענסיאָנאַט און נישט קיין האָטעל.** פון דער צווייטער זייט ערקלערט דער מיניסטער, אַז די שטראָף טאָר נישט זיין קיין שיקאַנע אָדער סאַדיזם, מ'דאַרף זוכען דעם מיטעל־וועג.

— איך ווייס נישט, זאָגט דער מיניסטער, צי די סענאַטאָרין האָט באַקומען די בריוו. פון דער אַלגעמיינער מעלאַדיע פון די בריוו, קען איך אומזעהר מעלאַדיע, וועלכע שלאָגט זיך אָפּ אין מיינע אויערן; די מעלאַדיעס קומען פון איין סטאַציע פון דער קאָמונע. די תפיסה־קאָמונעס האָבען זיך געשטעלט פאַר אַן אויפגאַבע צו שרייען ווי מען פייניגט זיי אין די תפיסות, כדי אַרויסצורופען צו זיך רחמנות.

מכח דעם מיידעל אין דער פרויען תפיסה זאָגט דער מיניסטער, אַז מינדערעהריגע קאָמוניסטען וועלען נישט געשיקט אין די אויסבעסערונגס־הייזער, אַז זיי זאָלען נישט אַנשטעקען אַנדערע, נאָר ווערען איזאָלירט אין דער פרויען־תפיסה אין פּאַוויאַק. דאָס מיידעל האָט נישט געוואָלט אָנטון קיין תפיסה־מלבושים און איז געזעסן אָהנע מלבושים ביז ס'איז איהר נמאס געוואָרן. וואָס שייך דער באַשפּייזונג באַקומען די אַרעסטאַנטען גענוג באַשפּייזונג, ס'איז אָבער געוואָרן אַ מנהג, אַז די קאָמוניסטען, וועלכע האָבען אָרגאַניזירט פאַר זיך הילף פון דרויסען האָבען באַקומען לוקסוס־פּעקלעך מיט שאָקאָלאַד און אַנדערע גוטע מאכלים דאָס זעלבע אויך קדימונעלע הויכשטאַפּלער, די גרויסע קליינע פאַרברעכער האָבען געשיקט דערויף מיט קנאה, ס'האָט נישט געטאָרט דערלאָזט ווערען, אַז די אַטמאָספער אין די תפיסות זאָלען ווערען אַן אומגעזונדע און ס'זאָלען זיך שאַפען אַ תפיסה־אַריסטאָקראַטיע, דעריבער זענען איינגעפיהרט געוואָרן די איינהייטליכע שפּייז־פּעקלעך.

וואָס שייך **די פּראָצעסן פאַרן באַליידיגען דאָס פּוילישע פאָלק**, זענען זיי זיכער צו גרויס.

— אייגענטליך, זאָגט דער מיניסטער, בין איך אַליין דערין אַביסעל שולדיג. מיט עטליכע יאָהר צוריק, ווען איך בין נאָך געווען אַ פּראָקוראָר, בין איך געווען אַן עדות ווי אַ געוויסער לאַסאָווסקי האָט באַליידיגט אַ קעלנער אָנרופענדיג איהם „פּוילישע־שווין“, איך האָב דאַמאָלס געהייסן אַרעסטירען לאַסאָווסקי'ן און ער איז באַשטראָפט געוואָרן אין אַלע 3 אינסטאַנצען, ווייל ער האָט ווירקליך באַליידיגט דאָס גאַנצע פּוילישע פאָלק נעבען דער באַליידיגונג פון קעלנער. פון דאַמאָלס אָן ווערט אָבער דער אַרט. 152 צו פרייע קאָמענטירט. ס'קען נישט זיין קיין רייד וועגן באַליידיגען דאָס פּוילישע פאָלק ווען צוויי טרעגערס אַ יודישער און אַ פּוילישער טרעגער קריגען זיך און איינער רופט אַן אַנדערען פּוילישער דאָס און יודישער יענץ. די צאָהל גרויסע פּראָצעסן זענען נישט קיין כבוד פאַרן פּוילישן פאָלק. דעריבער האָב איך אַרויסגעגעבן אַ צירקולאַר וועגן דעם ענין, הלוואי זאָל אין חנר מאָהענטסטער צייט נישט זיין קיין איין פּראָצעס וועגן באַליידיגען דאָס פּוילישע פאָלק.

דערמיט איז די סענאַט־זיצונג פאַרענדיגט געוואָרן.

„דער ווארשאווער שוסטער-שטרייק- א קאמף פאר דער ענטיודישונג פון פוילען"

אזוי וויל האבען דער ענדעקישער דזיענניק נאראדאווי

אין שייכות מיט'ן שטרייק פון די שוסטער כאלופניקעס אין ווארשע, איז דער ענדעקישער „דזיענניק נאראדאווי" נעכטען ווידער ארויס מיט א אנטיסעמיטישער העצע פארשטעלענדיג דעם דאזיגען ארבייטס קאנפליקט אלס א אפשניט פון דעם „פויליש-יודישען קאמפס פראנט".

די צייטונג מאכט זיך אינגאנצען נישט וויסען, אז דער שטרייק איז אויסגעבראכען קודם-כל ביי די יודישע שוסטער כאלופניקעס און ערשט שפעטער זענען צו איהם צוגעשטאנען אויך די קריסטליכע כאלופניקעס. דער ענדעקישער ארגאן דערמאהנט מיט קיין איין ווארט נישט, אז עס שטרייקען אויך אלע יודישע כאלופניקעס און שוסטער ארבייטער און אז דער שטרייק טראגט דעריבער בשום אופן נישט דעם כאראקטער פון א נאציאנאלען קאנפליקט, פאר דער יודען-פרעסער'ישער צייטונג „ווארפט דער קאמף א גרויל ליכט אויף דער ארימקייט פון אונזערע אונטערשטעטישע באפעלקערונג און דער אונ־הערטער יודישער עקספלואטאציע פון וועלכער זי פאלט א קרבן."

„עס איז גענוג פעסטצושטעלען שרייבט דער „דזיענניק נאראדאווי", אז דער יודישער הורטאווניק צאהלט דעם כאלופניק פאר אויפנייען א פאר כאלעוועס, וואס פארנעהמט 4 שעה צייט, 50 גראשען. אליין פארקויפט ער די סחורה פאר 10 זל. נאכ'ן אראפרעכענען די קאסטען פון מאטעריאל בלייבט איהם ריינער רייוח 5 זל.

א זעהר באלעהרענדע פראפארציע. א פאלאק באלוינט פאר שווערער ארבייט א האלבען גילדען, דער יוד אבער פאר דער פארמיטלונג 10 מאל אזוי פיל.

די שרעקליכע עקספלואטאציע דורך דעם יודישען הורטאווניק דערמאהנט די קאלאניאלע באציהונגען, דערפיהרענדיג דעם פוילישען כאלופניק צו דער ראלע און גיווא פון א כינעזישען קולי.

און דער אונגעבעטענער אפוטרופוס פון פוילישען פראלעטאריאט וואונדערט זיך דעריבער נישט „וואס די עהרליכע פוילישע עפענטליכע מיינונג שטעהט אינגאנצען אויף דער זייט פון די שטרייקענדע, פאדערענדיג ענטשידען צו מאכען א סוף צו דער יודישער עקספלואטאציע. דאס ווייטערדיגע אנארכיזירען פון אונזערע ווירטשאפטליכע באציהונגען דורך יודען, וואס באגנבענען די ארבייטענדיגע און קונים, דאס פארניכטען די יסודות פון זייער עקזיסטענץ קען נישט שטראפלאז טאלערירט ווערען".

אויף א צביעותדיגען אופן פארשווייגט דער העצ-ארגאן אז אויף דער זייט פון די שטרייקענדע שוסטער ארבייטער געפינען זיך א גרויסע צאהל יודען, פונקט אזוי ווי צווישען די הורטאווניקעס איז פאראן א גארנישט קליינער פראצענט כשר'ע ריינע ארייער.

די צייטונג וואונדערט זיך נאר פארוואס די רעגירונג טאלערירט אזא לאגע, אזויפיל ענערגיע ווייזט מען ארויס — שרייבט די צייטונג — ביים אונטערדריקען יעדע אנטי-יודישע באוועגונג, אזוי זארגזאם ווערט אפגעהיט די מערק אין אונזערע שטעטלעך, אזויפיל שוועריגקייטען מוזען אדורכגעהען די פוילישע סטראגאנאזשעס.

גלייכצייטיג טאלערירט מען אז עס עקזיסטירט א ארגאניזירטע באנדע יודישע עקספלואטאטארען, וואס ווערען פעט פון דער ארבייט פון הונגעריגע כאלופניקעס און וואס בעגנבענען דורך פארשידענע מאכינאציעס דעם מלוכה אוצר".

און מיט דער בולטער כוונה אראפצופיהרען דעם שטרייק פון די שוסטער-כאלופניקעס אויף דעם פאר איהר „געוואונשענעם" וועג פארענדיגט דער „דזיענניק נאראדאווי" אז דער קאמף פון די שוסטער-פארדינט אונטערגעשטיצט צו ווערען פון די אלע, וואס גיבען זיך אפ א חשבון פון דער וויכטיגקייט פון די צילען אין נאמען פון וועלכע ער קומט פאר, ווייל לויט דעם „דזיענניק נאראדאווי" איז דער ווארשאווער שוסטער שטרייק א —

„פראגמענט פון אלגעמיינעם קאמף פון דער געזעלשאפט מיט דער יודישער פארפלייצונג, ער איז א טייל פון די אלגעמיינע קאמפען צו אנטי-יודישען פוילען, פאר צוגעבען איהר א נארמאלע ווירטשאפטליכע סטרוקטור און צוריקגעבען דעם לאנד דעם פוילישען כאראקטער".

* * *

אין דעמזעלבען נומער פון „דזיענניק נאראדאווי" געפינט זיך אויף דער ערשטער זייט א גרעסערע נאטיץ וועגען דעם יאהר טאג פון די פשיטיקער געשעהענישען.

דעם 9-טען מערץ — שרייבט די צייטונג — פאלט אויס די ערשטע יאהרצייט פון די בעקאנטע געשעהענישען אין פשיטיק, וואס האבען געמאכט א רושם נישט נאר אין גאנצען לאנד, נאר אויך אויסלאנד, ווען אויפ'ן ברוק פון א גאס פון א פויליש שטעטעל איז געפאלען פון א רעוואלווער קויל, פון דער האנד פון א שילער פון א תלמוד תורה, דער פוילישער פויער סטאניסלאוו וויעשניאק".

ווייטער דערצעהלט די צייטונג, אז זונטאג דעם 7-טען מערץ, איז פארגעקומען א ענדעקישער צוזאמענפאהר פון די מיטגלידער פון ראדאמער פאוויאט, בעת וועלכען עס איז אפגעגעבען געווארען פארעהרונג דעם טראגישען קרבן, צווישען די קאלעגען און ארבייטס חברים פון וויעשניאקן איז אפגעהילט געווארען זיין בילד מיט דער אויפשריפט: „סטאניסלאוו וויעשניאק, מיטגליד פון דער סטראניצטווא נאראדאווע אין וושאסי, געפאלען פון א יודישער קויל אין פשיטיק דעם 9-טען מערץ 1936, אין קאמף פאר א גרויס נאראדאווע קאטוילישע פוילען".

וויעשניאק ווערט געשילדערט פאר א „קדוש" און עס ווערט אויסגעדריקט די האפנונג, אז עס איז שוין נישט ווייט די צייט ווען מינדעסטענס אין ראדאם וועט איינער פון די וויכטיגסטע פלעצער אדער גאסען אנגערופען ווערען אויפ'ן נאמען פון וויעשניאקן.

פראנצויזישע פרעסע וועגען דער נייער פינאנץ-פאליטיק

די רעאקציע האלט עס פאר א קאפיטולאציע פון פאלקס-פראנט. — די לינקע פרעסע ווייזט אז, אז דאס איז א לעצטע ווארנונג צום קאפיטאליזם

די פראנצויזישע פאלקס-פראנט רעגירונג האט געענדערט איהר פינאנציעלע פאליטיק! — א גרויס געשעהעניש אין דער עקאנאמיע פון לאנד. די רעכטע פרעסע טריאומפירט: — מיר זענען געווען גערעכט, און די רעגירונג האט קאפיטולירט! — די לינקע פרעסע ענטפערט: — ניין, עס הויבט זיך נישט אן! — די באשלוסען פון דער רעגירונג זענען אין הסכם מיט דעם פראגראם פון 1936, און דאס איז בלויז א לעצטער פרווב מיט גוטען אויסצוקומען מיט'ן קאפיטאל. אויב נישט, אויב דאס וועט נישט געלונגען, וועט מען אננעמען גאנץ אנדערע שריט.

דער רעאקציאנערער „זשור" שרייבט:

בלום האט נעכטען געהאט פאר זיך אזא דילעמע: אדער פארלאזען די מאכט, אדער פארלאזען די פאליטיק פון פאלקס-פראנט. האט ער טאקע אויסגעקליבען דאס צווייטע.

גוסטאוו הערוועה איז פול מיט א ווילדער שמחה אין זיין „וויקטואר":

וואס פארא דורכפאל, אימפעראטאר מיינער! עס איז דאך פשוט א רחמנות אויף אט דעם דאזיגען קלאגעדיגען מיניסטארען קאבינעט פון פאלקס-פראנט. איצט איז עס שוין מעהר נישט קיין „פויזע". דאס איז שוין א קאפיטולאציע.

אייגענטליך האט דאך די דאזיגע רעכטע פרעסע געדארפט זיין צופרידען. די פינאנציעלע פאליטיק איז דאך איצט אזוי, ווי זיי האבען געפאדערט. האט דאך דער רעכטער ליטער פאל ריינא ערקלערט לאיאל, אז ער איז צופרידען מיט דעם שריט פון לעאן בלומס רעגירונג. אבער זיי געהט גארנישט איינ'ם וואויל פון לאנד, זיי געהט נאר אין שטערצען די רעגירונג פון די ברייטע פאלקס-מאסען.

די איינציגע צייטונג פון רעכטס, וואס שרייבט אנדערש, איז דער קאטוילישער ארגאן „לא-קרויא":

איצט ווייסען מיר שוין! — צוליב דער וויכטיגקייט פון די באשלוסען האט לעאן בלום געהאלטען פאר נויטיג אליין צו קומען איינפארמירען די זשורנאליסטען וועגען דעם... אונזערע לעזער וועלען זיכער באמערקען, אז א גליקליכער איינפלוס האט זיך אויסגעאיבט אויף אונזער רעגירונג און א נייער שריט איז געמאכט געווארען אויף דעם וועג פון פארזיכטיגקייט.

אבער די גרויסע פראגע איז אן אנדערע: — האט טאקע די רעאקציע א גרונד צו טריאומפירען? § האט די רעגירונג פון פאלקס-פראנט טאקע „קאפיטולירט"?

דער ראדיקאלער „עוור" שרייבט:

„אויפ'ן וועג פון חרטה... און אנטשולדיגונג"....

„דער מיניסטארען-ראט שטעלט פעסט א דורכפאל פון דער פאליטיק פון פאלקס-פראנט".

אזוי נעמען אויף די צייטונגען פון רעכטס די באשלוסען, וועלכע זענען נעכטען אנגענומען געווארען אין עליזיי.

אבער אין דער אמת'ן זענען דאך די באשלוסען בלויז אין ווידערשפרוך מיט דעם וואס די דאזיגע הערען האבען צוליב פראפאגאנדע און פאלמיק אויסגעטראכט אויף דער פאליטיק פון פאלקס-פראנט.

אין דער אמת'ן זענען די באשלוסען טאקע אין דער ליניע, וועלכע עס האט אנגעצייכענט דער שעף פון דער רעגירונג.

און דער „עוור" ווייזט אן, אז די לויט דער דעקלאראציע פון לעאן בלומען, קען מען זיך ביי דער נייער הלוואה פאר דער מלוכה-פארטיידיגונג זיך גאראנטירען אין פונטען אדער דאלארען — אלזא דאס האנדעלט זיך אין א „סאלידאריטעט צווישען די גרויסע ליבעראלע פעלקער".

די דאזיגע סאלידאריטעט האט לעאן בלום נאך אנגעצייכענט אין זיין רעדע פון 15-טען מאי 1936, אין „אמעריקאנער קלוב" אין פאריז נאך פאר דעם איבערנעמען די מאכט.

און דער „עוור" זאגט ווייטער:

אלזא, אריינלייגען אייער געלד אין דאלארען אדער פונטען — און איהר האט רעכט דארויף — אדער אין פראנצויזישער הלוואה, דאס איז פונקט דיזעלבע זאכען.

פון פאטריאטישען שטאנדפונקט איז עס אין ערשטען פאל א מין פאראט, ווייל דאס הייסט דאך אפזאגען הילף דער רעגירונג, וועלכע שטעלט זיך אנטשלאסען אויפ'ן שטאנדפונקט פון נאציאנאלער פארטיידיגונג, דאס הייסט מודה זיין, אז מען שטעלט די „פאליטיק" איבער דעם אינטערעס פון לאנד.

די קאפיטאליסטען האבען שוין אויך נישט די אנטשולדיגונג „אז מען האט נישט קיין גאראנטיעס"... „אז מען ווייסט נישט"...

און צום סוף גיט דער „עוור" א ווארנונג. אן ערנסטע און לעצטע ווארנונג אפשר פון דער רעגירונג פון פאלקס-פראנט צו די קאפיטאליסטען:

זיי וועלען אויך שפעטער נישט האבען דאס רעכט צו קלאגען זיך, אז אויב דורך זייער סאבאטאזש, וועט די זעלבע רעגירונג זיין געצוואונגען פונקט ווי יעדע רעגירונג פון נאציאנאלער פארטיידיגונג, אנצונעמען דראקאנישע מיטלען, וועלכע עס האבען באנוצט פונקט אזוי פוינקארע, אדער רישעליע, אדער לואי דער 14-טער און אויך די קאנווענציע.

און מיר ערלויבען זיך צו טראכטען, אז מען וועט אזוי ווייט נישט דארפען געהען און א סוף כל סוף וועט מען עס האבען פארשטאנען.

דער קאמוניסטישער פיהרער וואיאן-קוטוריע שרייבט אין דער „הומאניטע":

מיט א צופרידענער אראגאנץ האט די רעאקציאנערע פרעסע אויפגענומען די נעכטיגע ערנסטע באשלוסען פון דעם מיניסטארען-ראט.

דער קאמוניסטישער פיהרער ווייזט אן, אז אין „עקא-דע-פארי" פאדערט מען: — אדער צוברעכען די סע-זשע-טע — אדער מען גיט נישט קיין סענטים!

אט איז אין דער ערנסטער לאגע אין וועלכער פראנקרייך געפינט זיך איצט — און אין וועלכער די פאשיסטען און רעאקציאנערען האבען אזא שווערע פאראנטווארטליכקייט — דעם סארט פון פאטריאטיזם פון אט די דאזיגע הערען...

— דער אפעטיט — און וואס פארא אפעטיט — קומט זיי עסענדיג.

די „געלד-וואנט" איילט זיך אביסעל צו מיט דעם אויפדעקען זייערע מאסקע. ווי עס זאל נישט אויסזעהען די אויסערליכע זייט האט די „געלד-וואנט" אן אילוזיע איבער זיין כח.

דארף מען דען נאך זאגען, אז די סע-זשע-טע און די רעגירונג האבען נישט בדעה צו צושיידען זייערע באמיהונגען?

די מאסען בלייבען געאייניגט איינ'ם פאלקס-פראנט כדי פארטצוזעצען די ארבייט, וועלכע זיי האבען זיך פארגענומען. אזוי וויל דאס ארבייטענדע פראנקרייך.

און דער סאציאליסטישער „פאפולער" זאגט אויך דאס זעלבע, וואס דער ראדיקאלער „עוור":

מיר וועלען איצט זעהען, וואס וועט שטארקער זיין ביי די, וועלכע האבען די ריכטיגער צי דער פארטיי-גייסט, צי דער פאליטישער האס צי שוין נישט בלויז דער נאציאנאלער אינטערעס און זייער פערזענליכער אינטערעס.

לעאן בלום האט עס שוין געזאגט אין פארלאמענט, ענטפערענדיג פלאנדענען, אז בלייבענדיג א רעגירונג פון פאלקס-פראנט קען די רעגירונג זיין א נאציאנאלע רעגירונג.

און אלס אזעלכע בעט זי — נישט באהאלטענדיג גארנישט — די שטיצע פון אלע פארמען פון רייכטום: קאפיטאל און ארבייט.

און קיין שום דעזערציע וועט איצט מעהר נישט קענען זיך באררעכטיגען.

אין טערקיי האט מען שוין גענוג היטלער-דייטשלאנד

אין דער טערקישער פרעסע זענען לעצטענס פארעפענטליכט ארטיקלען געגען דער עקאנאמישער און אידעאלאגישער אדורכדרינגונג פון דער טערקיי מיט דעם דייטשען נאציאנאל - סאציאליזם. דער דייטש-יאפאנישער אפמאך, די דייטשע אינטערווענץ אין שפאניען און די לעצטענס אנטדעקטע דייטשע האנדעלס - מאכינאציעס אין טערקיי האבען ארויסגערופען א שטארקע באאומרוהיגונג אין דער טערקישער עפענטליכער מיינונג און וואך גערופען דאס געפיהל, אז דער גאנצער מזרח און באזונדערס טערקיי מוז זיך זעהען צו שיצען געגען די פלענער פון היטלעריסטישען פאשיזם.

די סטאמבולער צייטונג „טאן" האט פארעפענטליכט א שארפען ארטיקעל פון דעם באקאנטען טערקישען שריפטשטעלער מיאד הדרוויש איבער דער חוצפה'דיגער האלטונג פון די היטלער חברה אין סטאמבול, איבער דעם היטלער - גרוס און היטלער-אוניפארמען אין די רעסטאראנען פון דער סטאמבולער פארשטאט פערא. אין שייכות דערמיט רעדט אויך די צייטונג ארום די מעטאדען פון דער דייטשער קינא-פראפאגאנדע. די צייטונג שרייבט: „אונז איז שוין דערעסען דאס כסדר'דיגע ווייזען אין די קינאס דעמאנסטראציעס און פאראדען פון פאשיסטישע אפטיילונגען. דער ספעציעלער מין פון וועלכען באווייזען די דייטשע „קולטור", ווי אויך די רעדעס פון היטלערן, גערינגען און געבעלסען. די דאזיגע קינא-בראגנים ווייזען אבער נישט די אין די דייטשע קאנצענטראציע לאגערן געפאנגענע דייטשע ארבייטער, נישט די יודען, וואס זענען פארטריבען געווארען פון דייטשלאנד און נישט פארפאלגטע אינטעלעקטועלע. די דאזיגע קינאכראניק איז נישט עפעס אנדערש ווי דייטשע פראפאגאנדע.

די צייטונג „אקשאם" שטעלט זיך אפ אין אן ארטיקעל אונטערן קאפ: „דייטשלאנד און די ים-דורכגאנגען" אויף די דייטשע באווארעניישען אין שייכות מיט דער קאנווענץ פון מאנטרע און טרעט שארף ארויס געגען די דייטשע פאדערונגען. די צייטונג שרייבט: „א דאנק דייטשלאנד האט טערקיי אין וועלט-קריג פארלוירען די הערשאפט איבער די דארדאנעלען. אנשטאט דעם, וואס דייטשלאנד זאל אונז גראטולירען מיט'ן רעזולטאט פון דער קאנפערענץ אין מאנטרע, מאכט זי גאר אין דער פראגע פון די ים-דורכגאנגען, וואס זענען פאר אונז דער לעבענס-נערוו, געוויסע באווארעניישען. מיט וואס פאר א רעכט מאכט דייטשלאנד, וועלכע האט נישט אונטערגעשריבען די לאזאנער קאנווענץ, באווארעניישען צו דער קאנווענץ אין מאנטרע?.. אויב די ידיעות וועגען די דייטשע פאדערונגען זאל זיך ארויסווייזען פאר ריכטיגע וועט אונזער רעגירונג געגען דייטשלאנד א געהעריגען ענטפער".

אין דער צייטונג „קורון" קריטיקירט דער דעפוטאט אסים אוס זעהר שארף די נאציסטישע מעטאדען פון דייטשען האנדעל אין טערקיי. ער שטעלט זיך באזונדערס אפ אויף דעם שפעקולאטיוון כאראקטער פון דייטשען האנדעל. דייטשלאנד קויפט צו שפאט ביליגע פרייזען טערקישע סחורות, אויסניצענדיג טערקישען קרעדיט, און פארקויפט זיי צו די אלטע טערקישע קונדען אין אויסלאנד צו העכערע פרייזען. דער „טאן" באמערקט דערצו אין זיין פאליטישען איבערבליק: „דייטשלאנד קויפט אויף אין טערקיי, גריכענלאנד, בולגאריען און רומעניען א סך סחורות און צאהלט מיט דעם פולען דייטשען מארק. אין א געוויסער מאס האט דייטשלאנד מאנאפאליזירט דעם אפזאץ פון איהרע סחורות אין די דאזיגע לענדער, און אזוי ארום זיי פארוואנדלט אין מאסקירטע קאלאניעס. אין שייכות דערמיט זעהט מען די שריט, וואס אונזער רעגירונג האט אין די לעצטע טעג אונטערגענומען לגבי דייטשלאנד פולשטענדיג אויפ'ן ארט, ווייל די דאזיגע שריט ראטעווען אונז פון דער גרעסטער סכנה".

דעם 1-טען מערץ איז אין סטאמבול פארגעקומען א זעהר שטורמישע באראטונג פון די פארטרעטער פון אלע עקספארט-פירמען, בכדי אדורכצורעדען וועגען די געשפאנטע דייטש-טערקישע האנדעלס-באציהונגען. עס האט זיך ארויסגעוויזען, אז די עקספארט-פארפליכטונגען פון די סטאמבולער באטרעפט 8 מיליאן טערקישע לירעס. די פירמען האבען נישט די מעגליכקייט נאכצוקומען זייער פארפליכטונגען, ווייל די צענטראל-באנק האט אפגעשטעלט די קלירינג-אפעראציעס מיט דייטשלאנד.

יצחק גרינבוים וועגן די געשעהענישען אין ארץ-ישראל

זיין רעדע געהאַלטען אויפ׳ן צוזאַמענפאָהר פון וויזא אין ווארשא

וואַרשאַ.

אויפ׳ן צוזאַמענפאָהר פון וויזא אין וואַרשע האָט יצחק גרינבוים געהאַלטען א רעדע אין וועלכער ער האָט צווישען אנד. געזאָגט:

איך ווינש דער וויזא אין צווייטען יאָהרצעהנד ליג פון איהר עקזיסטענץ נאָך גרעסערע לייסטונגען ווי ביז איצט, ווייל די איצטיגע צייט פאַרלאַנגט דאָס. דעם ציוניזם מוז מען איצט נעהמען זעהר ערנסט. קיינער קאָן זיך שוין צו איהם לייכטזיניג נישט באַציהען. דער ציוניזם איז שוין נישט מעהר קיין שפּילעכעל און אפילו נישט בלויז קיין שווערע חלוצישע ארבייט, נאָר א שווערער ביטערער קאַמף. מיר האָבען דעם קאַמף נישט געוואָלט, אָבער א גרויסער טייל פון אונזערע אַראַבישע געגנער פרעדיגט דאָס זעלבע, וואָס אַלע אונזערע שונאים אויף דער גאנצער וועלט: מיר ווילען בעסער אונגליקליך זיין אָהן יודען, איידער גליקליך זיין מיט יודען. קיין זאַך אין דער וועלט ווערט נישט עראָבערט אָהן צו ברענגען אַ ווידערשטאַנד. דער ציוניזם איז געוואָרען אַ לעבענס-נויטווענדיגקייט פאַר יעדען פון אונז. יעדע מוטער, וואָס האָט אַ קינד אין אוניווערזיטעט אָדער וואָס האָט אונטערוואַקסענדע קינדער, פאַר וועלכע אַלע וועגען זענען געשלאָסען — ווייס דערפון גאַנץ גוט. דאַריבער וועלען מיר אַלע שטערונגען דורכברעכען. מיר ווייסען נישט וויפיל קרבנות דאָס וועט קאָסטען. יעדער פון אונז קאָן פאַלען אַ קרבן, אָבער מיר וועלען דעם קאַמף געווינען.

געוויסע אַראַבישע קרייזען פּראָוואָצירען אונז, וועלענדיג אַרויסרופען נייע אונרוהען. מיר מוזען זיך לערנען פאַרבייסען די ציינער און זיך נישט לאָזען פּראָוואָצירען. מיר מוזען באהערשען אונזערע נערוון און אינסטינקטען, באוואָפענען זיך נישט בלויז מיט ביקסען, נאָר אויך מיט קאלט בלוט. אַ דעצידירענדען קאַמף וועלען מיר קאָנען אויפנעהמען ווען מיר וועלען זיין אין ארץ-ישראל פופציג פּראָצענט, אָבער היינט, ווען מיר זענען בלויז דרייסיג פּראָצענט, וואָלט אַזאַ שלעכט אויסגעפאַלען לטובת אונזערע געגנער.

אויב עס וועלען דאָך אויסברעכען מאַסען-אַרויסטריטען, געגען יודישען ישוב, קאָן איך מיט דער גאַנצער זיכערהייט זאָגען, אַז מיר זענען גרייט. אויך די ארץ-ישראל-רעגירונג איז גרייט און זי וועט מעהר נישט דערלאָזען, אַז די מהומות זאָלען אָננעהמען אַזאַ כאַראַקטער ווי פריהער.

אין לאָנדאָן איז מען נישט געגען אונז, מען וויל בלויז דאָס טעמפּאָ פון אויפבוי פאַרלאַנגזאַמען. מיר מוזען אָבווענדען אונזער גאַנצען כח דאָס נישט צו דערלאָזען. דער קומענדיגער קאָנגרעס מוז זיין פיל שטאַרקער ווי דער לעצטער. דאָס פּוילישע און אַמעריקאַנישע יודענטום מוז דאָרט זיין פיל צאָהלרייכער פאַרטרעטען.

ארום דער מצות-פראַג[...] אין ראַטענפערבאַנד

אויפקלערונג פון סאָוויעטישע קווע[...]

לאָנדאָן (יט״א) אין צוזאַמענהאַנג מי[...] קלאַגען וועגען שוועריגקייטען ביים באַקען [...] אין סאָוויעט-רוסלאַנד האָט דער סאָוויעטישער [...] באַסאַדאָר אין לאָנדאָן ה׳ מייסקי אויף אַן אָנפ[...] פון דער יט״א געענטפערט, אז ער האָט [...] דעם ענין נישט באַקומען קיין אינפאָרמאַציע [...] מאָסקווע, ער האַלט אָבער פאַר פולשטענדיג [...] לאָז די קלאַגען וועגען א כלומרשטען פאַרבאָ[...] באַקען מצות. קלאַגען פון דער ארט ווערען [...] שפּרייט צוליב ביזוויליגע צוועקען.

מאָסקווע (יט״א) אין די מאַסגעבענדע [...] וויעטישע קרייזען לייקענט מען די קלאַגען, [...] כע האָבען זיך באַוויזען אין דער אויסלענדי[...] פרעסע וועגען א פאַרבאָט צו באַקען מצות [...] ראַטענפאַרבאַנד. אזא פאַרבאָט וואָלט געווי[...] געגענזאַץ צו דער סאָוויעטישער קאָנסטיטוציע, [...] כע גאַראַנטירט די פרייהייט פון אַלע רעליגי[...] לויט דער קאָנסטיטוציע איז אָבער פאַרבאָט[...] צו באַנוצען מיט לוין-אַרבייט, וואָס עס רוקט א[...] די פראַגע ווי אַזוי אויסצובאַקען מצות. מע[...] פאַרגעלייגט די יודען צו באַקען מצות אין מלוכה - בעקערייען לויט די רעליגיעזע פאַרש[...] טען, אָבער א גרופּע פיהרענדע רבנים האָ[...] געווענדעט צו דער העכסטער רעגירונגס-מאַכט [...] גען ערלויבען א רעליגיעזע השגחה, וועלכ[...] אָבער אונדערלאָזבאַר אין מלוכה׳שע אונטער[...] מונגען. דער ענדגילטיגער באַשלוס וועגען [...] ענין ווערט ערוואַרט אין דער נאָהענטסטער [...]

שווערע לאַגע פון די[...] קאַזשמינקער יודען

קאַליש. (יט״א). אין קאַליש האָט די ט[...] ווילט א רעזאָלוציע פון איניגע קאַזשמינקער י[...] וועלכע האָבען זיך פאַרגעשטעלט פאַרן סטאַראָסט[...] אָסטאַשעווסקי. בראַש פון דער דעלעגאַציע איז גע[...] נען דער קהלה-פּרעזעס ה׳ בעקער. די דעלעג[...] האָט אָנגעוויזען אין וואָס פאַר אַן אומגעוויזה[...] שווערער לאַגע עס געפינט זיך די קאַזשמינקער [...] שע באַפעלקערונג. פיל יודישע הענדלער באַ[...] אַנאָנימע דראָהונגען - בריף אז זיי זאָלען ווי א[...] סטען פערלאָזען דאָס שטעטעל, ווייל אויב נ[...] „וועט זיין ערגער“.

דער ה׳ סטאַראָסטא האָט צוגעזאָגט די דעלע[...] טען, אַז ער וועט זיך באַמיהען צוריקצושטעל[...] רוה און אָרדנונג אין דעם שטעטעל און צו [...] דאָס לעבען פון דער אָרטיגער יודישער באַפ[...] רונג.

פאַרשטעהער פון נישט-ענגלישע נאַציאָנאַליטעטען

ביים פּרעזידענט רוזוועלט

וואַשינגטאָן. (יט״א). פּרעזידענט [...] וועלט האָט אויפגענומען פאַרשטייער פון 26 נא[...] נאַליטעטען וועלכע ווינען אין די פאַראייניגטע שטאַט[...] האָט זיי געדאַנקט פאַר זייער אונטערשטיצונג בע[...] לעצטע פּרעזידענטען וואַהלען. פּרעזידענט רוזוו[...] האָט באַזונדערס וואַרים געדאַנקט דער פרעמדשפּ[...] כיגער פּרעסע, דערונטער די פאַרשטעהער פון [...] יודישער פּרעסע.

אין דער קאָנפערענץ האָט זיך אויך באַטי[...] דער סעקרעטאַר פון דער דעמאָקראַטישער פּאַ[...] לאַרענס וואַר און זיין געהילף פאַר די פרעמדש[...] כיגע גרופּען פוערנאַרד ריטשאַרדס.

סענסאַציעס אין ארץ-ישראל

א נאַצי פון דייטשלאַנד גיט זיך אָן פאַר א יוד און זוכט צו באַשווינדלען תל-אביב׳ער באַנקען.—לאָטעריע-צעטלעך אויף זייגערס פאַר יודן און צלמים פון בית-לחם פאַר קריסטן

זייט אַלע אימיגראַציאָנס-לענדער אין דער גאַנצער וועלט, דאַרונטער אויך די פאַראייניגטע שטאַטען, האָבען זייערע טויערען פאַר פרעמדע איינוואַנדערער פאַרהאַקט און פאַרשלאָסען אויף זיבען שלעסער, און פאַלעסטינע איז געוואָרען דער צענטער, וואוהין עס שפּאַרט זיך די יודישע עמיגראַציע. זייט דאַמאָלסט איז תל-אביב געוואָרען אַן „עיר מקלט“ אויך פאַר דאָס שלעכטע און בייזע אין אייראָפּע, אַזיע און אַפריקע, ווי דאָס האָט פּאַסירט און פּאַסירט מיט אַלע נייע האַפען-שטעט, וועלכע מען געהט בויען, און וואוהין מענשען פון אַלע לענדער לויפען זיך צוזאַמען. פאַרהאַן גענוג בלאָפערס און שווינדלער. זיי כאַפּען זיך אַריין אויך אין תל-אביב.

דאָס איז געשעהען נאָך דער צווייטער „מאַקאַביאַדע“ אין ארץ-ישראל (נאָך נישט אריבער קיין פולע צוויי יאָהר), אין וועלכער עס האָבען זיך באַטייליגט יודישע מאַקאַבעער פון דער גאַנצער וועלט, און נאָך וועלכער עס זענען אין ארץ-ישראל געבליבען פיל פון איהרע אַנטיילנעמער, וועמען די פאַלעסטינער רעגירונג האָט ערלויבט צו קומען אָהער בלויז צו באַטייליגען זיך אין דער „מאַקאַביאַדע“, אָבער נישט צו ווערען שטענדיגע איינוואוינער.

צווישען די דאָזיגע אומלעגאַלע פאַרבליבענע וועלכע פלעגען קלאַפּען אין די טירען פון אַלע ביוראָס און געשעפטען צו בעטען ארבייט, איז געווען אויך איינער, וועלכער האָט זיך פאָרגעשטעלט אלס ערפאַהרענער „בוי-אונטערנעהמער“ פון דער שווייץ, מיט דעם נאָמען טש. ווישי, אַ „פאַרברענטער ציוניסט“, וועלכער האָט אַזוי ליב ארץ ישראל, אַז ער האָט באַשלאָסען צו בלייבען אין לאַנד, זאָגאַר אומלעגאַל, און לעבען אויף „ברויט מיט טיי“, אַבי צו טרעטען אויפ׳ן הייליגען באָדען, זיך וואַרעמען אין דער היץ פון דער פאַלעסטינער זון, און טרוימען אונטער די אַזוי אויסגעשטערנטע הימלען פון די פאַלעסטינער פּאָעטישע נעכט...

מיט זיין צוביבערליכער פערזענליכקייט און גע שליפענעם צינגעל האָט הער ווישי גאַנץ שנעל באַוויזען צו ערווערבען זיך צוטרוי און אפילו אויך קרעדיטען; ער האָט זיך אַזוי פאַרזאָרגט מיט דער נויטיגער בוי-מאַשינערי און האָט באַקומען „בוי-אונטערנעהמונגען“, דאָס הייסט, פּאָדריאַדען צו בוי-ען הייזער און אַנדערע געביידען, נישט נאָר ביי פּריוואַטע מענשען, נאָר אויך ביי אָרגאַניזאַציעס און געזעלשאַפטען.

ער האָט אַנגעשטעלט אַרבייטער, זיך גענומען צו דער אַרבייט און...

עס איז איהם אַוועק אַזוי גוט, אז „ממש גאָט און לייט האָבען איהם מקנא געווען“.

אַזוי האָט עס אָנגעהאַלטען ביז די אַראַבישע אומרוהען, דעם 19-טן אַפּריל פון פאַריגען יאָהר.

אַזוי שנעל ווי עס האָבען זיך אָנגעהויבען די דאָזיגע אומרוהען זענען די באַנקען געוואָרען פאָרזיכטיגער און איינגעהאַלטענער מיט זייערע קרעדיטען און דאַריבער איז דער ברען אויף דעם בוי-געביט, באַזונדערס אין תל-אביב, געוואָרען פון טאָג-צו-טאָג אַלץ קיהלער און קיהלער, ביז...

הער ווישי האָט שוין מעהר נישט געקראָגען קיין נייע אונטערנעהמונגען, האָט ער שוין מעהר נישט געקענט באַצאָהלען אַלטע חובות מיט נייע געמאַכטע חובות. ווי ער האָט עס געטאָן ביז איצט.

און דאָ האָט זיך ביי איהם אינגאַנצען אָפּגעשטעלט די אַרבייט. די בעלי חובות זענען צו איהם צוגעטראָטען: ער מוז זיי צאָהלען פאַר דאָס אַלטע, ווען ער גיט זיי נישט קיין נייעס.

האָט „הער ווישי“ אפילו פאַרזוכט צו רעטען זיך מיט דער הילף פון כל המינים בלאָפס אָבער ווען דאָס איז איהם געלונגען, האָט ער אין אַ שעה נעם פריהמאָרגען ארונטערגעוואָרפען פון זיך די מאַסקע און...

עס האָט זיך אַרויסגעוויזען, אַז ער איז אַ בערלינער דייטש, אַ קריסט, אַן עכטער נאַצי און אַ ריכטיגער אַנטיסעמיט.

(קאָרעספּאָנדענץ)

פון ז. איצקאָוויטש

ער איז אוועק צו זיינע ברידער נאַציס אין דער דייטשער קאָלאָניע „שרונה“ נישט ווייט פון תל אביב, און ווען איניגע פון די יודען אין תל-אביב, וועמען ער איז שולדיג געלד, זענען געקומען צו איהם מאָהנען זייער געלד, האָט ער זיי אויפגענומען אַזוי „העפליך“ און „פריינדליך“ ווי נאָר אַ נאַצי קען דאָס; און דערצו האָט ער זיי נאָך געסטראַשעט צו „שיסען ווי די ווילדע הינט“.

האָבען זיך די אַלע וועמען ער איז שולדיג געלד אָרגאַניזירט: זיי האָבען אָנגעשטעלט אַ אַדוואָקאַט און געוואָלט אויף איהם אָנגעבען אין געריכט; אָבער ווי ערשטוינט זענען זיי געוואָרען, ווען זיי האָבען זיך פּלוצלונג דערוואוסט, אז הער ווישי איז שוין אָפּגעפאָהרען צוריק נאָך בערלין, ווייל „ער קען שוין מעהר נישט דולדען די פרעכהייט פון די פאַרפלוכטע יודען“, ווי דאָס האָט ערקלערט דער נאַצי-דייטש אין שרונה, ביי וועמען הער ווישי האָט לאָזשירט.

דאָס איז א סענסאַציע נומער איינס. איצט הערט וועגען א צווייטער סענסאַציע.

צווישען די „גוטע און פרומע לייט“ פון דער תל-אביב׳ער אונטערוועלט, וועלכע זענען זעהר גרויסע בעלנים אויף א לייכטען „פּאַרדיוסטעל“, האָט זיך לעצטענס באַוויזען א פאַרשוינדעל, וואָס האָט ערפונדען גאָר א שפּאָגעל נייעם שווינדעל.

ער האָט זיך פאַרזאָרגט מיט שרייב-מאַשינען און מיט פּאַפּיר, אויף וועלכען ער האָט געלאָזט אָפּדרוקען א „פירמע“ פון דער הפטורה, אין קריסטען ווי יודען, וועמענס אַדרעסען ער האָט געפונען אין די אויסלענדישע טעלעפאָן-ביכער, האָט ער געשיקט בריף מיט דעם פאָלגענדען אינהאַלט:

„זעהר געעהרטער הער!

„אין תל-אביב איז לעצטענס פאָרגעקומען אַ לאָטעריע, לטובת א באַוואוסטען אַנשטאַלט, אין וועלכען איינער פון אייערע פריינד האָט איינגעשטעלט אויך אייער נאָמען, דורך דעם, וואָס ער האָט געקויפט א לאָטעריע-בילעט אויף אייער נאָמען.

„עס פרעהט מיך אייך צו מעלדען, אַז איהר האָט אין דער לאָטעריע געוואונען אַ גאָלדענעם זייגער (צו קריסטען מעלדעט דער פאַרשוין וועגען דעם געווינס פון אַ פערלמוטערנעם צלם, געמאַכט אין בית-לחם), וועלכען מיר וועלען אייך שיקען אַזוי שנעל ווי מיר וועלען פון אייך באַקומען אייער גענויעם אַדרעס, צוזאַמען מיט 5 שילינג פּאָסט-הוצאה“.

האָבען זיך פאַרשטעהט זיך, געפונען אַזעלכע נאַאיווע מענשען, וועלכע האָבען איהם געגלויבט, און אָבוואָהל, זיי האָבען נישט געוואוסט „גענוי“ ווער עס זענען דאָס זייערע פריינד אין ארץ-ישראל, האָבען זיי דאָך געשיקט די געפאָדערטע שילינגען, צוזאַמען מיט זייערע „גענויע“ אַדרעסען.

אַזוי האָט דער פאַרשוין אַ לאַנגע צייט באַשווינדעלט דעם עולם (קריסטען ווי יודען), אין אויסלאַנד, און געזאַמעלט גאַנץ היבשע סימען געלד, ביז...

עס האָבען זיך ענדליך געפונען אויך אַזעלכע מענשען, וועלכע יאָגען זיך נישט נאָך „מציאות“, און האָבען מאַקע יאָ פריינד אין תל-אביב, און איידער צו שיקען די 5 שילינג, האָבען זיי פריהער אנגעפרעגט ביי זייערע דאָזיגע פריינד אין תל-אביב איבער דער דערמאָנטער „לאָטעריע“...

אַ דאַנק די דאָזיגע אָנפראַגעס האָט מען נאָך א לאַנגען פאָרשען זיך דערוואוסט, ווער דער „ער-פינדער“ פון דער נייער „פּרנסה“ איז, און פאַר-אַנטוואָרטליכע יודישע טוער אין תל-אביב האָבען איהם זעהר „ערנסט“ געבעטען, ער זאָל אויפגעבען זיין נייע פּרנסה און זיך בעסער נעמען צו אַן אַלטע און ערליכע פּרנסה.

ווייטערע באַגרענעצונגען און רדיפות אויף יודען אין נאַצי-דייטשלאַנד

בערלין (יט״א) ווי עס ווערט מיטגעטיילט, וועלען פון איצט אָן יודישע פאַרזאַמלונגען, רעפעראַטען און קאָנצערטען קענען פאָרקומען בלויז אין יודישע בנינים. די יודישע אָרגאַניזאַציעס וועלען זיך מוזען צופאַסען צו דער דאָזיגער פאַראָרדנונג און וועלען איינאָרדענען אַלע זייערע אימפּרעזען און פאַרזאַמלונגען אין די לאָקאַלען פון „בני-ברית“ און פון דעם יודישען קולטור-בונד.

בערלין (יט״א) לויט דער פאַראָרדנונג פון דעם „מעדיצינישען פיהרער“ ד״ר וואַגנער איז פאַרבאָטען געוואָרען יודישע דאָקטוירים פון דער פּראַ-וויגצו זיך צו באַזעצען אין בערלין אָהן אַ ספּעציעלער ערלויבניש. די דאָזיגע פאַראָרדנונג טרעפט זעהר פּייגליך פיל יודישע דאָקטוירים, ווייל דער באַיקאָט ווערט באַזונדערס שאַרף דורכגעפיהרט דורך די נאַציס אין די קליינע שטעט.

בערלין (יט״א) אויף דער ערשטער יעהרליכער קאָנפערענץ, וואָס איז צונויפגערופען געוואָרען דורך דער רייכס-פילם-קאַמער, האָט דער פאָר-זיצער פון דער קאַמער פּראָפ. לעמיך ערקלערט, אַז אין דער גאַנצער דייטשער פילם-אינדוסטריע אַרבייט שוין איצט נישט קיין איין יוד.

קאַסעל (יט״א) דער פּאָליציי-פּרעזידענט קאַסעל האָט געענדערט דעם נאָמען פון דער דענגאַסע „קלאָסטערשטראַסע“ אויף „אַם יודענברונען“ אויף „הינטער דער וואַאג[...]“.

בערלין (יט״א) די „רייכסשטעלע פיר [...] פאָרשונג“ האָט ביי זיך איינגעאָרדענט אַ קאַ[...] טעקע פון „פרעמדבלוטיגע“, וואָס ענטהאַלט נעמען פון קרוב 300,000 יודען אין מישלינגע[...] דעם ווערען געשאַפען קלענערע קאַרטאָטעקע[...] יודישע פאַמיליען-נעמען פון יודישע צייטונגע[...]

אוניווערזיטעט אין קעמברידזש מאַכט מעגליך יודישע אַבי[...] טוריענטען אין בערלין צו באַקומען ענגלישע מאַטורע-צייגניס[...]

בערלין. (יט״א). א דאַנק אַן אָפּמאַך צווישען דער אוניווערזיטעט אין קעמברידזש און אַ פּריוואַטער יודישער מיטעלשול אין בערלין האָבען יודישע מיטעלשול-אַביטוריענטען באַקומען די מעגליכקייט צו ערהאַלטען מאַטורע-צייגנישען, וועלכע האָבען מאַכטען פאַר זיי צוטריטליך די אויסלענדישע הויכשולען. דער אָפּמאַך מיט דער מיטעל-שול פון ד״ר ל. גאָלדשמידט, וואָס איז באַשטעטיגט געוואָרען דורך דעם דייטשען בילדונגס - מיניסטעריום, זעהט פאָר די באַשטימונג פון אַן עקזאַמינאַטאָר - קאָמיסיע, וואָס וועט זיין באַרעכטיגט אַרויסצוגעבען די דערמאָנטע מאַטורע-צייגנישען, חוץ דעם איז די גאָלדשמידט-שול באַפולמעכטיגט געוואָרען דורך דער אוניווערזיטעט אין קעמבּרידזש אַרויסצוגעבען די א.ג. „ציגנישען פון ענגליש-קענטשאַפט“, וועלכע ווערען פאַרלאַנגט אין אַמעריקע, ענגלאַנד און אין אַנדערע לענדער פון דאָק-טוירים, דענטיסטען א.א.וו. איידער זיי באַקומען דאָס רעכט צו פּראַקטיצירען אין דעם לאַנד.

שטאַרק געפאַלען דער אימפּאָרט פון א״י אָראַנזשען קיין דייטשלאַנד.

בערלין (יט״א) דער אימפּאָרט פון א״י[...] אָראַנזשען קיין דייטשלאַנד איז געפאַלען פון 11[...] א האַלב מיליאָן מאַרק אין יאָהר 1934 ביז [...]0.000 אין יאָהר 1936. דער עקספּאָרט פון דייטשלאַנ[...] א״י האָט אין יאָהר 1936 באַטראָפען העכער [...] ליאָן פונט.

אַנשטאָט א״י אָראַנזשען אימפּאָרטירט איצ[...] מישלאַנד אָראַנזשען פון איטאַליען ווי אויך פון [...] טייל שפּאַניען, וואָס געפינט זיך אונטער דער [...] שאַפט פון גענ. פראַנקאָ.

יוסף האַלענדער / יודען אין ליל

אין ליל עקזיסטירען היינט צו טאָג דרייערליי גרופּעס פון יודען; פראַנצויזישע, ספרדישע און מזרח - אייראָפּעאישע. די פראַנצויזישע יודען קו־מען כמעט אַלע פון עלזאַס - לאָטרינגען און זענען די עלטסטע יודישע תושבים אין דער שטאָט. וויפיל פראַנצויזישע יודען ס׳וואוינען היינט דאָ, איז שווער צו זאָגען, ווייל זיי איזאָלירען זיך פון די אַנדערע יודען און אין דעם פּרט לעבען זיי ווי נסתּרים... מען זאָגט, אַז זייער צאָהל דערגרייכט עפּעס מעהר ווי 300 משפּחות. זיי שפּילען אַ וויכטיגע ראָלע אין האַנדעל און אין אינדוסטריע און פאַרנעמען אַן אָנ־געהעווידיגען פּלאַץ אין אָרטיגען געזעלשאַפטליכען לעבען.

עס איז נישט באַקאַנט, צי די פראַנצויזישע יו־דען פאַרמאָגען אַ וואָסערע נישט איז אָרגאַניזאַציע, אַ חוץ אַ שעהנע סינאַגאָגע, אַן אונטערשטיצונגס־קאַסע, וועלכע גיט אויס יעהר־ליך אַביסעל געלד פאַר אָרימע און אַן אַזוי גערופענעם עמיגראַנטען שוץ ביוראָ, וועלכער באַקומט אַ חודשליכע סובּ־סידיע פון אַ פּאַריזער יודישער עמיגראַציע - גע־זעלשאַפט.

וואָס שייך די רעליגיעזע יודישקייט דאָ, שטעלט זי זיך נישט פאַר געהויבען. דאָס צוזאַמענבּרענגען אַ מנין „דאַוונער" געהערט צו דעם קאַפּיטעל ניסים ונפלאות. אָהן די געדונגענע עשרה בטלנים און עטליכע מזרח־יודען, וואָלט אַוואַ זאַך קיינמאָל נישט מעגליך געווען. און וואָס איז דער וואונדער? אַז די גרויסע ווילען נישט דאַוונען, און די קינדער קענען נישט און קענען נישט דאַוונען...

* * *

כראָנאָלאָגיש נאָך די פראַנצויזישע יודען קו־מען די ספרדים. די אַכציג ספרדישע משפּחות אין ליל שטאַמען פון טערקיי און אַלושיר. הגם זיי זענען יודיש - נאַציאָנאַל געשטימט, פונדעסטוועגען ווייזען זיי נישט אַרויס קיין שום אַקטיוויטעט אויף וועלכען ס׳איז געביט פון יודישער אַרבּייט. מיט יאָהרען צוריק האָבען די ספרדים יאָ גע־פּרובט דערנעהנטערען זיך צו די מזרח - יודען און געשאַפען צוזאַמען א ציוניסטישע אָרגאַניזאַ־ציע אָבער די צוזאַמענאַרבּייט איז נישט געווען פון לאַנגער דויער צוליב דער מניעה פון גענענזייטיגער שפּראַכליכער פאַרשטענדיגונג.

די ספרדישע יודען מאַכען א לעבען פון קליי־נעם מסחר. מאַנכע פון זיי האָבען זיך זאָגאַר אַרויפגעאַרבּייט צו רייכטום.

די דריטע און אין יודישער הינזיכט אַקטיוו־סטע גרופּע שטעלט מיט זיך פאָר דער מזרח־יודי־שער ישוב. ווי אין פיל אַנדערע שטעט אין פראַנקרייך דאַטירט אויך די אַנטשטעהונג פון לי־לער מזרח - יודישען ישוב זינט נאָך דער מלחמה, ווען פראַנקרייך בכלל און דער פאַריזער דורך די דייטשען נאָרד - ראַיאָן בפרט, האָט געפּעפּנט טירען און טויערען פאַר אויסלענדישע אַרביי־טער.

וועגען דער צאָהל פון די היגע מזרח־יודען טאָר מען נישט רעדען הויך, עס זאָל קיין עין־הרע נישט שאָדען... נאָר בסוד מעג מען יאָ אי־בערגעבען, אַז אונזער קיבוץ צעהלט היינט אַן ערך פון 300 משפּחות. אינ׳ם דאָזיגען חשבון זענען נישט אייגגערעכענט אונזערע „אסימילאַטאָרישע שמענדריקעס" מיט די יודישע פּנימער און יודישע אויגען, וועלכע יוערען פון די גויים באַצייכענט אלס יודען און אליין האַלטען זיי זיך זעהר ווייט פון אונז, הגם ביי פיל פון זיי לייגט זיך שלעכט אויפ׳ן צונג דער פראַנצויזישער לשון און וואָלטען נויטיג געדאַרפט האָבען א מלמד, וואָס זאָל מיט זיי קנעלען אַ שייטעל פראַנצויזישע עברי...

און איצט קומען מיר צו צו די פּרנסות פון די היגע מזרח־יודען, אין די ערשטע יאָהרען פון דער אימיגראַציע האָט ליל פאַרמאָגט אַ היבשע צאָהל יודישע אַרבּייטער אין די טעקסטיל און אין

(פון אַ באַזור)

די אַנדערע פאַבריקען. היינט זענען אַזעלכע נישטאָ, די יודען זענען דאָ אַלטוואַרג הענדלער, סוחרים, וועלכע פאָהרען אַרום אין די קאָלאָניעס פון די פּוילישע קוילענגרעבער און מען גיט פון „האָניג און מילך" אויף אויסצוצאָהלען. אויף צו באַ־קומען אָבער די סחורות האָבען די קרעדיט־סוחרים געדאַרפט האָבען געלד, און געלד איז געווען, און ביי די אַממייסטען סוחרים אונזערע איז עס נאָך היינט אויך — א יקר המציאות... אויף דעם האָט זיך געשאַפען אַ צווייטע גרופּע יודען, וואָס הייסען „גראָסיסטען" און וואָס טוען גרויסע „טובות" די קונים זייערע. א דאַנק די כסדרדיגע טובות און חסדים, וואָס די גראָסיסטען טוען, זענען זיי גע־וואָרען גאַנץ געשמאַקע גבירים.

אַזוי צי אַנדערש: לילער מזרח - יודען לאָזען זיך וואויל געהן. ס׳פעהלט זיי חלילה נישט קיין פּרנסה, הלואי קיינמאָל נישט ערגער! אַפילו די פּעקעלמאַכער זענען אויך מודה, אַז דאָס איז האָט זיך א ריהר געטון און די „סאָציאַלע" לאַגע זייערע בעסערט זיך פון טאָג צו טאָג...

גאָר שטאַרק צופרידען זענען אונזערע יודען מיט׳ן נייעם פּאָליטישען קורס בנוגע אויסלענדער. איידער די פאָלקס־פראָנט רעגירונג האָט איבער־גענומען די מאַכט איז לאַנד, האָבען דא די אויס־לענדער געלעבט אין אַן אַטמאָספער פון שטענדי־גער מורא פאַר׳ן מאָרגענדיגען טאָג. דרום איז בכלל באַקאַנט געווען מיט איהרע מאַסען - אויס־ווייזען פון אויסלענדער. איבער דעם קאָפּ פון איינגעוואַנדערטען יודען הענגט היינט נישט מעהר דער קאַלטבלוטיגער שווערד פון פאַרטרייבונג.

וואָס אָנבעלאַנגט דעם געזעלשאַפטליכען לע־בען צווישען די יודען, האָט זיך דאָ פאַר דער צייט שוין געשאַפען א בילד, וואָס איז עהנליך צו אַלע אַנדערע מזרח - יודישע ישובים אויף דער פראַנצויזישער פּראָווינץ. צווישען די פאַר הונדערט יודען זענען דאָ מוסטערען פון אַלע יודישע פּאַר־טייען און חברות.

די ערשטע יודישע אינסטיטוציע אין ליל איז געווען דער ציוניסטישער פאַראיין „התחיה", וועל־כער האָט אין זיין אַנטוויקלונג אַדורכגעמאַכט אַלע גלגולים ביז ס׳איז פון איהם געוואָרען א ביבליאָ־טעק-קלוב. ביים היינטיגען טאָג קומט אָז די ביב־ליאָטעק חבוט הקבר אין א פאַרלאָזענעם ווינקעל פון אַ פאַ־איינס - לאָקאַל...

די מזרח - יודישע פאַראייניגונג, און אָרגאַ־ניזאַציע, וועלכע האָט זיך אַמאָל פאַרמאָסטען צו ווערען די קהלה פון די אריינגעוואַנדערטע יו־דען איז אויפ׳ן וועג צו איהר ציל געניזוקט גע־וואָרען. עפּעס האָט זי פון צייט צו צייט יאָ אויפ־געטון און מאַנכעס מאָל האָט זיך זאָגאַר אויסגע־דוכט, דאָס זי הויבט אָן פאַרשטעהן די צייכענס פון דער איצטיגער צייט מיט איהרע ברענענדע לעבענס - פראַגען פאַר אונזער ישוב, אָבער ס׳איז איהר דערווייל נאָך נישט געלונגען צו זיין די פּראָגרעסיווע רעפּרעזענטאַנץ פון היגען יודישען ישוב. אַמאָל האָט די מזרח־יודישע פאַראייניגונג אויסגעהאַלטען א העבּרעאיש - יודישע שולע, אָבער זיי זינגט זיך אַ לידעל: „יואָס געווען איז געווען און ס׳איז שוין מעהר נישטאָ"... קינדער פון יודיש־רעדענדיגע עלטערען וואַקסען אויף אָהן וועלכער ס׳איז יודישער ערציהונג, זיי ווערען פאַר־פרעמדט צו אונזער גייסט און קולטור...

אַ ברייטע טעטיגקייט אויף אַלע געביטען פון יודישען לעבען אין די לעצטע יאָהרען איז דאָ אָנגעפיהרט געוואָרען דורך די פּועלי־ציון התאחדות. אין דער לעצטער צייט איז די ציוניסטישע אַרבּייט אביסעל אָפּגעשוואַכט געוואָרען צוליב מאַנגעל אין אַקטיווע כחות. דער היגער יודישער ישוב האָט תמיד אַרויסגעוויזען א סך אינטערעס פאַר ארץ־ישראל און יחידים פון אַלע ציוניסטישע ריכטונ־גען האָבען אוועקגעשאַנקען זייער צייט און מיה פאַר ציוניסטישער אויפקלערונג.

אויך איז דאָ מעטיג א געזעיד־גרופּע מיט אַלע איהרע נעבען-פיליעס.

דער לילער מזרח - ישוב איז באַקאַנט מיט זיינע יודישע בחורים, אייביגע חתנים - קאַנדידאַטען, וואָס בעטען רחמים, מען זאָל זיי פיהרען אונטער דער חופּה...

אָבער אין ליל פעהלען אויס יודישע כלה־מעדלעך...

אייראָפּאַ אימפּאָרטירט אַמעריקאַנער יונגעלייט

זיי זאָלען אַמוזירען די איינזאַמע פרויען

די עטיקעט פאָדערט, אַז א פרוי זאָל זיך ווייזען אין געזעלשאַפט אין דער באַגלייטונג פון א קאַוואַליער. און אַפילו ווען אַ פרוי איז נישט קיין געוואַלדיגע אָנהענגערין פון פוסטער פאָרמאַליטעט, האָט זי אויך נישט קיין איבעריגען חשק צו געהן פאַרברענגען אליין אָדער אַפילו אין דער באַגלייטונג פון אַן אַנדער דאַמע.

אָבער דאָס פּראָבלעם פון איינזאַמע פרויען איז שוין געלייזט געוואָרען.

פאַראַן איז אַמעריקע יונגעלייט, דאָס רוב סטודענטען, וועלכע מען רופט „דזשיגאָלאָס". זייער אַרבּייט באַשטעהט אין לייסטען געזעלשאַפט צו איינזאַמע פרויען, וועלכע נויטיגען זיך אין קאַ־וואַליערען מיט וועלכע אויסצוגעהן. דער אַמאָ־ליגער „דזשיגאָלאָ" איז געווען א פאַרשוין, וואָס האָט געלעבט אויף דער פראַצע פון אַ פרוי, אָבער דער היינטיגער „דזשיגאָלאָ" טוט זיין פליכט אויף אַן אָנשטענדיגען אופן, באַגלייטענדיג אַן איינזאַ־מע פרוי וואָס באַלוינט איהם מאַטעריעל פאַר זיין טירחה.

אין ניו יאָרק איז פאַראַן אַן אגענטור וואָס שטעלט צו אַזעלכע „דזשיגאָלאָס" צו די פרויען וואָס פאַרלאַנגען דאָס. דער אָנפיהרער פון דער דזשיגאָ ביוראָ, טעד פּעקהעם, איז אָפּגעפאָהרען קיין אייראָפּע צו גרינדען אַזעלכע ביוראָס אין פיל פון די גרעסערע שטעט, וואוהין עס קומען אויף באַזוך א סך פרויען, וועלכע האָבען נישט ווער עס זאָל זיי לייסטען געזעלשאַפט.

פּעקהעם האָט דערקלערט, אַז אין זיינע ביוראָס אין וויען, בערלין, פּאַריז, רוים און לאָנדאָן, וועלען צוערשט זיין אנגעשטעלט טיטולירטע אייראָ־פּעאישע אַריסטאָקראַטען, וואָס זענען פאַראָרימט געוואָרען, אָבער אַזוי שנעל ווי די אַרבּייט וועט זיין ווי געהעריג איינגעשטעלט, וועט ער נעהמען אַריבערברענגען אַמעריקאַנער „דזשיגאָלאָס", וועל־כע זענען עהרליכער און יונגער פון די נאָבעללייט, וואָס זייער איינציג פאַרמעגען איז זייער יחוס.

דאָס לעבען אין ארץ-ישראל.

(ידיעות פון דער יודישער טעלעגראַפען-אַגענטור)

זאָרג וועגען די אַלטע ציוניסטען אין ארץ ישראל.

ירושלים. אויף א זיצונג ספּעציעל גערוי־מעט דער פראַגע פון די אַלטע ציוניסטען, און וועל־כער עס האָבען זיך באַטייליגט פאַרשטעהער פון דער יודישער אגענצי, קרן-קימת, קרן־היסוד און וועד־הל־אומי. איז באַשלאָסען געוואָרען זיך צו ווענדען מיט א. דרינגענדער בּיטע צו אַלע אנשטאַלטען, האַנדעלס־פירמען און אינדוסטריעלע אונטערנעהמונגען וועגען באַשעפטיגען ווי ווייט עס לאָזט זיך אַלטע ציוניסטען.

עס איז באַשלאָסען געוואָרען צו שאַפען אַן ערבות־פאָנד אויף צו געבען קאָנסטרוקטיווע הלוואות די אַלטע ציוניסטען. אויף דער פאַרשטעהענדיגער סעסיע פון דעם אקציאָנס קאָמיטעט זאָלען אונטערגענומען ווערען קאָנקרעטע פאָרשלאָגען וועגען איינאָרדענען די אַלטע ציוניסטען אין לאַנד.

איטאַליען באַמיהט זיך צו געווינען די סימפּאַטיעס פון די א"י אַראַבער.

ירושלים. „הבּוקר" טיילט מיט, אַז די שי־לער וועלכע זענען אויסגעשלאָסען געוואָרען פון דער לאַנדווירטשאַפטליכער שול אין טולכרם, פאַרהאַנד־לען איצט מיט דער איטאַליענישער רעגירונג; וועגען שטעלען זיי די מעגליכקייטען צו פאַרענדיגען זייער לימוד אין איטאַליען.

האַנדעלס - בילאַנס צווישען א"י און איראַק.

ירושלים. אין משך פון די לעצטע 11 יאָהר (1926—1936) האָט א"י אימפּאָרטירט סחורות פון איראַק אויף א סומע פון 681,529 פונט און עקס־פּאָרטירט אהין סחורות אויף א סומע פון 34,542 פונט. די אימפּאָרטירטע סחורות פון איראַק זענען אויסשליסליך לעבענס-מיטעל ווי אייער, היטער, פיש און טייגלען.

עס פעהלען וועבער - אַרבּייטער אין ארץ-ישראל.

תל - אביב. אין דער העבּרעאישער פּרעסע באַווייזען זיך לעצטענס אָנאָנסען, אַז מ׳זוכט וועבער און וועבערקעס. די דריי גרויסע וועבעריען אין א"י (אַטאַ אין כפר־אַטאַ, זאַקס אין רמת־גן און העלפּינ־גער אין ת"א) וואָלטען געקענט פאַרנעמען זיי־ערע אונטערנעמונגען, ווייל זייערע אויסאַרבּייטונגען האָבען א גוטען אָפּזאַץ, אָבער די מניעה איז אין דעם, וואָס עס פעהלען פאַך-אַרבּייטער. אינטערעסאַנט איז, אַז די יודישע האַנדווערקער-שולען אין א"י איז היינט נאָך נישטאָ קיין אָפּטיילונג פאַר וועבעריי, בעת די צוויי אַראַבּישע האַנדווערקער־שולען האָבען יאָ אַזעלכע אָפּטיילונגען.

אימפּאָרט און עקספּאָרט פון א"י אין יאָהר 1936.

ירושלים. לויט דעם לעצטענס סטאַטיסטי־שען בעריכט פון דער א"י-רעגירונג האָט זיך אין יאָהר 1936 פאַרקלענערט סיי דער אימפּאָרט און סיי דער עקספּאָרט פון א"י. דער אימפּאָרט האָט באַטראָ־פען 13,979,000 פונט לגבי 17,853,000 פונט אין יאָהר 1935 (מיט 21,7 פּראָצ. וועניגער), דער עקס־פּאָרט 3,625,000 פונט לגבי 4,125,000 פונט (מיט 14 פּראָצ. וועניגער). דעם ערשטען אָרט פאַרנעהמט אין דעם אימפּאָרט ענגלאַנד (20 פּראָצ. לגבי 17.99 פּראָצ. אין יאָהר 1935). דעם צווייטען — דייטש־לאַנד און דעם דריטען — סיריען.

דער גורל פון אַ פרוי

סענסאַציאָנעלער און שפּאַנענדער ראָמאַן (94

נור נאָר זי איז אריינגעגאַנגען אין איהר צימער האָט זי דערפיהלט עפּעס ווי איין אָרום איהר האַרצען עפּעס האָט אין איהר געוואוינען שווער... עס האָט איהר פון עפּעס געשטיקעלט. זי האָט זיך פון איהרע גע־פיהלען געוואָלט באַפרייען. אָבער אומזיסט האָט זי זיך אַנגעשטרענגט צו טראַכטען פון עפּעס אַנדערש: זי איז תּאַוואַנגען א פאַרברעכער... א מאָרד! זי האָט זיך אַפילו פאָרגעשטעלט טרייסטען, אַז סיי דער פּאָליאַק איז געווען מאָרד באַגאַנגען — ס׳האָט אָבער גאָרנישט געהאָלפען... נישט ווייסענדיג אליין ווי אזוי, איז אין איהר זכרון אויפגעשוואומען א זאַץ פון שעקספּיר, וואָס זי האָט אַלס קינד, געלערנט אין שול: „מאַק־בעט האָט געהרגעט שלאָף, מאַקבעט וועט מעהר נישט שלאָפען!"

מיר איז זי אַוועקגעזעצט אין בעט און געפיהלט פיבער אין אַלע גלידער.

קאַפּיטעל 26.

די גאַנצע גרופּע שפּיאָנען מיט וועלכער רחל האָט געאַרבּייט, איז געווען אין א שרעקליכער פּאַניק, קאַרל פאָן דיזענבאַך, דער הויפּט פון דער גרופּע האָט גע־וואוסט, אַז דער פראַנצויזישער קאָנטר שפּיאָנאַזש האַלט אויף א פּאָר די מיטגלידער פון זיין גרופּע שטענדיג אַן אויג און די פראַנצויזישע געהיים פּאָ־ליציי וואַרט נאָך צו מיט אַרעסטען, כדי אויסשפּיר־ען אַלע מיטגלידער. דער פראַנצויזישער קאָנטר־שפּיאָנאַזש האָט זיך קיינמאָל נישט געאיילט צו מאַ־כען אַרעסטען, ווען זיי האָבען געהאַט שפּיאָנען צו אויגען אָדער צוויי דייטשע שפּיאָנען. זיי פּלעגען, ווי ווייט מעגליך וואַרטען צו זעהן מיט וועמען די פּאָר פאַרברעכערישע פאַרשווינען האָבען פאַרבינדונגען און ווען זיי פּלעגען האָבען גענוג שפּורען צו דער גאַנ־צער גרופּע, אָדער צו דער גאַנצער אָרגאַניזאַציע פון שפּיאָנען, פּלעגען זיי ערשט דאַן אַנהויבען מאַכען אַרעסטען.

פאָן דיזענבאַך האָט געוואוסט, אַז סטעפאַן דער פּאָליאַק, מאַטאַ האַרי וועט ווערען נאָכגעשפּיאָנירט און ער האָט אויך חושד געווען אַז רחל איז אונטער שטאַר־קען פאַרדאַכטען ביים פראַנצויזישען קאָנטר שפּיאָ־נאַזש.

ער האָט דעריבּער די דריי מיטגלידער אוועקגעצוגען איזאָלירט פון זיין גרופּע און זיי איבערגעלאָזט צו זייער אייגענעם שיקזאַל... די הויפּטקוואַרטיר פון דייטשען שפּיאָנאַזש, דערווייסענדיג זיך, אַז סעקציע זיבעציג (האָט איין געווען דער נומער פון פאָן די־זענבאַכס סעקציע) איז אין געפאַהר אריינצופאַלען אָפּגעבּראָכען אַלע פאַרבינדונגען מיט איהר. דאָס זע־נען געווען די אומפאַרמייטלעכע מיטלען וואָס די הויפּטקוואַרטיר פון דייטשען שפּיאָנאַזש האָט אַנגעווענדעט אין קענטען זייערע אייגענע שפּיאָנען גרופּען וואָס האָבען זיך קאָמפּראָמיטירט. זיי האָבען עס אפשר גע־מוזט טון ווייל אַנדערש וואָלט די גאַנצע שפּיאָנאַזשע אָרגאַניזאַציע געוואָרען צוזאַמענגעבּראָכען.

די מיטגלידער פון דער איזאָלירטער סעקציע זי־בעציג זענען געווען אין א קלעם. דער פּחד פון טויט איז געווען קאָנצענטרירט אויף יעדען איינעם. יעדער איינער האָט מיט שרעק ערוואַרטעט אַז יעדע מינוט וועט מען איהם אַרעסטירען און אין פיר און צוואַנציג שעה דערשיסען. אַלע האָבען געקראָכען שטרענגע באַ מעהלען פון פיהרער נישט פּרובירען זיך ראַטעווען דורך אַנטלויפען. ווייל אַזוי אָרים וואָלט עס געמיינט אַ זיכערער טויט אויפ׳ן אָרט.

דער שאָטען פון שרעק און מורא פאַרן טויט האָט זיך געהאַלטען ליגען אויפ׳ן פאַרשטיינערטען געזיכט פון פאָן דיזענבאַך. דער גרעסטער שרעק — דער שרעק פאַרן טויט — האָט באַזיגט דאָס שטאָלענע האַרץ פון ברוטאַלען דייטש און ער איז געוואָרען עפּעס רחמנותדיגער שפּלער... ווען רחל פלעגט איהם אַזוי־אַ זעהן האָט זי אין איהם דערפיהלט א נקמה.

דערווייל האָבען זיך געצויגען פייגליבע טעג און קיין אויסוועג איז נישט געווען. נישט זעהענדיג קיין שום אויסוועג פון דער שרעקליכער לאַגע, האָט פאָן דיזענבאַך באַשלאָסען צו מאַכען דעם גרעסטען איינשטעל: פּרובירען זיך ראַטעווען אַלע צוזאַמען, אָדער אַלע צוזאַמען אַריינפאַלען, אויפן קאָנספּיראַ־טיווען וועג האָט ער צוזאַמענגערופען די גאַנצע גרופּע און זיך צו זיי געווענדעט מיט די ווערטער:

— איינגאַנצען דריי מיטגלידער פון אונזער טרופּע זענען אונטער פאַרדאַכט. אונזער הויפּטקוואַר־טיר האָט אָבער איזאָלירט אונזער גאַנצע גרופּע און געשטעלט מיר האָבען מיט אַלע פאַרבינדונגען און אונ־זערע פאַמיליען האָבען זיך שוין אויך אויסגעלאָזט. קיינער פון אונז וועט פון היינט אָן נישט קריגען מעהר באַצאָהלט אונזער לאַגע איז א פאַרצווייפעלטע! איך האָב אייך אלעמען אַהער פאַררופען ווייסענדיג די גע־פאַהר, וואָס איז מיט דעם פאַרבונדען. יעדע מינוט קאָן מען איצט אונז אַרעסטירען. דער פראַנצויזישער קאָנטר־שפּיאָנאַזש וואַרט נאָך מיט אַרעסטען ווייל זיי זוכען מעהר שפּורען; איינער־הייסט שפּורען צו אונ־זער הויפּט - אָרגאַניזאַציע אין פראַנקרייך... מאַטאַ האַרי איז רע נישטאָ ווי זי וועט זיך ווארשיינליך אויס־דרייען. זי האָט פאַרבינדונגען מיט די העכסטע רעגי־רונגסקרייזען פון פראַנקרייך. און עס וועט זיין אין זיי־ערע אינטערעסען אַז מען זאָל זי נישט כאַפּען אלס שפּיאָן... איך הער אַז זי וועט נאָך איינגעבען אַריבער־פאָהרען קיין שפּאַניען בלומרשט דאָרטען גאַסטראָלי־רען אלס טענצערין, איהרע איינפלוסרייכע פאַרערע־רער וועלען שוין פאַר איהר קריגען א וויזע, וואָס וועט אָבער זיין מיט אונז?!

ווען ער האָט געענדערט האָט זיין שטימע געציטערט און פּחדנות האָט איהם איינגעזעצט באַהערשט. רחל באַטש איהר איינגען לעבען איז אויך געווען אין גע־פאַהר — האָט אין איהר דאָך געקוועלט א געפיהל פון פרייד, וואָס ער איז ענדליך אַרויסגעפאַלען, און ער ציטערט אַזוי פאַר זיין פעל, זי האָט זיך נישט גע־קאָנט איינהאַלטען פון א רייזן מיט זיך מיט איהם:

— ה׳ דיזענבאַך! — נישט אַזוי פייגליבענערייש! איהר, ווי א פיהרער, דאַרפט אונז אַגפיהלען מיט מוט נישט מיט שרעק.

— שווייג, שליוכע!

— פייגלינג! געלער הונט! קוקט איהם אָן, ווי עס ציטערט אויף איהם די פעל! ווי נעבעכדיג דאָס איז! טרוס! ווען דו ווייסט, ווי עס עקעלט מיך פון דיר! אַם בין איך אויך אין געפאַהר, פונדעסטוועגען האָב איך זיך נישט אַזוי באַ... ווי דו! כאַ, כאַ, כאַ!

(פאָרטזעצונג קומט)

מיטוואך, 10 מערץ
כ"ז אדר תרצ"ז
זון-אונטערגאנג 5.45
זון-אויפגאנג 5.32

דאס לאדזשער לעבען

אויף דער היינטיגער זיצונג פון שטאט-ראט

וועט מען באטראכטען דעם אינוועסטיציע-בודזשעט אויפ'ן היינטיגען יאהר

די מארגענדיגע פלענאר-זיצונג איז אפגעלעגט געווארען אויף דינסטאג

ווי ס'איז צו זעהן פון דער שהערנעכטיגער זיצונג פון דער פינאנץ- און בודזשעט - קאמיסיע ביים שטאטראט האבען זיך די ענדעקעס צוריקגעצויגען פון זייער ביז־איצטיגער שטעלונג נישט צו געבען קיין שום הלוואות דעם מאגיסטראט און אזוי ארום האבען זיי פאראליזירט דעם אנהויב פון די סעזאן־ארבייטען.

די התראה פון אינער: - מיניסטעריום זעהט אויס האט געווירקט און זיי האבען באשלאסען זיך אפצו־האלטען פון שטימען בעת'ן באטראכטען די הלוואה פראיעקטען אויף צו פיהרען די אינוועסטיציע - אר־בייטען אין היינטיגען יאהר, היות ווי די אפגעשטאל־טעטע שטימען ווערען גערעכענט ווי שטימען פארן פארשלאג, וועט דער מאגיסטראט באקומען די הלוואה וואס ער פארלאנגט פון שטאט-ראט.

ווי מיר האבען שוין געשריבען, האט פרעזידענט גאדלעווסקי באשטימט די נאהענטסטע פלענאר־זיצונג פון שטאטראט אויף מאנטאג, דעם 15. מערץ, אויף דער טאג־אָרדנונג פון דער דאזיגער זיצונג געפינט זיך די פראגע פון בודזשעט. נעכטען האט זיך די סאציאליסטישע פראקציע ביים שטאט־ראט געווענדעט צום פרעזידענט גאדלעווסקי, אז די מאנטאגדיגע זיצונג זאל אפגעלעגט ווערען אויף דינסטאג, ווייל זונטאג און מאנטאג קומט פאר אין ווארשא א צו־זאמענפאהר פון סאציאליסטישע זעלבסטפארוואל־טונגס־טוער.

דער פרעזידענט איז נאכגעקומען דעם פארלאנג און די זיצונג וועט פארקומען דינסטאג אנשטאט מאנטאג.

אנגעהויבען זיך די פסח-אקציע אין קהלה

די רעגיסטראציע קומט פאר לויט א פעסטגעשטעלטען קאלענדאר

נעכטען איז אוועקגעקומען א זיצונג פון דער קאמיסיע, וועלכע די קהלה־פארוואלטונג האט געשאפען צו דורכצופיהרען די פסח-אקציע. אלס פארזיצער פון דער קאמיסיע איז געוועהלט געווא־רען פרעזעס מינצבערג. אלס זיין פארטרעטער דא־קטאר דוד שטאהל.

ס'איז באשלאסען געווארען אדורכצופיהרען די אקציע אין די ראמען פון פאראיאהרען. די רעגיס־טראציע אויף אונטערשטיצונגען וועט אדורכגע־פיהרט ווערען לויט א געוויסען פעסטגעשטעלטען קא־לענדאר, די אינסטיטוציעס, וועלכע וועלען זיך נישט צופאסען צו די פאדערונגען און צו די טער־מינען וועלען פארלירען דאס רעכט אויף צו באקו־מען אונטערשטיצונגען.

ווייטער איז באשלאסען געווארען אויסצושריי־בען א קאנקורס אויף 300 פוד מצות און אויף צו באשפייזען די יודישע זעלנער פון לאדזשער גארניזאן.

היות ווי די היי־יעהריגע אונטערשטיצונגען זע־נען אויסגערעכענט אויף א מאסען־אקציע, וועלען קיין איינצעלנע פעטיציעס, קיין אונטערשטיצונגען נישט באקומען. יעדער דארף זיך באמיהען צו רעגיסטרירען אין א פאראיין, שטיבעל, שוהל אדער אנדער אינסטיטוציע. די ביטעס, וועלכע זע־נען אנגעקומען מיט דער פאסט וועלען נישט בא־טראכט ווערען.

ס'איז אויך באשלאסען געווארען צו רעארגאני־זירען די באשפייזונגס - אקציע פאר די יודישע זעל־נער און ארעסטאנטען. די אנפיהרונג פון דער דא־זיגער אקציע איז איבערגעגעבען געווארען די דאקטו־רים רומקאווסקי און פלי-וואצקי.

די פאראיינען, שטיבלעך, שוהלען און אנדערע אינסטיטוציעס דארפען אפנעמען דאס רעגיסטרא־ציע־מאטעריאל פון היינט מיטוואך דעם 10 מערץ ביז זונטאג דעם 14 מערץ צווישען 10 און 2 ביי טאג.

פון זונטאג דעם 14 ביז דינסטאג דעם 16 מערץ אין די זעלבע שעה'ן מוז דאס רעגיסטראציע-מא־טעריאל צוריקגעגעבען ווערען.

מיטוואך און דאנערשטאג דעם 16 און 17 מערץ וועלען פארקומען זיצונגען פון דער פסח־קאמיסיע וואו אלע ענינים וועלען רעצידירט ווערען.

די אויסצאהלונגען הייבען זיך אן דעם 21 מערץ

אונזער אוניווערזיטעט שטעהט אויפ'ן הר הצופים, אויפ'ן באדען פון קרן קימת. דא האבען געפינען זייער סימבאל צוויי באפרייאונגס-אידעאלען: פון גוף און פון דער נשמה.

מ. מ. אוסישקין.

דעלעגאציע פון „בונד"

ביים נאטשעלניק ד"ר ווראנא

נעכטען איז א דעלעגאציע פון „בונד" אין די פערזאנען פון די ראטמענער מילמאן און נוט־קיעוויטש אויפגענומען געווארען פון שעף פאר זי־כערהייטס־ענינים אין וואיעוואדישען אמט, נאטשעל־ניק ד"ר ווראנא.

די דעלעגאציע האט אויך באריהרט די פראגע וואס די לעצטע צייט ווערט די ארבייט פון „בונד" געשטערט. ס'ווערען פארוועהרט מיטינגען און פאר־ווילדונגס־אווענטען פון „יאף", „צוקונפט". ס'איז אויך פארוועהרט געווארען דער מיטינג פון פ.פ.ס. בונד און דייטשע ארבייטס־פארטיי.

נאטשעלניק ווראנא, אויסהערענדיג די דעלע־גאציע האט פארזיכערט, אז ער וועט זיך מיט דעם ענין באשעפטיגען, ווייל איהם זענען די פאקטען נישט בעוואוסט.

די דעלעגאציע האט אויך באריהרט די פראגע וועגען עפענען די נייע אפטיילונג פון „מארגענ־שטערן". אויף דער דאזיגער ווענדונג איז ביז איצט קיין ענטפער נישט געקומען.

צום סוף האט די דעלעגאציע באריהרט די סטראגאנעס-פראגע.

נאטשעלניק ווראנא האט געענטפערט, אז בנוגע דעם צוריק עפענען דעם „מארגענשטערן", וועט ער זיך מיט דער פראגע פעראינטערעסירען און מיטיילען א דעציזיע, וואס שייך די סטראגאניאזשעס, האט נאטש. ווראנא ערקלערט, אז דאס באגרעניצען דעם האנדעל פון די סטראגאניאזשעס שטעהט אין צו־זאמענהאנג מיט דעם בעגרעניצטען גאסען־האנדעל, וואס איז געמאכט געווארען צוליב סאניטארע צוועקען. דער גאסען־האנדעל — האט נאטש. ווראנא ווי־טער ערקלערט — איז פארבאטען געווארען אויף ביידע זייטען פעטריקאווער גאס, נאוואמיעסקא, זגער־זשער. אויף דער צווייטער זייט ביז גדאנסקא, אויף די איבעריגע גאסען וועט דער האנדעל נישט גע־שטערט ווערען.

וואו אזוי צו ווענדען זיך ווען מען דארף ווענדען וועגען באשטייערונגען צו דער ווינטער-הילף-אקציע

(קאמוניקאט פון בירגער-קאמיטעט)

ווי מיר האבען שוין מיטגעטיילט, איז אויף א זיצונג פון די קאמיטעט־מיטגלידער פון בירגער־קאמיטעט פאר דער ווינטער־הילף־אקציע באשלא־סען געווארען, אנצונעמען סאנקציעס געגען די פערזאנען, פירמעס און אינסטיטוציעס וואס האבען נאך ביז איצט נישט אריינגעטראגען די אויף זיי בא־שטימטע באשטייערונגען. די נעמען פון די ערמאנ־טע וועלען מיטגעטיילט ווערען דער פינאנץ־קאמער און אדמיניסטראטיווע־ מאכט. אין שייכות דערמיט, מאכט דער בירגער קאמיטעט אויפמערקזאם, אז די פאראינטערעסירטע קענען אפגעבען רעקלאמאציעס אין פאלגענדע אונטער־סעקציעס:

פעטריקאווער 113, טעל. 150,57 — צום פאר־זיצער ריטשארד פראנקוס, טעלעפאן 229,10 פון 9 ביז 4 מיטאג.

סרעבזשינסקא 12, טעל, 215.36, פארזיצער נאפאלעאן ראווינסקי, טעל. 215,36 — פון 9 ביז 1 מיטאג און פון 3 ביז 6 אווענט.

שרודמיעסקא 10, טעל. 116.16, פארזיצער עמנואל ריזענבערג, טעל. 116,14, פון 9 ביז 1 מיטאג און פון 3 ביז 7 אווענד.

פעטריק. 93, טעל. 203.35. פארז. מאג. יאן בלאשטשיק פון 9 ביז 4 נאכמיטאג.

דרעוונאווסקא 41[43, טעל. 122.32, פארז. מאקסימיליאן קייג, טעל. 100,54 פון 9 ביז 1 מיטאג און פון 3 ביז 6 אווענט.

וואלטשאנסקא 216, פארז. יוליוש קינדערמאן, טעל 152,66, פון 9 ביז 7 אווענט.

לאגעווניצקא 36]34 טעל. 256.10. פארזיצער יאן שורמאי .טעל. 240.07 פון 7 ביז 3 מיטאג.

פאלודניאווא 2, טעל. 205,54. פארזיצער יא־קוב לאנדא. טעל. 218.68 פון 9 ביז 4 נאכמיטאג.

שיענקיעוויטשא 37 (לעגיאניסטען־פארבאנד). טעל. 234,33. פארז. ישעיה מינצבערג טעל. 217,30 פון 9 ביז 4 נאכמיטאג.

טראמוואיאווא 16, טעל. 214.01, פארז. מאר־צעלי קאבאנסקי, טעל. 144.84, פון 8 ביז 6 אווענט

פעטריק. 238, טעל. 204.37, פארז. דיר. זאבאראווסקי, פון 7 ביז 4 נאכמיטאג.

פעטריק. 238. טעל. 204,37. פארז. וול. רימי־קיעוויטש, טעל. 209.37, פון 9 ביז 1 מיטאג און פון 3 ביז 6 אווענט.

זגערזשער 10, פארז. שמעון יאנקעלעוויטש, טעל. 133.38 פון 9 ביז 1 מיטאג און פון 4 ביז 7 אווענט.

די אונטער סעקציעס נעמען אויף אונטער די שטחים לויט דער איינטיילונג פון די פינאנץ־אמטען.

ערשטע זיצונג פון דער פארשטענדיגונגס-קאמיסיע וועגען דער פראגע פון באנוועל-גארן

(אג) דעם 8־טען ד. ח. איז פארגעקומען אין דער לאדזשער האנדעלס קאמער א זיצונג פון דער פארשטענדיגונגס קאמיסיע וועגען באנוועל גארן, די זיצונג איז פארגעקומען אונטערן פארזיץ פון דעלע־גאט פון האנדעלס מיניסטער ביים פארבאנד פון די באנוועל גארן פראדוצענטען, אינזשיניער סטאניסלאוו־סקי, אין דער זיצונג האבען זיך באטייליגט דעלע־גאטען פון דעם האנדעלס מיניסטעריום וואלאס און וואלטשאקאווסקי, דעלעגאטען פון דער האנדעלס קאמער דירעקטאר לוטשינסקי, פארשטעהער פון פערבאנד פון באנוועל גארן פראדוצענטען אינזש. הענריק בורשע, דיר. בידערמאן, ראבערט גייער, דירעקטאר ווינדמאן, ווי אויך פארשטעהער פון פאב־ריקאנטען אדוו. בראניסלאוו ביבערגאל, הירשבערג און זיידענוואורם. אויף דער זיצונג איז באהאנדעלט געווארען דער פראיעקט, וואס איז ארויסגערוקט געווארען דורך דער היגער האנדעלס קאמער וועגען אנבאט פון באנוועל גארן אויפ'ן היגען מארק, עס האנדעלט זיך וועגען דעם, אז די פאריינען אין וועל־כע עס זענען ארגאניזירט די אפנעהמער פון באנ־וועל גארן זאלען צושיקען דעם באדארף אויף גארן פון זייערע מיטגלידער און שפעטער וואלט מען זיך פארנומען מיט דעם אופן פון דעקען דעם געברויך.

הגם קיין ענדגילטיגע געשפרעכען האט מען נישט אדורכגעפיהרט, איז מען אבער אין דעם רוב פונקטען געקומען צו א הסכם, מען דארף אלזא אנ־נעהמען, אז שוין אין דער נאהענסטער צייט וועט קומען צו א פולשטענדיגער פארשטענדיגונג.

Każdy, kto ma pracę i zarabia, powinien pomóc bezrobotnym.
Konto PKO Nr. 70.200
Pomoc Zimowa

בייער פאלקסבלאט

אנולירט די הייל-קאסטען

פון ארימע לאדזשער איינוואוינער

אויפ'ן פארשלאג פון דער געזונדהייטס-אפ־טיילונג ביי דער שטאט-פארוואלטונג האט דער פרעזידענט גאדלעווסקי באשטעטיגט דעם באשלוס פון דער רעוויזיע־קאמיסיע וועגען אנולירען די הייל-קאסטען פאר 1162 ארימע לאדזשער איינ־וואוינער אויף א סומע פון 172,195 זל. וועלכע האבען זיך געהיילט אין די שטאטישע שפיטאלען אין חודש יאנואר, א חוץ דעם זענען אנולירט גע־ווארען די קאסטען פאר 15 רענטגען אויפנאהמען אויף דער סומע פון 219 זל. און 176 דעזינ־פעקציעס אויף 640 זל.

פאך-קורסען פאר פאבריק-ארבייטער

אין וואיעוואדישען אמט, איז אונטערן פאר־זיץ פון נאטש. גלאגאווסקי פארגעקומען א קאנ־פערענץ פון אינזשיניערן פון גרעסערע טעקסטיל־פאבריקען. ס'האט זיך געהאנדעלט וועגען אויס־בילדען גוטע פאכמענער פון דער מעטאל-בראנזשע. אין דער קאנפערענץ האבען זיך באטייליגט פאר־שטייער פון ד.א.ק. ארבייטס-אינספעקטאריאט, געז. פון טעכנישע קורסען, אינדוסטריע-אפטיילונג ביים מאגיסטראט און האנדווערקער-קאמער.

ס'איז באשלאסען געווארען איינצופיהרען פאך-קורסען. אין דער קאמיסיע זענען אריין די ה"ה: אינזש. פרענצעל, אולריך, ראזענטאל, יאהן, קאמינסקי און מיכאלקעוויטש.

בענייט די ברוק-ארבייט

(א) אין שייכות מיט מילדערען וועטער האט די שטאט־פארוואלטונג איצט באנייט די ברוקאר־בייטען ביים פארזיכטע; די גאסען אין צענטער־שטאט און אויף די פארשטעט.

ביי די דאזיגע ארבייטען ווערען קודם כל באר שעפטיגט די ארבייטער, וואס געניסען נישט פון די ווינטער-אונטערשטיצונגען.

דערטרונקען געווארען

(א) אויף דער ווארטע ביים דארף בוקאוויץ, וועלונער קרייז, איז דער פאראבעס יוזעף קאניעטשני אויף א לודקע געפאהרען פארלייגען א נעץ. א שטיק קריגע האט די לודקע איבערגעקערט און דער פאר ראבעק איז דערטרונקען געווארען.

מעסערשטעכעריי

(א) אויף דער קושטשינסקא גאס איז באפא־לען און צושטאכען געווארען מיט מעסערס דער א היימגייענדער 34־יאהריגער מיכאל וואשילעווסקי (פון באראוואו 5). אין א שווערען צושטאנד האט מען איהם אפגעפיהרט אין שפיטאל

אפטייקען.

היינטיגע נאכט - דיזשורען

(א) היינט בייננאכט דיזשורירען: סאדאווסקא־ ראנער (זגערזשער 63), י. גראשקאווסקי (11 ליס־טאפאדא 15), ט. קארל (פילסודסקיעגא 54), ה. רעמבעלינסקי (אנדזשעיא 28), י. כאנדזשינסקי (פעטריקאווער 165), ע. זילבער (פעטריקאווער 46), נ. אנטאניעוויטש (פאביאניצער 56).

KINO TEATR
MIRAŻ
ILLUSTOFABRYKA?
אנהויב 4 נאכמיטאג
היינט פרעמיערע!
נייעסטע מוזיקאלישע פוילישע קאמעדיע אונטער'ן נאמען:
Ada, to nie wypada
אין די הויפט-ראלען:
Loda Niemirżanka
Antoni Fertner
Kazimierz Krukowski
K. Junosza-Stępowski
Romuald Gierasieński
Aleksander Żabczyński

ענדעקעס ווארפען זיך אין אל־ע זייטען
און קענען זיך נישט קיין עצה געבען מיט די אפשטימונגען
לעצטע זיצונג פון פינאנץ־קאמיסיע ביים שטאט־ראט

די עהערנעכטיגע זיצונג פון דער פינאנץ־ און בודזשעט־קאמיסיע ביים שטאט־ראט, איז ווארשיינ־ליך שוין געווען די לעצטע אין דער איצטיגער קא־דענץ, אויף דער האזיגער זיצונג האט די שטאט־פארוואלטונג ארויסגעטרעטען מיט דאקומענטען און דיאגראמען, אז נישט קוקענדיג אויף די הלוואות, וועלכע ווערען לעצטענס גענומען, איז דער חוב פון דער שטאט נישט געוואקסען, ווייל די אינוועסטיציעס הויבען זיך אן צו רענטירען, ס'פערמעהרט זיך דאר־טען דאס פארמעגען פון דער שטאט.

פרעזידענט גארלעווסקי גיט דאן אויפקלערונגען, אז די שטאט־פארוואלטונג וויל היינטיגעס יאהר בא־שעפטיגען 3000 ארבייטסלאזע אויף 5 טעג א וואך, אויף דעם צוועק איז נויטיג 8 מיליאן זלאטים. היות ווי פון געוועהנליכען בודזשעט און פון ארבייטס־פאנד קאן מען באקומען נאר 3 מיליאן זל. — **מוז די שטאט נאך בארגען פון אנדערע קוועלען אן ערך 5 מיליאן זל.**

שוליץ (ענדעק) פרעגט, וועלכע יודישע פירמעס באקומען באשטעלונגען פון דער שטאט.

ראטמ. עלענבערג: ס'וואלט געווען אינטערעסאנ־טער צו וויסען וויפיל יודישע ארבייטער דער מא־גיסטראט באשעפטיגט ביי דער ארבייט.

פרעזידענט גארלעווסקי ענטפערט, אז ביי די צושטעלונגען דעצידירט אויסשליסליך דער זאכ־ליכער מאמענט, פרייז, באדינגונגען און סאלידקייט פון דער פירמע, קיין שום אנדערע מאמענטען ווע־רען נישט גענומען אין באטראכט.

ראדנ. קאוואלסקי: **די יודישע פירמעס זענען באקאנט פון זייער נישט־סאליד־קייט.**

ד״ר עלענבערג: און איהר וואלט געוואלט, אז די שטאט זאל פיל טייערער צאהלען אבי נישט צו קויפען ביי יודען!

ראדנ. קאוואלסקי: איך וואלט דאך געוואלט הא־בען א רשימה פון די יודישע פירמען..

וויצע־פרעזידענט קאזלאווסקי ערקלערט, אז ער קען קיין רשימה אויפן ארט נישט געבען, אבער אזעל־כע פירמעס זענען געווען ווייניג.

ראטמ. כאדינסקי לעגט פאר צו פארברייטערן דעם אינוועסטיציע־פלאן אויף דעם אופן, אז די אר־בייטער זאלען זיין באשעפטיגט דורך 6 טעג און נישט דורך 5 טעג א וואך. היות ווי צוליב דעם וועט מען דארפען מעהר געלט זאל די הלוואה אויף דעם צוועק זיין א גרעסערע.

דער באַרימטער ענדעק קאפטשינסקי האלט דאן א טעאטראלישע רעדע וועגן פארמעגען, חובות, אינוועסטיציעס א. אז. וו. צום סוף פאלט ער אריין ווי א יון אין סופה און שרייט אויס:

— אונז איז אלץ איינס וועלכע פירמען ס'באַ־קומען ליפערונגען, ווייל **דער יודישער קאפי־טאל האט ערקלערט קריג... דער פויליש־ער קולטור.**

ראטמ. עלענבערג: דא איז דאך נישט פארהאן קיין גאלעריע, צוליב וואס דארף מען דא פלאפלען נארישקייטען.

צום סוף ערקלערט קאפטשינסקי, אז די פראגע פון אינוועסטיציעס דארף באטראכט ווערען ערשט נאכדעם ווי ס'וועט אנגענומען ווערען דער בודזשעט **זאלען די סציאליסטען אננעמען דעם בודזשעט** און דאן וועלען די ענדעקעס שטימען פאר די הלוואות.

וויצע־פרעזידענט קאזלאווסקי ערקלערט, אז די אינוועסטיציע־ ארבייטען האבען נישט קיין שייכות מיטן געוועהנליכען בודזשעט, מ'דארף דעריבער נישט אפשלעפען מיט די ארבייטען, ווייל די ארבייטס־לאזע ווארטען אויפן אנהויב פון דער ארבייט.

דער ענדעקישער ראטמאן שוליץ שרייט: קודם כל א בודזשעט פאר דער שטאט און דאן וועט מען שוין ארבייטען.

ראטמ. פאטקאנסקי (פ. פ. ס.) זאגט:

— ווער ס'גיט נישט קיין געלד אויף עפענטליכע ארבייטען איז דער גרעסטער שעדיגער און שונא פון דער שטאט און איז ענליך צו די, וועלכע האָ־בען אין די לעצטע צייטען רעגירט מיט לאדז און שענדליך פארנעכלעסיגט די שטאט, גערענקט, אז אויב איהר וועט נישט שטימען פאר די הלוואות, **וועלען די ארבייטער אנהויבען צו שרייען וועגן ברויט** און וועלען קומען נישט אין מאגיסטראט נאר אין אייערע וואוינונגען.

ראטמ. עלענבערג: און האמאלט וועלען די ענ־דעקעס זאגען, אז די יודען זענען שולדיג.

פרעזידענט גארלעווסקי ערקלערט, אז די פראגע פון בודזשעט איז איינענטליך שוין א קלארע, נאך דער ערקלערונג פון די סאציאליסטען, אז זיי וועלען נישט צושטימען צו באטראכטען דעם בודזשעט, די פראגע ווערט געשטעלט אויף דער טאגעסארדנונג נאר צוליב פארמעלע טעמים. צוליב דעם דארפען זיך אבער נישט פארשלעפען די סעזאן־ארבייטען.

די ענדעקעס ווייסען נישט וואס זיי האבען צו טאן און בעטען צו ערקלערען א הפסקה, זיי אמפע־רן זיך אין א באזונדערער צימער איבער א האלבער שעה דאן קומען זיי צוריק אריין און ערקלערען, **אז זיי וועלען שטימען פארן אינוועסטיציע־פלאן און וועלען זיך אפהאלטען פון שטימען ביי די הלוואות.**

אזוי ארום וועט די שטאט באקומען די נויטיגע קרעדיטען אויף אנצוהויבען און פיהרען די אר־בייטען. אין באשלוס ווערט די שטאט־פארוואלטונג בעאויפטראגט צו פיהרען די ארבייטען דורך 6 טעג א וואך און צו נעמען אויף דעם צוועק א הלוואה אין דער הויך פון 7 און א האלב מיליאן זל.

פרעזידענט גארלעווסקי איז מסופק, צי מ'וועט קענען באקומען אזא גרויסע הלוואה, יעדענפאלס וועלען די ארבייטען געפיהרט ווערען דורך 5 טעג א וואך.

ווייטער איז באשלאסען געווארען צו נעמען א הלוואה פון 1 מיליאן זל. אויף בויען 2 שול־בנינים און א שטאטישען פאר־אנשטאלט.

ביים באטראכטען די הלוואה אין דער הויך פון 1 מיליאן 100 טויזענד זל. אויף צו דעקען דעם בוד־זשעט־דעפיציט האבען די ענדעקעס ערקלערט, אז זיי האלטען דאס פאר א געוועהנליכען דעפיציט און וועלען שטימען דאגעגען.

צום סוף איז ארומגערעדט געווארען די **פרא־גע פון פארטערמינירטען אויסקויף פון שטאטישען שעכט־הויז.** דער פרעזידענט גארלעווסקי ערקלערט, אז ער נעמט א ווארט אין דער האזיגער פראגע נאך דערפאר, ווייל ער פיהלט זיך געטראפען פון קאוואלסקי'ס ווערטער אויף איי־נער פון די לעצטע זיצונגען פון שטאטראט, אז הינטער דער פראגע ,שטעקט עפעס'', דאס איז א לעכערליכער און נישט ערנסטער פארווארף.

קאוואלסקי פארטיידיגט זיך, אז ער האט נישט געמיינט דעם פרעזידענט.

אין דער פראגע פון שעכט־הויז ווערט באשלאסען אפצווווארטען אויף דעם באריכט פון דער ספע־ציעלער קאמיסיע וועלכע איז צו דעם צוועק געשאפען געווארען.

גוט מארגען!

די אשה געפעלט מיר!..

נעכטען האט אונזער ,,טעטרייער לעזער'' געהאט א גוטען טאג. געקומען איז ער אין רעדאקציע א צו־פרידענער, דאס גאנצע פנים האט ביי איהם גע־שטראהלט.

— וואס איז דאס היינט מיט אייך די שמחה, פאניע ,,טעטרייער לעזער''? — האבען מיר איהם געפרעגט.

— די אשה געפעלט מיר! — האט ער קורץ גע־ענטפערט.

— וועלכע אשה?

— די סענאטארקע. פרוי פלעשער.

— מיט וואס געפעלט זי אייך אזוי שטארק?

דא האט זיך דער ,,טעטרייער לעזער'' פונאנדער־געהערט אויף זיין שטייגער און ער האט אזוי גענו־מען זאגען:

— כ'וועל אייך זאגען דעם אמת, אז ביז איצט האב איך געקענט נאר איין פאליטיקער אין א ספודניצע, נו, האב איך פון איהר ,,ספודניטשקאווע פאליטיק'' נישט געהאט קיין גרויס נחת. איהר גאנצע חכמה פאקט זי אריין אין נישט קיין געשמאקע ענינים... און צו די אלע צרות, איז זי קנעפעל בקנע־פעל מיט די פינפיסיגע זאכען, און רעדט בסדר וועגן אזעלכע זאכען, צו וועלכע מ'דארף קיין קאפ נישט...

איצט האב איך געהערט א נייעס, אז ס'איז דא נאך אן אשה, נישט איז טיט נאר אין סענאט, און רע־דען רעדט זי נישט וועגען זאדקאווע ענינים, נאר וועגען קלוגע רייד, וועגען רעכט פון בירגער, וועגען פרעסע, פראפעסיאנעלע באוועגונג, נאר שכל'דיגע זאכען, אויך א פאליטיקער אין א ספודניצע, נאר על פי שכל און על פי יושר, וואלט מען געדארפט אויסטייטשען די יוצרות. א כך דעפוטאטען און סע־נאטארען וואלטען לויט זייער חכמה געדארפט אנ־טאן ספודניטשקעס, און זי, די פרוי פלעשער, וואלט געדארפט אנטאן די הויזען. ס'וואלט באמת גע־ווען א יושר.

הכלל, די אשה געפעלט מיר!..

אב—נעק

אויספלוג
קיין וויען
פרייז 135 זל.
אויספלוג קיין
לאנדאן און פאריז
ערלעדיגט
דאס וועלט־רייזע־ביורא
Union Lloyd
42 פיעטריקאווער 42
טעל. 87=107.

צי וועט פלייש נאך טייערער ווערן?

(א) די פאריגע וואך האט דער קריסטליכער פליישער־צעך אריינגעטראגן אין דער שטאטישער סטאראסטווע א פארשלאג וועגן באשטימען א נייעם צענניק אויף פלייש און פלייש־אויסארבייטונ־גען, אין וועלכען עס ווערט פארגעשלאגען א העכערונג פון די פרייזען אויף 10 פראצענט.

ווי מיר דערוויסען זיך, וועט היינטיגע וואך צו־נויפגערופען ווערן א קאנפערענץ, אויף וועלכער עס וועט צונויפגעשטעלט ווערן א נייע קאלקו־לאציע.

אין פרינציפ באציהט זיך די מאכט רעזערוו צו דער העכערונג, און ס'איז צו דערווארטען, אז זי וועט נישט באשטעטיגט ווערן.

אזוי, צי אזוי
איז עס א זעהר מיאוס'ע מעשה

(א) פארן האבען אנטי־מאראלישע באציהונגען מיט זיין 13־יעהריגע דינסט, איז פארגאנגענעם יאהר ארעסטירט געווארען א געוויסער פראגמטישעק טאר־קא פון פיאנטעק. אלס עדות פון דער באשולדיגונג האבען געזאלט ארויסטרעטען די געליטענע 13־יעה־ריגע פלארטשאק און איהר מוטער.

די לעצטע האבען אבער אין לויף פון דער אויס־פארשונג געענדערט זייערע דערקלערונגען. און די געליטענע פלארטשאק האט דערקלערט, אז זי האט באשולדיגט טארקאן, צוליב נקמה, וואס ער האט זי דערוויטערט פון דער ארבייט.

נעכטען איז אין קרייז־געריכט פארגעקומען דער פראצעס געגען די מוטער פלארטשאק פארן פאלשען עדות־זאגען, ווי אויך געגען: זיסקינד רייכמאן, וויכ־צענטינא יאקובאווסקא און פעלאגיא טארקא, דאס ווייב פון פראגמטישעק טארקא.

די לעצטע ווערען באשולדיגט אין צורעדען די פלארטשאקס צום ענדערען זייערע עדות־דערקלע־רונגען.

דער אורטייל וועט ארויסגעטראגען ווערן היינט 12 א זייגער.

ר. איזראעל

אויף באוואמיעסקא

62) שפאנענדער ראמאן פון לאדזער לעבען

— כינע אדער יאפאן, האט מאיר ראזען איבער־געחזרט מיט א שמייכעל. דאס איז דאך באך דעם סוף פון דער וועלט, ווי אזוי וועסט דו אהין צוקומען

— פון וואנען זאל איך דאס וויסען ,איך וועל ערשט טראכטען וועגען דעם, יעדנפאלס גיב איך נישט אויף די האפנונג ,אז מיר וועלען אהינקומען, מיר זענען דאך איצט פרייע וואנדערער, שלעפערס, וועלכע קיינער וועט נישט טון קיין עולה, יודען זענען פארהאן אויף דער גאנצער וועלט און זיי וועלען אונז אויך נישט לאזען אומקומען, צווערשם דארף מען ארדנען אונזערע היימישע ענינים.

— וואס פארא היימישע ענינים מישטיינס גע־זאגט, האבען מיר צו ארדנען ,מיר האבען גארנישט און קיינעם נישט און איך וואונדער זיך וואס דו רעדסט וועגען ארדנען אונזערע ענינים

— איך מיין נישט אונזערע ענינים דא אויפ'ן ארט, איך מיין, אז מיר האבען נאך עפיס אינדער־היים אזעלכע זאכען וואס מיר מוזען געדענקען ווע־גען זיי

מאיר ראזען האט זיך פארטראכט איידער ער האט עפיס דערויף געענטפערט, איצט זענען איהם געקומען אין קאפ פארשידענע געדאנקען, פאר־שידענע ערינערונגען, וועלכע ער האט געוואלט שוין לאנג פטור ווערען. ער האט נישט פארשטאנען וואס זיי האבען צו טון וועגען די זאכען וועלכע קו־מען פאר אין לאדז

— האסט נישט וואס צו ענטפערען דערויף? ווייסט נישט וואס מיר האבען צו טון? ווילסט טאקע, אז דיין פרוי אינדערהיים זאל חתונה האבען? ווילסט ,אז מיין קינד זאל ערגיץ פארטאכליעוועט ווערען?

— וואס קען איך העלפען דערצו? ווען איך זיץ דא און קען זיך נישט קיין עצה געבען מיט זיך

— נישט מעהר ווי אוועקשרייבען א בריף צו דיין פרוי, אז דו לעבסט ,מעהר גארנישט

— דאס וועל איך נישט טון, איך וועל צו איהר נישט שרייבען ,אויב זי וויל חתונה האבען, זאל זי, אויב זי האט מיך שוין פארגעסען, אדער זי וויל מיך פארגעסען, זאל זי טון וואס זי וויל, איך וויל זיך דערין איבערצייגען, אויב דאס איז בכלל מעגליך.

מעגליך איז אלץ מיין ליבער, אלץ אין דער וועלט און דער פאל איז נישט קיין אויסנאהם

— אויב אזוי, וועל איך גארנישט העלפען, זי ווייס סיי־ווי־סיי, אז איך לעב, פונדעסטוועגן שטעלט זי זיך נישט אפ דערויף

— דו דארפסט אבער טון דיין חוב,

מאיר ראזען איז נישט־געווען פון די מענשען, וועלכע האבען זיך איינגעעקשנט, אדער וועלכע זאלען וועלען אדורכפיהרען זייער דעה, ער האט זיך געלאזען צורעדען פון פיינבערג'ן און געטון אלץ וואס ער האט געהייסען.

מאיר ראזען האט זיך אוועקגעזעצט און אונ־טער דעם דיקטאט פון פיינבערגען אנגעשריבען פאל־גענדען בריף:

„דו וועסט דערקענען לויט דער האנדשריפט, אז דאס שרייב איך דיין מאן מאיר ראזען אייגענהענ־דיג. דערפון וועסט דו אויך פארשטעהען, אז איך לעב און בין אויך אינגאנצען געזונד. איך שרייב דאס דיר, אז דו זאלסט דאס וויסען, ווייל מ'האט מיך אינפארמירט, אז דו ווילסט איצט חתונה הא־בען, איך וויל דיך אויך אינפארמירען, אז איך ווייס וועגען דעם אז דאס קינד וואס דו האסט ביי זיך איז נישט מיינס און נישט דיינס, איך קען נישט די מאטיוון צוליב וועלכע דו האסט אראנזשירט דעם גאנצען ענין, דאס איז דיין זאך, איך שרייב פון האלאנד, אבער ווען דו וועסט באקומען דעם דאזיגען בריף, וועל איך שוין זיין פון דאנען. איך האב באשלאסען נישט אהיימצוקומען, אויב איך שרייב איצט צו דיר, איז נאר מכח דעם קינד, איך ווייס ווייטער, אז דאס קינד איז פון מיין פריינד העניק פיינבערג, איך ווייס אויך, אז זיין פרוי איז צוליב דעם באגאנגען זעלבסטמארד, אבער דאס זענען זא־כען, וועלכע זענען שוין פערגאנגען און וועלען זיך מעהר נישט צוריקקעהרען, אויב איך רעד וועגען זיי מיין איך נאר די צוקונפט.

אלזא, האט ראזען ווייטער געשריבען אהן שום ווידערשטאנד, און פערלאנג קאטעגאריש צו האלטען און ערציהען דאס קינד ביז פיינבערג וועט צוריק קומען און עס צוריק פערלאנגען, דאמאלס מוז מען איהם עס אפגעבען אהן מינדעסטען ווידערשטאנד, ס'איז נישט פאראן אין לעבען אזא שטארקער כוח, וועלכע זאל קענען אפרייסען א קינד פון זיינע על־טערען, פיינבערג וועט בשום אופן נישט רעזיגנירען פון זיין קינד, איך ווייס וועגען דעם, איך האב מיט איהם גערעדט וועגען דעם און בין קלאר אין אלע ענינים, דאס איז אלץ וואס איך האב דיר צו שרייבען".

— איצט שרייב אונטער, האט העניק געזאגט. ראזען האט אונטערגעשריבען.

— און איצט וועלען מיר אוועקשיקען דעם בריף און דאן וועלען מיר זיך לאזען אין וועג אריין, דארפסט זיין צוגעגרייט דערצו, אז לאנג ,לאנג וועסט דו נישט הערען פון דערהיים און נישט וויסען וואס דארט טוט זיך.

— ס'איז מיר גארנישט קיין אונטערשיד, מיר איז אלץ איינס.

— דערווייל ביזט דו פארצווייפעלט, רעזיגנירט, אבער איך דאס וועט אדורכגיין, דו קאנסט נאך זיין א מענש ווי אלע מענשען, איך האב דאס אינערליכע געפיהל, אז מיר וועלען נאך מאכען א גרויסע קאריערע און וועלען נאך האבען פרייד און גליק אין לעבען.

— דו ביסט א טרוימער, פיינבערג, דו לעבסט ווי אין א חלום, אונזער לעבען איז פארשפילט, איך פיהל זיך ווי א שפענדעל מיט וועלכען דער ווינד שפילט זיך אזוי ווי ער וויל, איך פיהל זיך ווי א באלעמעל, מיט וועלכען קינדער שפילען זיך ווי זיי ווילען און ווי אזוי זיי קענען, מיין ווילען שפילט דערביי קיין שום ראל נישט, איך האב דערביי קיין שום דעה נישט.

— ס'איז נישט אזוי, ראזען, איך קוק ניכטערער אויף די דאזיגע זאכען, איך לאז זיך נישט מיט־רייסען מיט קיין מאמענטאלע שטימונגען, דאס אלץ געהט פאראיבער און מיר בלייבען, יעדער מענש האט זיין ווילען און זיינע פערלאנגען, און אויב זיי ווערען אויף א געוויסער צייט אפגעטעמפט, שטייגען זיי אבער דאן מיט מעהר קראפט און דעמאלס איז דער מענש פעהיג אויף גרויסע מעשים, מיר געפינען זיך איצט אין דעם סטאדיום, אין וועלכען אונזער ווילען און פערלאנגען זענען אפגעטעמפט צוליב די שרעקליכע איבערלעבענישען, אבער ס'וועט קומען דער אויפשטייג, דעמאלס וועלען מיר זיין פעהיג אויף גרויסע מעשים און גרויסע זאכען, ביידע צו־זאמען מיט געמיינזאמע כוחות וועלען דאס אדורכ־פיהרען.

(המשך קומט)

דאס סוד- אוי קארט-געשעפט פון
B. I. MAROKO i S-wie
נאוואמיעסקא 8 טעל. 152-77
בעזיצט דעם גרעסטן אויסוואהל פון די פיינס
בילליגער שטאפען פאר הערען און דאמע
רעיעלע בעהאנדלונג! — פאבריקס-פרייזען! — הורט און דעטייל

די שטרייק=באוועגונג אין לאדז

ליקווידירט דעם שטרייק אין „קארנא"

(א) נאך א וואך שטרייקען אין דער מיהל „קאראנא" איז נעכטען ליקווידירט געווארען דער סכסוך און די ארבייטער זענען צוריק צוגעטראטען צו דער ארבייט. זיי האבען באקומען לוין-הוספות פון 8 ביז 15 פראצענט.

ליקווידירט דעם שטרייק ביי „קרושע און ענדע"

(א) נעכטען איז ליקווידירט געווארען דער שטרייק פון די 100 ארבייטערינס אין דער פירמע „קרושע און ענדע" אין פאביאניץ, וועלכע האבען געפאדערט צו רעגולירען זייערע לוינען לויט'ן טאריף. נאך דער פארגעקומענער קאנפערענץ, וואס האט געבראכט צו א הסכם, זענען די שטרייקענדע ארבייטערינס צוריק צוגעטראטען צו דער ארבייט.

קורצער שטרייק

(א) אין דער מעכאנישער וועבעריי פון א. פוקס (וואולטשאנסקא 141) איז עהרגעכטען אין אווענד אויסגעבראכען א שטרייק פון 150 ארבייטער צוליב דעם. וואס די פאבריקס-לייטונג האט קאנסטאטירט די פערזאן פון איין פאבריקס-דעלעגאט, אזוי ווי נאך אן אינטערווענץ פון ארבייטס-אינספעקטאר, האט די לייטונג צוריקגעצויגען די באווארעניש, זענען די ארבייטער אויפסניי צוגעטראטען צו דער ארבייט.

דער מייסטער=שטרייק אין דער „ווידזעווער מאנופאקטור"

(א) דער שטרייק פון די פאבריקס-מייסטערס אין דער „ווידזעווער מאנופאקטור" דויערט נאך אלץ. די לייטונג פון דער פירמע איז נישט איינ=

געגאנגען אויף דעם באשטימטען טערמין פון דער נייער קאנפערענץ, וואס איז פארגעלייגט געווארען דורכ'ן ארבייטס-אינספעקטאר, רעזערווירענדער פאר זיך צייט אויף גענוי צו באטראכטען די סיטואציע און אויך צו אויסארבייטען אייגענע באדינגונגען.

אפגעלייגט די שטרייק-אקציע אין פאביאניץ

(א) לויט ווי מיר האבען שוין געמאלדען, איז אין פאביאניץ און אין דער סביבה אויסגעבראכען א שארפער סכסוך צוליב'ן רעדוצירען די לוינען, עס האבען מחמת דעם געזאלט דעם 8=טען ד. ח. פארשטרייקען אלע לוין-וועבערייען אין פאביאניץ וואו עס ארבייטען אנ'ערך 3,500 ארבייטער, אין רעזולטאט אבער פון די צווישען פאר=

איינס-בצראטונגען איז באשלאסען געווארען דעם שטרייק אפצולייגען אויף נאך די תנאות, ווען מען וועט זיך אנשליסען אין דער אלגעמיינער אקציע פון די טעקסטיל-ארבייטער פאר א הוספה צוליבן יקרות.

דער שטרייק אין דער לאדזשער סביבה

(א) דער לוין-שטרייק, וואס איז די פאהריגע וואך אויסגעבראכען אין די לוין-וועבעריין אין זגערזש, אזארקאוו, קאנסטאנטין און אלעקסאנדער דויערט נאך, אזויווי אבער די פאבריקאנטען ווייזען ארויס א טענדענץ איינצוגיין אויף הנחות, קאן מען רעכענען, אז דער סכסוך וועט בקרוב ליקווידירט ווערען.

שטרייק פון די יודישע פליישער= ארבייטער אין באלוטער שעכט-הויז

פאריגע וואך האט דער פליישער-ארבייטער-פאראיין, ב. יאסעלעוויטשא 16, ארויסגעשיקט א פאדערונג צום יודישען פליישער-צעך, צעגעלניאנא 28, וועגען א לוין-הוספה. אין רעזולטאט פון דער פאדערונג איז זונטאג, דעם. 7 מערץ אין אווענט פארגעקומען אין לאקאל פון יודישען פליישער-צעך א געמיינזאמע קאנפערענץ צווישען די פארוואלטונגען פון פראפ. ארבייטער-פאראיין און פון צעך. היות די קאנפערענץ האט זיך געענדיגט אהן רעזולטאטען, איז מאנטאג אינדערפריה אויסגעבראכען א שטרייק אין באלוטער שבבט-הויז בעת דער כשר'ער שחיטה.

אין משך פון מאנטאגדיגען טאג זענען פארגעקומען אייניגע קאנפערענצען מיטן הויפט-וועטערינאר-דאקטאר פון באלוטער שעכט-הויז, וועלכער איז געווען פאראינטערעסירט אין דער ליקווידאציע פון שטרייק, ווייל די נייע מעטאדען פון דער ארבייט פאדערן קוואליפיצירטע ארבייטס-הענד.

נעכטען איז אריינגעטרעטען א געוויסע אנטשפאנונג אין דער לאגע מחמת דער טיילווייזער נאכגיביגקייט פון די פארשטייער פון צעך. באלד אינדערפריה האט באזוכט די שטרייקענדע ארבייטער ראטמאן ד"ר ז. עלענבערג אין באגלייטונג פון פאראיינס-סעקרעטאר און פארוואלטונגס-מיטגלידער און האט זיך געלאזט אינפארמירען וועגען פארלויף פון שטרייק.

פאר'ן פארלאזען דעם שטח פון שעכט-הויז, האט ראטמ. ד"ר עלענבערג, גוזוגענענדיג זיך מיט די שטרייקענדע ארבייטער, צוגעזאגט צו שטיין גרייט אויף יעדען רוף, ווען דאס וועט פאדערן די פארטיידיגונג פון די ארבייטער-אינטערעסען.

די אונטער-האנדלונגען ווערען פארגעזעצט.

38.000 זלאטעס ענטשעדיגונג
פאר א קראנק=געווארענעם שאפער פון דער עלעקטראווניע

(ז) אין דער ציווילער אפטיילונג פון הויגען קרייז-געריכט איז נעכטען פארגעקומען דער פראצעס פון דעם 46 יאהריגען שאפער סטעפאן אוזנאנסקי, (קילינסקיעגא 156), וועלכער האט זיך געמאהנט פון דער לאדזער עלעקטראווניע אן ענטשעדיגונג אין דער הויך פון 38 טויזענד זלאטעס.

אוזנאנסקי איז 7 יאהר געווען שאפער אין דער עלעקטראווניע, און איז פון זיין ארבייט קראנק געווארען אויף דער אזויגערופענער „לימוזין-קראנק הייט, וואס באשטייט אין דעם, אז דער מוח ווערט פערסמט פון די גאזען ,וועלכע טיילען זיך אויס פון דער מאשין.

אוזנאנסקי האט פארלוירען זיין ארבייטספעהיגקייט, א לענגערע צייט זיך קורירט אין שפיטאל, געווען א ונטער אבסערוואציע א. אז .וו.

נאכ'ן ארויסגיין פון שפיטאל האט ער שוין מעהר נישט געארבייט, ווייל די עלעקטראווניע האט איהם שוין נישט אנגענומען דעם אויטא.

דאן איז אוזנאנסקי, דורך דער פארמיטלונג פון אדוו. אספיס, ארויסגעטראטען מיט א תביעה אין געריכט, פאדערנדיג פון דער עלעקטראווניע 38000 זלאטעס ענטשעדיגונג.

דאס געריכט האט נעכטען אנערקענט זיין תביעה אויף דער דאזיגער גרויסער סומע און נאך צוגעמשפט פאר איהם 2,000 זלאטעס געריכטס-הוצאות.

זיך פארטיידיגט דאס לעבען
און דעריבער האט ער דערשאסען דעם אנטלויפענדען

(א) יאן מארקעוויטש (אביוואטעלסקי 19) האט אנומעלט ביינאכט דערהערט, ווי עמיצער מייסטערט ביי זיין שויב...

ער איז דאן צוזאמען מיט זיין שכן, וואצלאוו ראשאק ארויס אין גאס, אוי דארט. האבען זיי דערזעהען, ווי עפעס א פארשויי וויל אריבער שפרונגען א פארקאי, כדי צו מאכען פליטה.

ווען זיי זענען געקומען נעהנטער, האט דער דאזיגער פארשוין אויסגעשריגען: „סטאפ, איך שיס".

אויף דעם האט ראשאק, וועלכער האט אויך געהאט א רעוואלווער, געענטפערט דאס זעלבע: „סטאפ, ווארים איך שיס!" און טאקע אויסגעשאסען, פארוואונדענדיג דעם פארשוין, וואס האט זיך ארויסגעוויזען, אלס יאי פיס.

דעם פא-וואוודעטען יאי פיס האט מען איבערגעפיהרט אין שפיטאל, וואו ער איז געשטארבען.

ראשאק איז פערהאלטען געווארען און נעכטען איז ער געזעסען אויף דער באשולדיגונגס-באנק אין קרייז-געריכט, דאס געריכט האט איהם אבער פרייגעשפראכען, איינזעהענדיג, אז ער האט פארטיידיגט זיין אייגען לעבען.

א לעהרער פאר'ן געריכט
באשולדיגט אין צואייגענען זיך געלד פון דער שילער-קאסע

אין שטאטישען געריכט איז נעכטען פארגעקומען אן אינטערעסאנטער פראצעס געגען דעם לערער פון דער שול א. נ. פון סט. ריימאנט, דעם 27=יעהריגען אלעקסאנדער ברענער.

דעם באשולדיגונגס=אקט מצד דער שולע האט אונטערגעשטיצט דער אדוו. זאלעווסקי. פארטיידיגט ברענערן האט אדוו. מאשקאווסקי.

פאר דעם אנהויבען פון די געריכטס-פארהאנדלונגען האט אדוו. זאלעווסקי ארייגעטראגען א פארשלאג, אז דער פראצעס זאל פארקומען ביי פארמאכטע טירען, צוליב די דראסטישע מאמענטען, וואס קענען זיך ארויסשיילען בעת די געריכטס-פארהאנדלונגען.

געגען דעם דאזיגען פארשלאג טרעט ארויס אדוו. מאשקאווסקי און דאס געריכט באשליסט, אז דער פראצעס זאל פארקומען ביי אפענע טירען.

דער באשולדיגונגס-אקט ווארפט פאר ברענערן אז ער זאל האבען זיך צוגעאייגענט 104 זל. און 80 גר. פון דער שילער-קאסע, דער באשולדיגטער ברענער האט זיך נישט מודה געווען צו דער שולד, ער דערקלערט, אז ער האט זיך זיינער צייט געווענדעט צום סעקרעטאריאט, וועגן איבערנעמען דאס דורך איהם אנגעזאמעלטע געלט, היות אבער מען האט דאס געלט פון איהם נישט געוואלט צונעמען האט ער עס פארהאלטען פאר זיך, בעטענדיג אז מ'זאל די סומע אראפרעכענען פון זיין פענסיע.

צוליב דעם פארשלאג פון אדוו. מאשקאווסקי וועגען ארויסרופען נייע עדות איז דער פראצעס אפגעלייגט געווארען.

כדאי צו באמערקען, אז ברענער ארבייט ווייטער אין דער דערמאנטער שול.

Tysiącom dzieci w Polsce grozi głód.
Pomyślcie o tem i złóżcie o f i a r ę
na Pomoc Zimową dla bezrobotnych.

ZACHĘTA
זגערזשער 26
היינט און פאלג. טעג
צוויי פרעכטיגע בילדער:
I
דו ווערסט אייביג זיין מיינע
אין דער הויפט-ראלע:
GRACE MOORE
II
ליבעס=פראמענאדע"
אנהויב 4 נ"מ, שבת און זונטאג—12 בייט.

פסח-פעריען אין די יוד. שול

לויט א פעראָרדנונג פון בילדונגס=מיניסט וועלען די פסח-פעריען אין די פריוואטע פאל שולען און גימנאזיעס פאר יודישע קינדער זיך הויבען דעם 25-טען מערץ נאך די לעקציעס וועלען דויערען ביז'ן 4 אפריל.

פסח-אקציע
פון יודישען לאקאטארען-פאראי

פונקט ווי פאריאהרען ארגאניזירט דער יו שער לאקאטארען פאראיין אויך אויף דעם פסח הילף-אקציע פאר די נויטבאדערפטיגע מיטגלי ס'איז שוין צוזאמענגעשטעלט געווארן רשימה פון עטליכע 70 פון די ארימסטע מיטגלי בלויז בכבודיגע מענשען, מעהרסטענטייל געוועזע גאר שיינע בעלי בתים.

ווער פון די מיטגלידער ס'נויטיגט זיך פסח-הילף און איז נאך נישט אריינגעטראגען רען אין דער רשימה, דארף תיכף קומען אין איינס-סעקרעטאריאט זיך רעגיסטרירען, ווייל טאג ד, 15 ד. ח. ווערט די רשימה געשלאס

זאל „פילהארמאני
טעל. 213-84.
גלענצענדע נעגערישע זינגער
Caterine
JARBORO

טרעט אויף היינט, מיטוואך
דעם 10-טען מערץ ד. י. 8.30 אווענט
אין פירט אויס בעגערישע לידער אפערן-אריען, ווי אויך העברעאישע לידער.
אקאמפאניר: ארעלא בעי, טאכטער פון לאנדאן סינאגאגען-קאנטאר.

זעלבסטמארדען
ארביימסלאזיגקייט. מחלוקות פערפיהרטע ליבע

(א) אויף דער זגערזשער גאס האט זיך גע סמ'ט די היימלאזע 25-יאהריגע סטאניסלאווא יאנק וועלכע איז געקומען פון זדונסקא וואליע לאדז זוכען ארבייט, און נישט געפינען, פאגאטאוויי האט זי אפגעפיהרט אין שפיטאל, די סיבה זעלבסטמארד איז געווען עקסטע נויט.

* * *

(א) אויף סוכא 3 האט זיך, נאך א מחלוק מיט דער משפחה, געסמ'ט דער 30-יאהריגער וויק ראשיאק, פאגאטאוויע האט איהם אפגעפיה אין שפיטאל.

* * *

(א) אויף פרייהייטס - פלאץ 14 האט זיך גע סמ'ט די 23-יאהריגע סטאניסלאווא סאסין (אגראדאווא 24). די סיבה פונ'ם טראגישען שר איז געווען ליבע-אנטוישונג.

פאגאטאוויע האט זי אין א שווערען צושטא אפגעפיהרט אין שפיטאל.

* * *

אויף דער לעגיאנען-גאס 41 האט מען געפונ א פארסמ'טען מיט דענאטוראט דעם 35-יאהריג אלפרעד האזע (פון כלאדנע 6). נאך איי'ער פאג טאוויע איז אנגעקומען, איז ער געשטארבען.

ווי עס ווייזט זיך ארויס, האט ער נישט געהא קיין געלד אויף בראנפען — האט ער זיך „מנ געווען" מיט א גרויסער פארציע דענאטוראט.

איבערגעפאהרען?

(א) אויף דער נאוואמיעסקא גאס איז איבע געפאהרען געווארען דורך א וואגען דער 58-יאה גער זאגורעל בריש (פון קאמיענא 29). פאגאטאווי האט איהם ערטיילט ערשטע הילף.

פֿאָלקס־פֿאַרזאַמלונג מיט דער באַטייליגונג פֿון י. גרינבוים אָפּגעלייגט

דער ציוניסטישער קאָמיטעט האָט נעכטן דערהאַלטען אַ טעלעגראַפֿישע ידיעה פֿון וואַרשאַ, אַז ה׳ גרינבוים מוז דאָנערשטאָג פֿאַרבלייבען אין וואַרשאָ צוליב די ענינים פֿון קליטינג־אָפּמאַך, און ער וועט נישט קענען קומען קיין לאָדז.

צוליב דעם איז די פֿאָלקס־פֿאַרזאַמלונג, וואָס האָט געזאָלט פֿאָרקומען אין פֿילהאַרמאָניע דאָנערשטאָג דעם 11 ד.ח. מיט דער באַטייליגונג פֿון ה׳ גרינבוים, אָפּגעלייגט געוואָרען.

נעוו. לאָדזער פּרנס זילבערשטיין

וועט היינט רעדען דורכ׳ן תל־אביב׳ער ראַדיאָ

דער געוו. פּרנס פֿון דער לאָדזער קהלה מצד דער „פּועלי אגודת ישראל“ ה׳ צבי זילבערשטיין, וועלכער האָט זיך מיט אַ צייט צוריק באַזעצט אין ארץ־ישראל, וועט היינט האַלטען אַ פֿאָרלעזונג דורכ׳ן תל־אביב׳ער ראַדיאָ וועגען דער גרינדערין פֿון דער בית־יעקב־באַוועגונג פֿרוי שרה שענירער.

פֿון „גרודניה“

אין לאָקאַל פֿון דער ציוניסטישער יוגענד־אָרגאַניזאַציע, איז געעפֿענט געוואָרען אַ לייען־זאַל אין וועלכע עס געפֿינט זיך יודישע, העבּרעאישע און פּוילישע צייטונגען.

אויף דער בעמיהונג פֿון פּעטראָנאַט, וועט בקרוב דאָרט איינגעאָרדענט ווערען אַ ראַדיאָ, און פֿערשידענע אונטער־האַלטונגען.

נדבות

צו די שלושים פֿון דעם יונג פֿאַרשטאָרבענעם ה׳ ישראל ראַוווסקי שפּענדען די קאָלעגען פֿון ה׳ ראַוווסקי — 50 זלאָטעס פֿאַר די פּסח־אַקציע פֿון הילפֿס־פֿאַראיין „תּומכי אורחים“, דאָס געלט איז איינגעפֿלאָסען אין קאַנצעלאַריע פֿון פֿאַראיין „תּומכי אורחים“.

אַ פֿערדריסליכער טעות

צוליב אַ טעות איז אין דער נעכטיגער נאָמער אין אונזער צייטונג וועגען דעם אורטייל אין פּראָצעס מכּח פֿערשפּרייטען פֿאַלשע הונדערטער באַנקנאָטען אָנגעגעבען געוואָרען, אַז שלום פֿרידריך איז פֿערמשפּט געוואָרען צו 12 יאָהר תּפֿיסה, און דער אמת׳ן איז שלום פֿרידריך לויט דעם געריכטס־אורטייל פֿולשטענדיג פֿריינגעשפּראָכען געוואָרען וואָס מיר בעסערען דערמיט אויס.

אונטערגעוואָרפֿענע קינדער

אין טויער פֿון פּעטריקאָווער 275 האָט מען געפֿונען אַן אונטערגעוואָרפֿען יונגעל אין עלטער פֿון 5 וואָכען.

אויף 14, ליסטאָפּאַד 20 האָט מען איבערגעלאָזט אַ 2יעהריג יונגעל.

אויך אויף ניישטאַדט האָט מען איבערגעלאָזט אַ 6־יעהריג מיידעלע, וואָס האָט זיך אָנגעגעבען אַלס שיינדעל יאַקובאָוויטש.

אַלע קינדער האָט מען איבערגעפֿיהרט אין שטעטישען פּיכהעל־הויז.

פֿאַרברענט געוואָרען אַ קינד

(אַ) אין דאָרף זאַגוזשע, ראַדאָמסקער קרייז, איז, אין דער אָפּוועזענהייט פֿון די עלטערן פֿאַרברענט געוואָרען דער 2־יאָהריגער יוזעף רענדושיאַ.

אַזוי האָבען זיי געאַרבייט

ביז זיי זענען נעבעך, אַריינגעפֿאַלען...

(אַ) טעכטען זענען דורכ׳ן שטאַטישען געריכט געמשפּט געוואָרען 6 פֿערזאָן — 2 פֿרויען און 4 מענער, וועלכע זענען באַשולדיגט געוואָרען אין דעם, אַז זיי האָבען אַ לענגערע צייט געאַרבייט אין לאָדז, אַלס אָרגאַניזירטע באַנדע פֿון גנבים־פֿערגנבים.

„געאַרבייט“ האָט מען אויף אַלע כּלים און אויף פֿאַרשידענע אופֿנים — הויז־אַלס קונים, סיי אַלס סחורות־אַנגעטען.

מען פֿלעגט בעת מעשה שאַפֿען אַ קינסטליכען געדראַנג, און דאַן כאַפּען, וואָס עס איז נאָר געלעגען אונטער דער האַנט.

דעם 18. דעצעמבער פֿ. י. זענען זיי אָבער „פֿאַרשיט“ געוואָרען, בעת זיי האָבען אויך יהבעליר־גע־שעפֿט פֿון דער פֿירמע „מאַנאָן“ (פּעטריקאָווער 79) צוגנב׳ענט אַ האַנט־בייטעל מיט 120 זל. ביי אַ געוויסער פֿרוי סאָקאָטאַר גראַנציישקאַ ס.

דאַן האָט מען פֿאַרהאַלטען דריי פֿון דער באַנדע און שפּעטער — די איבעריגע.

דאָס געריכט האָט פֿאַר׳משפּט יוזעפֿאַ קאָוואַלסקאַ און יאַנינאַ דוטקיעוויטש — צו 8 חדשים טורמע יעדערע און יאַן דוטקיעוויטש, פֿראַנטישעק קאַזשעשניעווסקי, אויגוסט פּיפּיק און סטאַניסלאַוו לוצקי — צו 10 חדשים יעדערען.

ווי־אַזוי מען קאָנקורירט...

באַנדיטען־אָנפֿאַל אויף אַ יודישען סוחר

(אַ) אינעם שטעטעל גאָלינאַ, קאָנינער קרייז האָט פּאַסירט פֿאָלגענדע געשיכטע:

אין די שפּעטע אָוונט־שעה׳ן האָבען זיך אין דער וואוינונג פֿון דעם יודישען סוחר אבֿרהם ראַבּוואָלסקי אַריינגעריסען 3 פּערזאָן, פֿאַרשטעלט די פּנים׳ער מיט טיכלעך און באַוואָפֿענט מיט שטעקענס און ברעך־שטאַנגען. האָבען זיי זיך אַ לאָז־געטאָן צו ראַבּוואָלסקין און אָנגעהויבען אים צו שלאָגען, אַז ער איז אונטער די קלעפּ אוועקגעפֿאַלען.

ער האָט זיך אָבער מיט די לעצטע כּוחות צוריק אויפֿגעהויבען און אַריינגעלאָפֿען אין דערפֿייאיגען קוטערל, וואו ער האָט זיך פֿאַררינגעלט.

אין שטוב האָט מען געמאַכט גרויסע געוואַלדען, אָבער איידער הילף איז אָנגעקומען, זענען די באַנדיטען אַנטלאָפֿען.

דעם פֿאַרוואונדעטען ראַבּוואָלסקי האָט מען אָפּגעפֿיהרט אין שפּיטאָל.

מען איז זיך משער, אַז דער בלוטיגער אָנפֿאַל איז אָרגאַניזירט געוואָרען דורך ראַבּוואָלסקיס קאָנקורענטען, אויך הענדלער, און אויסגעפֿיהרט האָבען איהם געדונגענע שלעגער.

עס איז פֿאַראָרדענט געוואָרען אַ אויספֿאָרשונג.

ווער איז געווען

JANOŞIK HETMAN ZBÓJNICKI

?

רייכע האָט ער צוגענומען
אָרימע האָט ער צוטיילט
חוצפּה׳דיגע האָט ער באַשטראָפֿט
ער איז אומגעקומען- נישט אַלס שוואַכער און קאַמף מיט זיינע פֿאַרפֿאָלגער. נאָר אַלס פֿאַראַטענער נישט באַזיגטער העלד!!!

„קיז און הבל“ אין פּאַביאַניץ

אַ פּראָצעס פֿאַר אַ ברודער־מאָרד

(אַ) אין קיליו געריכט איז נעכטען פֿאָרגעקומען אַ פּראָצעס געגען אַ געוויסען לוציאַן בראַדע פֿון פּאַביאַניץ, וועלכער איז באַשולדיגט געוואָרען אין אויספֿיהרען אַ מאָרד איבער זיין ברודער לעאָן.

עס איז אויך באַשולדיגט געוואָרען דער פֿאָטער יוזעף בראַדע, ווייל דער באַשולדיגונגס־אַקט וואַרפֿט פֿאָר, אַז ער זאָל האָבען לוציאַנען אונטער־געהעצט צום ברודער־מאָרד.

די געשיכטע איז אַזאַ:

לעאָן בראַדע האָט נישט געהאַט קיין אַרבייט, ער האָט דעריבער געמוזט אויסהערען פֿאָרוואורפֿען פֿון פֿאָטער, צוליב דעם, וואָס ער דרייט זיך אַרום ליידיג און אַרבייט נישט אַזוי ווי זיין ברודער ל. י. ן, צוליב דעם, וואָס דער פֿאָטער האָט שטענדיג אַרויס געשטעלט פֿאַר אַ מוסטער לוציאַנען, איז צווישען די ברידער געווען אַ בייז לעבען.

דער רעזולטאַט פֿון די מחלוקת איז געווען, אַז איינמאָל האָט לעאָן אַרויסגעכאַפּט אַ מעסער און זיך געוואָרפֿען אויף זיין ברודער לוציאַן, וואָס האָט איהם אָבער אַרויסגעכאַפּט דאָס מעסער און איהם דער־שטאָכען.

דאָס געריכט האָט אָנערקענט, אַז לוציאַן האָט אויסגעפֿיהרט דעם מאָרד אין מאָמענט פֿון אַ זעלבסט פֿאַרטיידיגונג.

ער איז דעריבער פֿאַרמשפּט געוואָרען אויף 1 יאָהר תּפֿיסה, און זיין פֿאָטער יוזעף בראַדע — אויף 6 חדשים תּפֿיסה.

ראַדיאָ - ווינקעל

מיר לעבען אין אַ תּהום פֿון כוואַליעס

קיין שום ערפֿינדונג אין דער וועלט האָט נישט געהאַט אַזאַ הצלחה, ווי ראַדיאָ. ס׳איז ממש צו פֿאַרוואונדערן, ווי שנעל דער ראַדיאָ האָט איינגענומען דעם מאַנאָפּאָל עהרקינגעל אין אומעטום אַוועקגעשטעלט פֿאַר זיך אַנטוויקעלט.

פֿון דעם, וואָס דער עולם האָט זיך געגומען אַזוי פֿאַראַינטערעסירען מיט ראַדיאָ, איז ווידער אויפֿגעקומען עפּעס נייעס: דער אינטערעס צו די כוואַליעס, אַ דאַנק, וועלכע דער ראַדיאָ האָט דאָס אַזאַ נצחון. אַוועלכע ווערטער, ווי קורצע כוואַליעס, מיטעלע, לאַנגע און אַנדערע, וואָס מען פֿלעגט ביז ערשט נישט לאַנג הערען נאָר צווישען שול־תּלמידים, ווערען שוין היינט אַזוי באַניצט, ווי דער ראַדיאָ גופֿא. אַרויסרעדענדיג די דאָזיגע ווערטער גיט מען זיך פֿאַרנישט אָפּ קיין חשבון, וואָס דאָס אַלץ באַדייט.

למשל, די סטאַנציע גיט אויף אַן׳אויזיציע, די כוואַליע טראָגט זיך ערגעץ אַהין און ווען זי טרעפֿט אָן אויף אַן׳אויפֿנעהם־אַנטענע, גיט זי אַוועק אַפּיסעל ענערגיע פֿון דער, וואָס זי האָט באַקומען פֿון דער אַרויסשיק־סטאַנציע, און אָט דאָס ביסעלע ענערגיע נעהמט אַזוי וויזט־וויזט — אָהן דראָהטען, אָהן קאַבּלען, אָהן שינעס און אָהן מאַטאָרען.

פֿאַרהאַן איז אין סטאַנציע פֿון אַ געוואַלדיגער קראַפֿט און זי נעהמט אַרום ממש דעם גאַנצען ערד־קוגעל. אין געגענזאַץ צו אַנדערע סטאַנציעס, איז איהר גאַנצע קראַפֿט נאָר ביי טאָג, ווען מען קאָן גוט הערען און אויך דאַן האָט אַ סך צו זאָגען דער אַטמאָספֿערע - צושטאַנד. דאָ איז שוין קיין שום אַפּאַראַט נישט נויטיג, וואָרום איהרע כוואַליעס קאָן יעדער איינער איבערכאַפּען. אָט די האָזיגע מעכטיגע סטאַנציע איז נישט עפּעס אַנדערש, ווי די זון, וועלכע פֿאַרפֿלייצט די ערד מיט איהרע כוואַליעס. זענען דאָך די זונען־שטראַהלען אויך אַזאַ פֿאָרם פֿון ענערגיע, וועלכע ווערט אונז איבערגעשיקט אויף דער באַליכטונגס - כוואַליע און די זעלבע פֿיזישע געזעצען רעגירען מיט די ראַדיאָ - כוואַליעס, אַזוי גוט ווי מיט די ליכטכוואַליעס.

אויף אונזער קליינעם וועלטעל הערשט אַן אייביגע ריהרעוודיגקייט: אין פֿאַליע יאָגט אָן די צווייטע. די אַלע כוואַליעס נעהמען הורך די לופֿט און קלינגען אָפּ אין אַנדערע אויערען. אַמאָל הילכיגער און ריין, ווי מוזיק, געוואָגג אַז: מענשליך הערען, אַמאָל נישט גלייכמעסיג, כאַאָטיש, באַטייבענדיג די אַלע כוואַליעס מישען זיך אויס, פֿאַרטרייבען איינע די אַנדערע, לויפֿען און גיסען זיך צונויף אין איין גרויסען קלאַנג און מיר זענען איזוי נאָך אַרומגענומען מיט אַ ים כוואַליעס.

נאָך אַ סך אַנדערע כוואַליעס זענען פֿאַרהאַן, וועלכע, וואָס מיר אַליין באַווייזען זיי נישט אַזוי שנעל אויפֿצוכאַפּען. למשל, די אולטראַ - פֿיאָלעט כוואַליעס, וואָס געהען פֿון דער זון, קאָן אויפֿכאַפּען קוים אַ פֿאָטאָגראַפֿישע פּליטע, אָדער אונזער הויט, וואָס איז אָפּגעברענט אויף בראָנז, אויך די רענטגען - שטראַהלען, וואָס האָבען אויף זייער וועג קיין שום שטערונג נישט, נאָר רייסען זיך אומעטום דורך, זעגען אויך אַן ערשיינונג פֿון דעם כוואַליעס־לויף, וואָס זייער שפּור קאָן בלייבען אויף אַ פֿאָטאָגראַפֿישער פּליטע, ווייל זי איז פֿיהלעוודיגער ווי דאָס מענשליכע אויג.

אפֿילו אונזער ערד, ווי מיר מיינען, אַז זי איז דווקא שטאַנדהאַפֿטיג, פֿאַלט אויך אַרונטער דעם געזעץ פֿון ריהרעוודיגקייט און כוואַליעוועט ווי אַ ים ווען עס ברעכט אויס ערגעץ אַ וואולקאַניש פֿייער און זי נעהמט אונגאַנצע אויפֿציטערען.

אַ חוץ דעם גיט זי די ערד אונטער מיליאָנען יאָהרען בסדר דער צוציהונגס - קראַפֿט פֿון דער זון און פֿון דער לבנה און דאָס זעהט זיך אַזוי שעהן אָן ביים ים: דער צופֿלוס און אָפּפֿלוס פֿון דער וואַסער־פֿלאַך, וואָס חוזר׳ט זיך טאָג־טעגליך איבער צו צוויי מאָל, איז דאָך אויך נאָר אַ דאַנק דער צוציהונגסקראַפֿט מצד דער לבנה.

עס פֿליסען אַרום אונז ליכט־כוואַליעס, וועלכע מאַכען ליכטיג די פֿינסטערנישען; און דער אַרומיגער גרוימקייט צעגעהען זיך קלאַנג - כוואַליעס. עס כוואַליעוועט אויך די ערד אונטער אונזערע טריט, און צו דעם אַלעם איז נישט לאַנג צוריק צוגעקומען אויך די ראַדיאָ־כוואַליע, וואָס מראַגט דאָ און דאָרט נישט בלויז די פּראָגראַמען פֿון דער ראַדיאָ־סטאַציע, נאָר אויך ראַדיאָ טעלעפֿאָנישע שמועסען און דעפּעשעס פֿון איין עק וועלט ביז צום אַנדערען.

אויב אַזוי, קאָן מען דען נישט זאָגען, אַז די גאַנצע וועלט איז בלויז כוואַליעס?

Dr. med. L. Berman

צעגעלניאַנאַ 15 טעל. 149-07

ספּעציאַל־אַרצט פֿאַר מענער · שוועכע־בעהאַנדלונג און סעקסועלע בעראַטונג

נעמט אָן פֿון 8—11 און פֿון 4—8 אָוונט.
זונטאָג פֿון 9—1 פֿאַרמיטאָג.
פֿאַר אונבעמיטעלטע — כעטשניצע־פּרייזען

טעאַטער „פֿילהאַרמאָניע“

נאַרוטאָוויטשאַ 20 — טעל. 213-84

קונסט־טעאַטער

מאָריס שוואַרץ אַנסאַמבל

אונאָפּרופֿליך לעצטע 5 פֿאָרשטעלונגען

פֿרייטאָג, דעם 12־טען. שבת, דעם 13 זונטאָג, ד. 14 שבת, 4 נאָכמיטאָג און זונטאָג, 12 פֿריה 2 פּאָפּולערע פֿאָרשטעל.

גאָט, מענש און טייוועל

אינסצעניזאַציע און רעזשי מאָריס שוואַרץ

דינסטאָג, מיטוואָך און דאָנערשטאָג ווערט נישט געשפּ. בילעטען צו בעקומען אין פֿילהאַרמאָניע־קאַסע.

וואַרשאַווער אָפֿיציעלע בערזע

האָלאַנד	288,95
לאָנדאָן	25.76
ניו־יאָרק (קאַבעל)	528,
פּאַריז	24.04
פּראָג	18,41
ציריך	120,40

אָפֿיציעלע פּראָצענטיגע פּאַפּירען

באַנק פּאָלסקי	100,00
3 % אינוועסטיציע I	65,50
3 — II	
4 — דאָלאַרובקע	45,75
— סטאַביליזאַציע	3,61
5 — וואַרש.	56,38
5 — לאָדזער	50

ראַדיאָ - פּראָגראַם

מיטוואָך דעם 10־טען מערץ

6.33 גימנאַסטיק, 6.50 מוזיק (פּליטען), 7.15 ידיעות, 7.35 מוזיק (פּליטען), 8 אודיציע פֿאַר שולע־, 11.30 אודיציע פֿאַר שול־קינדער, 11.57 צייט־סיגנאַל, 12.03 פּליטען, 12.40 מיטאָג־ידיעות, 12.50 שמועס, 1 פּליטען, 2.57 לאָדזער בערזע, 3 ווירטשאַפֿטליכע ידיעות, 3.15 רעקלאַמע - קאָנצערט, 3.40 לייכטע לידער (פּליטען), 4.10 אודיציע פֿאַר קינדער, 4.35 קאָנצערט פֿון אַ מענער־כאָר, 5 „דער קאַמף מיט שפּיאָנאַזש“ — רעפֿעראַט, 5.15 סאָליסטען־קאָנצערט, 5.50 אינטערוויאו, 6 אַקטועלער שמועס, 6.20 סאַלאָן־מוזיק (פּליטען), 6.30 „דאָס פֿאַרבשופֿטע ביכעל“ — אודיציע, 7.20 דזשעז־מוזיק, 7.45 פֿעליעטאָן, 8 סאָליסטען - קאָנצערט, 8.45 אָוונט־ידיעות 8.55 אַקטועלער שמועס, 9 שאָפּין־קאָנצערט, 9.30 באַך־אָוונט (פֿון ווילנע), 10.15 סאָליסטען - קאָנצערט.

טעאַטער, מוזיק און פֿערוויילונג

(קאָמוניקאַטען)

היינטיגער קאָנצערט פֿון קאַטערינאַ יאַרבאָראַ אין פֿילהאַרמאָניע

ווי ס׳איז געווען פֿאָראויסצוזעהן האָט דער היינטיגער קאָנצערט פֿון דער באַקאַנטער בעגערישע זינגערין קאַטערינאַ יאַרבאָראַ אַרויסגערופֿען אַ גרויסע פֿאָראינטערעסירונג.

דער דאָזיגער קאָנצערט וועט פֿאָרקומען האַלב 9 אָוונט אין פֿילהאַרמאָניע־זאַל ביים אַקאָמפּאַניעמענט פֿון אָרעלאַ בעוי. די זינגערין וועט אויספֿיהרען נעגער־לידער, העברעאישע לידער און אָפּערן־אַריעס.

בילעטען צו באַקומען אין קאַסע פֿון פֿילהאַרמאָניע.

פֿון די פּוילישע טעאַטערס

אין טעאַטער פּאָלסקי ווערט היינט 8.30 אָוונט געשפּילט „פּראָפֿעסיאַ פּאַני וואַררען“.

אין פּראָפּען „עליזאַבעטאַ קרולאָוואַ אַנגלי“.

— אין פּאָפּולאַרני ווערט היינט 8.15 אָוונט געשפּילט „דאַמי אי הוזאַרי“.

Dr. med. Trepman

ספּעציאַליסט פֿאַר טריפּער, סיפֿילים און הויט־קראַנקהייטען,
בעהאַנדלונג פֿון מענער־שוועכע
אויף אַלע אַרט אַנאַליזען.
זאַוואַדזקאַ 6, טעל. 234-12
נעמט אָן פֿון 8—11 נאָכמ. און פֿון 6—9 אָוונד

1־טע רעטשניצע

מיט שטענדיגע בעטען
פֿאַר כירורגיע פֿון ציינער, קיהן־באַקען און יאַסלעס
פֿון Dr. med.
Sadokierski
פּיעטריקאָווער 56, טעל. 129-77
עמפּפֿאַנגס־שעה׳ן פֿון 9 פֿריה ביז 12 ביינאַכט.

Dr. med.
HALTRECHT

ספּעציעל־אַרצט פֿאַר הויט־, געשלעכטס קראַנקהייטען און מענער־שוועכע
האָט זיך איבערגעצויגען פֿון פּעטריקאָווער 10 אויף
161 פּיעטריקאָווער 161
טעל. 245-21.
נעהמט־אָן פֿון 8 ביז 2 ביי־טאָג און פֿון 7 ביז 9 אָוו. זונטאָג און חגאות פֿון 9 ביז 1 ביי־טאָג.
פֿאַר אונבעמיטעלטע לעטשניצע־פּרייזען

קלאנג-קינא
CAPITOL
זאוואדזקא 16

גיט די שענסטע פילמען! — היינט און פאלג. טעג! — פרעכטיגער פילם-ווערק, רעזשי W. S. VAN DYKE'A

„SAN FRANCISCO"

דער עמאציאנעלסטער ערא... קאנפליקט אין פלאמענדען ... ראמאנס. אין די הויפט-ראלע:
CLARK GABLE
Jeanette Mac Donald

אויסערן פראגראם: וואכען-זשורנאל און פ.א.ט.-כראניק. — אונזער לאזונג: די בעסטע פילמע', די נידריגסטע פרייזען. — פרייזען אויף אלע סעאנסען פון 54 גר.
אין די נאהנסטע טעג וועלען זיך בעווייזען אויף אונזער עקראן צוויי נייע שלאגערס: I. „Ostatni Mohikanin", II. „Ucieczka Tarzana"

די קהלה-פערוואלטונג איז לאדז

פארעפענטליכט דערמיט

אכאנהורס

1) אויף צוזשטעלען צו דער פסח-אקציע

300 פוד מצות

1-טע מארט. די מצות מוזען אנטהאלטען מינדעסטענס 6 מצות אויפ'ן פונט.

2) אויף צו בעשפייזען די יודישע זעלנער פון לאדזער גארניזאן!

במשך פון דעם גאנצען יום-טוב פסח. די באשפייזונג מוז פארקומען אין אן אנטשפרעכענדען לאקאל.

אפערטען נאר אין פארמאכטע קאנווערטען ווערען אנגענומען אין דער קהלה, פאמארסקא 18, פון היינט מיטוואך ביז פרייטאג, דעם 12-טען מערץ ד. י. איינשליסליך אין די אמטליכע שעה'ן פון 9 פריה ביז 3 נאכם.

הילף און רפואה פאר ברוך-קראנקע

רופטורען) אויף פוויוינקעל, נופעל ביי מענער, פרויען און קינדער, אויך פאר פערהרימונגען פון רוקענביין (הויקערס), פיס, שיפע פלייצעס און שמערצהאפטע פלאט-פיס. דאס ליידען איז נישט צו פערנאכלעסיגען, ווייל די פאלגען זענען פאר'ן לעבען ביטער און געפעהרליך. דורך מיין מעטאדע ערפונדענע ספעציעלע גומי-הייל-באנדאזשען, וועלכע האלטען צו די גרעסטע פערנאכלעסיגטע געפערליכע ברוכען און בעזייטיגען ראדיקאל מיט גאראנטיע אהן בלוטיגע אפעראציע. מיין ספעציאליטעט איז אויך: הייל-פראטען און גארסעטען געגען אלערליי פערקריפלונגען, פערקרימטע פלייצעס, פוס, הויקערס ווי אויך שמערצענדע פלאט-פיס. פאר אמפוטירטע אינוואלידען אמעריקאנישע קונסט-פיס (סאלאן-ארבייט). ביים פראפלאזען זיך פון מאגען, קישקעס, געבירט-מוטער, עמפפעהל איך ספעציעלע הייל-באנדאזשען לויט דעם סיסטעם פון פראפ. ד"ר גלענארד דער אמת'ער בעריהמטער איז גאנץ פוילען פון אוניווערזיטעטס-פראפעסארען אנערקענט
אנערקענונגס-צייגניש און לויב-שרייבען האבען אויסגעשטעלט פאלגענדע אוניווערזיטעטס-פראפעסארען:
Prof. Dr. Marischler, Prof. Dr. Barącz, Dr. B. Kielowski, Dr. Maksymiljan Münzer.

ספעציאליסט
Ortoped NATAN RAPAPORT

מיט 30-יעהריגער פראקטיק אין ווין, דייטשלאנד און לעמבערג, נעמט אן פון 9 פריה ביז 1 ביי־טאג און 3 ביז 7 אווענד
אין לאדז, פילסודסקיעגא № 23
פערזענליכעס ערשיינען פון קראנקע ביי מיר איז אונבעדינג נויטיג.

האלא!!!

בריפבויגען, קאנווערטען, רעכנונגען, חתונה-קארטען, פערש עטיקעטען

יעדע אונטערנעהמונג, יעדעס געשעפט נויטיגט זיך שיינע דרוק-ארבייט

נאר אין דער שנעל-דרוקעריי
בראמבערג
לאדז, צעגעלניאנא 8 טעל. 255-09
בעקומט איהר דרוקארבייט אין פיינסטער אויספיהרונג מיט די מאדערנסטע שריפט צו די ביליגסטע פרייזען.

Dr. med. I. SER
choroby wewnętrzne
האט זיך איבערגעצויגען אויף
Al. I-go Maja 3, tel. 174-41.
נעהמט אן פון 4-6 נאכם.

Dr. RÓŻANER
וועגערישע און געשלעכטס-קראנקהייטען
9 נארוטאוויטשא 9
נעהמט אן פון 9 פריה ביז 1 ביי־טאג און פון 5 ביז 8 אווענד.

בעקומען אויסצייכנונג'ען און א גאלדענעם מעדאל אויף די אויסשטעלונגען אין די גרעסטע שטעדט פון אייראפא און אין תל-אביב (ארץ-ישראל)

פארקויפט אין אלע אפטייקען, אפטייק-סקלאדען און פארפומעריעס.
Fabr. Chem. Kosm. „Pharmachemja", Bydgoszcz.

אכטונג, לאדז און פראווינץ!
די לאנג-עקזיסטירענדע פירמע פון
יודישע לאנגע מלבושים
מ. לאבערשטיין מאכט בעקאנט די געעהרטע קונדשאפט, דאס מיין געשעפט איז פערזעהען מיט'ן גרעסטען אויסוואהל פון לאנגע מלבושים ווי אויך א ספעציעלע אפטיילונג פון די בעסטע מאטעריאלען סחורות אויף בעשטעלונגען. וואס ווערען אויסגעפערטיגט אין דער קורצסטער צייט לויט'ן פארלאנג. געדענקט דעם אדרעס!
משה לאבערשטיין
אגראדאווא 1, אין הויף, 1. שט: לינקס

Centralna Poradnia Wenerologiczna
וועגערישע, הויט און מענער-שוועכע.
ספעציעל קאסמעטישער קאבינעט
טעטיג פון 8 פריה ביז 9 אין אווענד. פרויען נעמט אן א פרוי-דאקטאר.
Piotrkowska 88
tel. 143-63.
וויזיט 3 זל.

Dr. med.
JÓZEF FINKIEL
אינערליכע קראנקהייטען (ספעציאליסט פאר הארץ און לונגען-קראנקהייטען)
האט זיך איבערגעצויגען אויף
זאוואדזקא 6, וו. 8,
טעל. 200-90.
נעהמט אן פון 6 ביז 8 אווענד.

Dr. I. Piechowicz
ספעציאליסט פאר אקושעריע און פרויען-קראנקהייטען
פערהיטונג געגען שוואנגערשאפט
האט זיך איבערגעצויגען אויף
שרודמיעסקא 20, 20
טעל. 107-79.
נעמט אן פון 8-9 פריה און פון 3-7 אוו.

ד"ר העלער
ספעצ. פאר הויט און וועגערישע קראנקהייטען און מענער - שוועכע
טראוגוטא 8, טעל. 179-89
נעמט אן פון 8-11 און פון 4-8 אוונט
זונטאג פון 10-2 מיטאג.
פאר פרויען - א ספעציעלער ווארטע-זאל
פאר אונבעמיטעלטע לעטשניצע-פרייזען

Dr. med. Niewiażski
ספעציאליסט פאר טריפער, סיפילים און הויט - קראנקהייטען. בעהאנדלונג פון מענער - שוועכע
אבדזשעיא 5, טעל. 159-40
פראנט, 1טער שטאק
נעהמט אן פון 8-11 און פון 5-9 אווענט
זונטאג און יום טוב פון 9-1 באגמיטאג.
ספעציעלער ווארטע - זאל פאר פרויען
נעמט אן פון 9-11 און פון 6-8 אווענט

בחנם ווערט צוגעפאסט אלערליי גלעזער!

„OPTICUM"
28 פיעטריקאווער 28
בעזיצט אויף לאגער א גרויסען אויסוואהל פון פערשידענע ברילען, בינאקלען, אלערליי צילינדער-גלעזער, קאמבינירטע גלעזער, טערמאמעטערס, אלעס צו די ביליגסטע פרייזען.
ס'ווערן אויך אויסגעפיהרט ווסטל. רעצעפטען: פינקטליך און רעאל. — געדענקט די אדרעס
עס ווערען אנגענומען אלע ארט רעצעפטען פון די ה"ה דאקטוירים

לעטשניצע
פאר וועגערישע-קראנקע
פון דאקטוירים-ספעציאליסטען
לאדז. זאוואדזקא 1, טעל. 205-38
טעטיג פון 8 פריה ביז 9 אווענט.
וועגערישע-קראנקע. מענער-שוועכע און הויט-קראנקהייטען
אנאליזען פון בלוט און אורין
די פערהיטונגס-סטאציע
איז טעטיג א גאנצען מעת-לעת
פאר פרויען א ספעציעלער ווארט-זאל.
אבעראטונג 3 זל.

Dr. med.
GUSTAW KOHN
געוועזענער אסיסטענט פון דעם גינעקאלאגישען קליניק אין פאריז.
ספעצ. פאר פרויען - קראנקהייטען און שוואנגערשאפט).
ספעצ. פון היילען אונפרוכטבארקייט
פילסודסקיעגא 51, טעל. 170-03
נעהמט אן פון 8-10 און פון 4-8 אווענט

לעטשניצע
פאר וועגערישע-קראנקע
מענער - שוועכע און הויט-קראנקהייטען
פון דאקטוירים ספעציאליסטען
פיעטריקאווער 45
טעטיג פון 9 פריה ביז 9 אווענד.
פרויען און קינדער נעמט אן א פרוי-דאקט. פון 11-1 און פון 5-7 אווענד.
א בעראטונג 3 זל.

Dr. med.
M. TAUBENHAUS
ספעציאליסט
פאר אקושעריע און פרויען-קראנקהייטען
פערהיטונג געגען שוואנגערשאפט
... ז'שער 11, טעלעפאן 246-09
נעמט אן פון 8-9 פריה און פון 4-8 אוו

ד"ר מעד. דניאל כהן
אינערליכע קראנקהייטען און נערוועז
זגיערסקא 24, טעל. 228-08
נעמט אן פון 4 ביז 8 אווענד.

Dr. med
J. Nadel
ספעציאליסט פון אקושעריע און פרויען-קראנקהייטען.
אבדזשעיא 4, טעל. 228-92
נעמט אן פון 10-12 און פון 5-7 אוו.
אין דער לעטשניצע בזשעזשינער 11 פון 12 ביז 1 בייטאג.

Dr. med.
Z. DATYNER
אוראלאג
ספעצ. פאר נירען בלאז און אורין-קראנק.
ZACHODNIA 59a, tel. 148-95

קליינע אנאנסען
ו זלאטי
אנאנס ביז 15 ווערטער

פרייע פאסטענס

א וועש-נייטערין מיט א מאשין א געשעפט ערייין ווערט פון זאמען געזוכט. דער פאסטען געזיכערט. אפערטען אונטער „וועש" אין אדמ.

מיטנייער צו מענער - באשטעלו שניידעריי ווערט געזוכט. פרייז 8-10 זל. א וואך. לאדז. נארוטאוויטש נאס 56, בערמיץ.

נויטיג א צושניידער צו העמ... פון ויידען-טריקאט, טריקאטאזש-פאבר... נארוטאוויטשא 57.

א מעדעל ווערט געזוכט ביי ... טשיצקי, נאוואמיעסקא 19, 2-טער הויף

נויטיג א לערן-יונגעל צו ... טערס. פאלודניאווא 4, וו. 7, פראנט 2 שטאק.

ס'ווערט געזוכט א טיכטיגע ... טעליגענטע פערזאן אלס אינקאסענט צו מעלדען זיך אין יודישען לאקאל... פאראיין, פיעטריקאווער 31, פון 6 ביז ... אווענט".

לאקאלען

אבצוגעבען א מעבלירט ... שטוב מיט א באזונדערן אריינגאנג ... ח. מאשקאוויטש, פיעטריקאווער ... 3 איינגאנג, 1 שטאק, וו. 55 טעלעפאן נומער 20098.

Sklep z branży kolonjalnej w dobrym punkcie do oddania. Oferty sub. „Sklep" do administracji.

פערשידענעס

PRZETARG.

Ubezpieczalnia społeczna w Łodzi podaje do wiadomości, że w Nr. 55 Monitora Polskiego z dnia 9 marca 1937 ogłosiła przetarg na wykonanie instalacyj w gmachu szpitala przy ul. Drewnowskiej (?) Nr. 22 w Łodzi, a mianowicie:
a) centralnego ogrzewania i przewietrzania gmachu
b) kanalizacji, wodociągów i gazu.
UBEZPIECZALNIA SPOŁECZNA w ŁODZI

א נופערסע, אויך יודישע האנ... וועבער צו זשאקארד-שטיהל ווער... געזוכט. זיך מעלדען אין דער פירמ... לאנדאו, פיעטריקאווער 220 צווישען 9-12 פרי.

א יונגערמאן באקאנט אין די גארדינען-בראנזשע זוכט באשעפטיגונג ביי וואס עס זאל נישט זיין פאר קליינע געהאלט. אפערטען אין אדמיניסטראציע אונטער „גארדינען".

מעבעל מיט לאמפען פון 3 צימער זאפארט צו פארקויפען, ארבאך, צעגעלניאנא 3.

ווארנונג! די וועלכע נעמ... וועקסלען מיט מיין אונטערשריפט ... זשירא, ווערען געבעטען מיך אנצופרע... מ. מאנדרויק, נאוואמיעסקא 13.

Zagubiono legitymację bezrobotną „PUP"u na imię Josek ...jzenman, zam. w Łodzi, ul. Jerozalimska 4

Ze wydawnictwo „Najer Folksblat", spółdz. z odp. udz. Ch. J. Brzustowski i P. Wajntraub. Redaktor odpowiedzialny: Chanon Kaufman
Czcionkami i druk rotac. „Najer Folksblat", Piotrkowska 21.